

**Kallaste linna üldplaneeringu
keskkonnamõju strateegiline hindamine
ARUANNE**

Tellijä: Kallaste Linnavalitsus

Töö koostaja: GeoBaltica OÜ

Sisukord

Sissejuhatus.....	4
1.Üldosa.....	5
1.1 Üldplaneeringu eesmärk ja vajadus	5
1.2 Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärk, ulatus ja meetodika	6
1.3 Üldplaneeringu seos teiste kõrgemate ning kohalike strateegiliste arengudokumentidega	8
1.3.1 Euroopa Liidu Arengudokumendid	8
1.3.2 Riiklikud arengudokumendid	11
1.3.3 Tartu maakonna ja Kallaste linna planeeringud ja arengukavad	12
2. Mõjutatava keskkonna kirjeldus	20
2.1 Asukoht ja füüsiline struktuur	20
2.2 Looduskeskkond	21
2.2.1 Geoloogia ja maastik.....	21
2.2.2 Kohakliima	21
2.2.3 Hüdrogeoloogia ja veekogud.....	23
2.2.4. Kaitsealad ja kaitstavad loodus- ning kultuurimälestusobjektid	24
2.2.5. Rohevõrgustik ning miljööväärtuslikud ja väärtuslikud alad	27
2.3. Sotsiaal-majanduslik keskkond	29
2.3.1. Elanikkond.....	29
2.3.2. Haridus, kultuur, sport ja tervishoid.....	31
2.3.3. Ettevõtlus ja tööhõud	32
2.3.4. Turism	33
2.4. Kommunikatsioonid ja infrastruktuur.....	34
2.4.1. Teed ja tänavad	34
2.4.2. Ühisveevärk ja –kanalisatsioon	34
2.4.3. Elektrivarustus	34
2.4.4. Sidevarustus.....	35
2.4.5. Soojavarustus.....	35
2.4.6. Jäätmemajandus	35
3. Mõju hindamise olulisemad järelused	35
3.1 Segafunktsiooniga alad	36
3.2 Elamumaad.....	37
3.3 Üldkasutatava hoone maa	39
3.4 Tootmismaad ning kaubandus-, teenindus- ja büroohoone maa	39
3.5 Puhke- ja virgestusmaad	41
3.6 Haljasala ja parkmetsa maa ning looduslik haljasmaa.....	42
3.7 Teemaa (sh jalg- ja jalgrattateed)	42
3.8 Tehnovõrgud ja tehnoloogiad	43
3.8.1. Ühisveevärk ja –kanalisatsioon	43
3.8.2. Elektrivarustus	43
3.8.3. Sidevarustus.....	44
3.8.4. Soojavarustus.....	44
3.9 Jäätmekäitluse maa	44
3.10 Miljööväärtuslikud alad ja kultuuripärand	44
3.11 Kaitsealused objektid ja nende mõjutamine.....	45
3.12 Kumuleeruvad mõjud.....	46
3.13 Mõju Natura 2000 alale (NATURA HINDAMINE)	46
3.13.1 Üldplaneeringu seos Natura-alade kaitse korraldamisega.....	47

3.13.2 Üldplaneeringuga hõlmatava ala mõjupiirkonda jäävate Natura-alade ja liikide kirjeldus.....	47
3.13.3 Mõju hindamine Natura ala terviklikkusele ja kaitse-eesmärkide saavutamisele .	48
3.13.4 Kokkuvõte Natura hindamisest.....	48
4. Keskkonnamõju seireks kavandatud meetmed ja mõõdetavate indikaatorite kirjeldus	49
5. Ülevaade keskkonnamõju strateegilise hindamise protsessist ja mõjude hindamise käigus ilmnenu raskustest	49
6. Aruande ja hindamistulemuste kokkuvõte	51
6.1. Üldplaneeringu mõjuala kokkuvõte.....	51
6.2. Keskkonnamõju strateegilise hindamise protsess.....	52
6.3. Mõjude hindamise tulemuste alusel esitatud leevendavad meetmed.....	53
Kasutatud materjalid	56

LISAD

- Lisa 1. KSH algatamine
- Lisa 2. KSH programm ja seda puudutav dokumentatsioon
- Lisa 3. KSH programmi heakskiitmise otsus
- Lisa 4. Keskkonnamõju hindetabel
- Lisa 5. Laekunud seisukohad ning kirjavahetus
- Lisa 6. Üldplaneeringu ja KSH aruande avaliku arutelu protokoll 27.12.2012;
Üldplaneeringu ja KSH aruande avaliku arutelu protokoll 18.03.2013.

Sissejuhatus

Keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH) teostatakse Kallaste linna üldplaneeringule ning üldplaneeringuga kaetavale alale, milleks on Kallaste linna territoorium. Kallaste linna üldplaneeringu koostamine algatati 22. jaanuari 2005. a. Kallaste Linnavolikogu otsusega nr 4 ja keskkonnamõju strateegiline hindamine 17. detsembri 2010. a. Kallaste Linnavalitsuse korraldusega nr 26.

Üldplaneeringu koostamise korraldaja on Kallaste Linnavalitsus. Üldplaneeringut koostab Kallaste Linnavalitsus koostöös GeoBaltica OÜ konsultantidega.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise üldiseks eesmärgiks on hinnata üldplaneeringust tulenevaid mõjusid järgmistes valdkondades:

- looduslik keskkond;
- sotsiaalne- ja majanduslik keskkond;
- tehiskeskkond;
- kultuuriline keskkond.

Keskkonnamõju strateegilist hindamist (KSH) viib läbi töörühm koosseisus:

- Jaanika Sokman (GeoBaltica) – maastikuarhitekt/planeerija, KSH ekspert;
- Raivo Markov (GeoBaltica OÜ) – keskkonnaekspert (litsents nr KMH 0086).

Asjast huvitatud asutused/isikud on:

- Tartu Maavalitsus;
- Kallaste Linnavalitsus;
- Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu Regioon;
- Kultuuriministeerium;
- Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium;
- Sotsiaalministeerium;
- Siseministeerium;
- Maa-amet;
- Muinsuskaitseamet;
- piirnev omavalitsus;
- vallaelanikud, maaomanikud, ettevõtjad;
- laiem avalikkus;
- valitsusvälised organisatsioonid ja keskkonnaühendused.

KSH programm (lisa 2) on heaks kiidetud Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu Regiooni poolt 16.08.2011 kirjaga nr JT 6-8/17114-6.

Üldplaneeringu koostamine on pikaajaline protsess, mille käigus planeeringulahendused pidevalt täienevad. Keskkonnamõju strateegiline hindamine toimus samaaegselt üldplaneeringu koostamisega. KSH koostamisel analüüsiti mitmeid arengualternatiive ning püüti leida sobivaimad lahendused linna arengu ning üldplaneeringu suhtes.

1.Üldosa

1.1 Üldplaneeringu eesmärk ja vajadus

Planeerimisseaduse § 8 alusel on üldplaneeringu peamiseks eesmärgiks linna ruumilise arengu põhimõtete kujundamine, maa- ja veealadele üldiste kasutamise- ja ehitustingimuste, sealhulgas maakasutuse juhtotstarbe ning vajaduse korral hoonestuse kõrguspiirangu ja muude tingimuste määramine.

Üldplaneering peab tagama võimalikult paljude ühiskonnaliikmete vajadusi ja huvisid arvestavad tingimused säästva ja tasakaalustatud ruumilise arengu kujundamiseks, ruumiliseks planeerimiseks, maakasutuseks ning ehitamiseks.

Käesoleva keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) objektiks on Kallaste linna üldplaneering, mis hõlmab kogu Kallaste linna territooriumi. Üldplaneeringu protsessi jooksul viidi läbi mitmeid avalikke arutelusid ning töökoosolekuid, et selgitada välja erinevate osapoolte nägemus linna perspektiivsest maakasutusest ning leida konsensus maakasutuse osas.

Üldplaneeringu eesmärk on luua juriidiliselt korrektne dokument Kallaste linna ehitustegevuse ja maakasutuse koordineerimiseks ning reguleerimiseks, et tagada:

- linna arendamine hinnatud elamispiirkonna ja puhkealana;
- uute elamualade energiatõhususe printsiipe arvestav planeerimine ja arendamine integreeritud tegevuse raames;
- tasakaalustatud teenindusvõrgu arendamine;
- optimaalne tööstuspiirkondade arendamine;
- vajadustekohase sotsiaalse infrastruktuuri objektide rajamisvõimaluste loomine;
- optimaalse tänavavõrgu väljaarendamine;
- keskkonnanõuetele vastava tehnilise infrastruktuuri rajamine;
- muinsus- ja looduskaitseobjektide ning avalike puhkealade-haljastute säilimine;
- kallaste tasakaalustatud ja säästva arengu tagamine läbi territoriaal-majandusliku arengu põhisuundade kavandamise;
- kestva ja säästva arengu tingimuste määratlemine ning nende sidumine territoriaal-majandusliku arenguga;
- linna omapära ja väärtuslike maastike ning looduskoosluste säilimise tagamine ning kasutamistingimuste määratlemine;
- linna funktsionaalne tsoneerimine, mis määrab territooriumi või selle osa kasutamise juhtfunktsiooni;
- asendist ja miljööst tuleneva linnaosade prestiiži ja iseloomu säilitamine;
- linna arengust tulenevate probleemide teadvustamine ja tasakaalustamisvõimaluste leidmine;
- maa- ja veealade üldiste kasutamise- ja ehitustingimuste kehtestamine;
- põhiliste teede ja tänavate asukoha ning liikluskorralduse üldiste põhimõtete määramine;
- põhiliste tehnovõrkude trasside ja tehnorajatiste asukohtade, arendusvõimaluste ja vajaduste määramine;
- puhke- ja virgestusalade määramine;
- ranna ja kalda ulatuse täpsustamine;

- muinsuskaitse-, looduskaitse- ja muude kaitsealuste alade ja objektide ning nende kasutamistingimuste arvestamine planeeringus, vastavalt kehtestatud kaitse eeskirjadele või põhimäärustele ja vajadusel ettepanekute tegemine kaitse-eeskirjade või põhimääruste täpsustamiseks;
- vajadusel ettepanekute tegemine maa-alade ja üksikobjektide kaitse alla võtmiseks;
- vajadusel ettepanekute tegemine kehtiva maakonnaplaneeringu muutmiseks.

1.2 Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärk, ulatus ja meetodika

Keskkonnamõju strateegiline hindamine viiakse läbi vastavalt Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanähtumissüsteemi seadusele. Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne koostatakse vastavalt seaduse § 40 toodud nõuetele lähtuvalt planeerimisdokumendi sisust ja kehtestamise tasandist.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärgiks on Kallaste linna üldplaneeringu elluviimisega kaasnevate võimalike oluliste keskkonnamõjude väljaselgitamine, mõjude olulisuse ja ulatuse hindamine ning negatiivsetele mõjudele vajalike leevendavate meetmete, positiivsete mõjude esiletoomiseks täiendavate leevendavate meetmete ning keskkonnamõju seiremeetmete väljapakumine.

Töö käigus hinnatakse üldplaneeringu elluviimisest tulenevat võimalikku olulist keskkonnamõju Kallaste linna haldusterritooriumil, sealhulgas kumulatiivseid mõjusid. Samas on mõjude hindamisel arvestatud ka naaberomavalitsuste üldplaneeringutega. KSH aruande ühe osana käsitletakse olemasolevat olukorda. Sealhulgas kirjeldatakse üldplaneeringuga hõlmatava maa-ala looduslike tingimusi, planeeringualal paiknevaid kaitsealuseid loodus- ja kultuuriväärtuseid ning linna sotsiaal-majanduslikku olukorda.

Üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimiseks valiti esmalt vastavalt kohalikule eripärale valdkonnad, millele avalduvat keskkonnamõju käesolevas dokumendis käsitletakse. Igas valdkonnas püstitati KSH eesmärgid (tabel 1), mille suhtes üldplaneeringu meetmete mõju hinnatakse.

Tabel 1. Kallaste linna üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärgid.

KSH VALDKOND	KSH EESMÄRGID
Vesi ja pinnas	• vältida pinnase ning pinna- ja põhjavee saastumist määral, mis võiks ohustada keskkonna kvaliteeti; • hoida veekasutust sellisel tasemel, et ei toimuks ületarbimist; • vähendada jäätmeteket, rakenda jäätmete taaskasutust ja kompostimist.
Õhukvaliteet	• vältida õhu saastamist määral, mis võiks kahjustada keskkonda;

	• vähendada vajadust autode kasutamiseks; • vähendada kasvuhoonegaaside emissioone.
Bioloogiline mitmekesisus, taime- ja loomastik	• säilitada bioloogilist mitmekesisust; • vältida olulisi negatiivseid mõjusid kaitsealadele, kaitsealustele liikidele ja kaitstavatele loodusobjektidele; • tagada vajalike ökoloogiliste protsesside toimimine looduslikel aladel; • tagada toimiv rohekoridor.
Maastik ja kultuuripärand	• säilitada kohaliku maastiku mitmekesisus ja omapära; • tagada uute hoonete ja rajatiste sobivus antud keskkonda; • säilitada kultuurimälestisi ja kultuuriliselt olulisi paiku ning tagada neile avalik ligipääs.
Elanikkonna heaolu ja tervis	• vältida ja vähendada keskkonnasaaste, müra ja vibratsiooni mõjusid inimese tervisele; • toetada tervislikke eluviise; • tagada elanikkonnale võimalused loodusega kokku puutuda, looduses liikuda; • tagada elanikkonna turvalisus; • tagada elanikele kvaliteetne ja tervisele ohutu joogivesi.
Sotsiaalne keskkond	• tagada avalike teenuste kättesaadavus kõigile; • tagada spordi-, puhke-, kultuuri- ja vaba aja veetmise võimaluste kättesaadavus kõigile; • tugevdada elanike identiteeditunnet ja sotsiaalseid võrgustikke.
Majanduslik keskkond	• soodustada mitmekülgse ettevõtluse arengut; • tagada infrastruktuuri kättesaadavus ja kvaliteet.

Üldplaneeringu eelnõus kirjeldatud meetmete keskkonnamõju hinnatakse KSH eesmärkide suhtes. Mõjusid hinnatakse eraldi lühiajalises ja pikaajalises perspektiivis. Üldplaneeringu eelnõu meetmete keskkonnamõju hindamisel kasutatakse järgmist hindekskaalat:

- ++ tugev positiivne mõju;
- + nõrk positiivne mõju;
- 0 mõju puudub;

- nõrk negatiivne mõju;
- tugev negatiivne mõju;
- ? mõju olulisust ei ole võimalik määrata.

Mõju hindamise tulemuste koondtabel on esitatud lisas 4. Hindamise käigus selgunud olulised ja täpsemat hindamist vajavad teemad on toodud peatükis 3. Üldplaneeringu eelnõus pakutud lahenduste negatiivse keskkonnamõju vältimiseks ja vähendamiseks ning positiivse keskkonnamõju tugevdamiseks on välja pakutud rida leevendavaid meetmeid samuti peatükis 3. Töö käigus üldplaneeringuga määratud maakasutusele võimalikku alternatiivset maakasutust ei tuvastatud, seega objektipõhiseid alternatiive käesolevas töös ei hinnatud.

Kuna KSH käigus tuleb välja selgitada ka võimalik mõju Natura 2000 aladele, siis kasutatakse lisaks eelpool välja toodud meetodilistele juhendmaterjalidele ka nn Natura hindamise meetodikat.

0-alternatiiv ehk olukord, kus Kallaste linna üldplaneeringut ei kehtestata ning linna ruumilist arengut on võimalik suunata maakonnaplaneeringu, detailplaneeringute ning arengukavade kaudu, ei ole reaalselt rakendatav, kuna *Planeerimisseaduse* (RT I 2002, 99, 579) kohaselt on kohaliku omavalitsuse üldplaneeringu koostamine kohustuslik. Lisaks on KSH koostaja seisukohal, et ilma üldplaneeringuta toimuva linna arendamisega kaasneb säästva arengu põhimõtetest lähtuvalt negatiivsem mõju kui ala tervikliku ja suunatud arenguga. Seetõttu käesolevas KSH-s 0-alternatiivi ei käsitleta.

1.3 Üldplaneeringu seos teiste kõrgemate ning kohalike strateegiliste arengudokumentidega

Kallaste linna üldplaneeringu strateegilise keskkonnamõju hindamise (KSH) läbiviimisel on aluseks võetud nii Euroopa kui Eesti tasandil kõrgemal seisvad planeerimisdokumendid.

1.3.1 Euroopa Liidu Arengudokumendid

Euroopa Ruumilise Arengu Perspektiiv

Euroopa Liidu ruumilise arengu põhimõtted sätestab Euroopa Ruumilise Arengu Perspektiiv (European *Spatial Development Perspective*, ESDP), mille kohaselt on ruumilise arengu eesmärgiks Euroopa Liidu territooriumi tasakaalustatud ja jätkusuutlik areng. Igal riigil lasub kohustus rakendada keskkonnakaitselisi meetmeid, püüdmaks tagada bioloogilise mitmekesisuse säilimine. Bioloogilise mitmekesisuse säilitamiseks rakendatavad meetmed ei tähenda mitte ainult ökoloogilise võrgustiku loomist, vaid kogu territooriumi kompleksset arendamist; veeringluse säästvat korraldamist ning jõupingutuste tegemist kliimamuutuse leevendamiseks nii kohalikul kui globaalsel tasandil.

ESDP täiendatud versioonis on erilist tähelepanu pälvinud maaliste alade ja linnade vahelised suhted ning läbi selle kohaliku arengu tugevdamine. Maa ja linna vaheliste suhete parandamiseks ja linnasüsteemi polütsentrilisemaks muutmiseks on välja töötatud järgmised abinõud:

- linnade vaheline koostöö ja komplementaarsus;
- dünaamilised, atraktiivsed ja konkurentsivõimelised linnad;
- linnade säästlik areng.

VASAB 2010

Läänemere regiooni ruumilise arengu suunamiseks on loodud valitsustevaheline kümne Läänemere ümbruse riigi koostöö foorum nimetusega *Visions and Strategies around the Baltic 2010* (VASAB 2010). Koostöö korraldamiseks on moodustatud vastav komitee (*Committee on Spatial Development of the Baltic Sea Region - CSD/BSR*), kelle ülesandeks on levitada planeerimiskogemusi, toetada vastava valdkonna ministreid, aidata kaasa projektide realiseerumisele ja koostööd teha teiste Baltikumi koostööorganisatsioonidega. Suundasid andev tegevus toimub riikide planeerimist kureerivate ministrite regulaarsetel kohtumistel vastuvõetud deklaratsioonide kaudu.

Üldine eesmärk on Läänemere piirkonna identiteedi tugevdamine ja ruumiliste struktuuride väljatöötamine, et konkureerida globaalses majanduses teiste regioonidega. Tähelepanu pööratakse ka ühtsete koostööstruktuuride leidmisele ja koostöövõimalustele, vältimaks stiihilist tegutsemist ning ressursside raiskamist.

2001. a toimunud viies ministrite kohtumine (Wismari deklaratsioon) andis ruumilise planeerimise tegevuskava läbi kuue käsitlusteema:

- Linnaregioonide koostöö säästva arengu küsimustes;
- Läänemere regiooni rahvusvahelise integratsiooni jaoks olulised strateegilised arengutsioonid;
- Üleeuroopalise integratsiooni jaoks olulised rahvusvahelised transpordikoridorid;
- Maapiirkondade olustiku mitmekesistamine ja tugevdamine;
- Rahvusvaheliste rohevõrkude, sh kultuurimaastike arendamine;
- Rannikutsoonide ja saarte integreeritud arendamine.

2005. a septembris toimunud kuues riikide planeerimist kureerivate ministrite kohtumise nn Gdanski deklaratsioon julgustab Läänemere riikide Nõukogu (Council) arvestama Euroopa Liidu nn territoriaalse ühtlustumise poliitikaga (*EU Territorial Cohesion Policy*). Põhieesmärk on, et Läänemere riigid integreeruksid teiste Euroopa piirkondadega, saavutamaks Euroopas nn territoriaalset ühtlustumist.

Euroopa Säästva ruumilise Arengu suunavad printsiibid

Ruumilist arengut suunavad printsiibid on vastu võetud 30. jaanuaril 2002. aastal. Euroopa Nõukogu Ministrite Komitee soovib, et EN liikmesriigid kasutaksid soovituslikke printsiipe kui ruumilise planeerimise arengu mõõtmeid, juurutades neid ruumilise arengu projektides. Ühtlasi soovitatakse jätkata regionaalsete valitsuste ja administratiivsete üksuste rajamist selleks, et võimaldada paremat ruumilist integreerumist Euroopa erinevates piirkondades.

Soovituslike printsiipide eesmärkideks on:

- toetada Euroopa Nõukogu sotsiaalse siduvuse poliitika juurutamist. Selle eesmärgiks on viia majanduslikud ja sotsiaalsed vajadused piirkonnas tasakaalu ökoloogiliste ja sotsiaalsete funktsioonidega ning toetada sel viisil pikaajalist, laiahaardelist ja tasakaalukat ruumilist arengut;
- uued väljakutsed ja väljavaated Euroopa ruumilise arengu poliitikas. Oluliseks iseloomustavaks jooneks on kultuuriline mitmekesisus, tänu millele on välja kujunenud märkimisväärselt mitmekesised maastikud, linnade ja asulate mustrid, samuti ka arhitektuuriline pärand. Tänapäeval esindab kultuuriline mitmekesisus hindamatut potentsiaali ruumilisel arengul. Samuti suured Euroopa regioonid on vastastikuse toetuse ja koostöö aluseks. Oluline on ka uute ja vanade liikmesriikide integratsioon;

- erasektori spetsiifiline roll ruumilises arengus. Erainvestoreid käsitletakse edasiviiva jõuna sotsiaalses, seega ka ruumilises arengus. Ruumilise arengu üheks ülesandeks on tõsta omavalitsuste ja regioonide atraktiivsust erainvestoritele regionaalsel ja kohalikul tasandil. Erainvesteeringute laiahaardelised projektid peaksid varakult olema kooskõlastatud antud piirkonna arengu perspektiividega. Avaliku-erasektori koostöö aluseks on välja kujundatud efektiivne administratiivne struktuur nii regionaalsel kui ka kohalikul tasandil.

Säästva ruumilise arengu poliitika EN territooriumil peaks tuginema järgnevatele regionaalselt tasakaalustavama arengu printsiipidele:

- esile tõsta territoriaalset sidusust läbi parema tasakaalu regioonide sotsiaalse ja majandusliku arengu vahel ning läbi parema konkurentsivõime;
- julgustada arengut, mis lähtub linna funktsioonidest ning parandada linna ja maa-alade vahelisi suhteid;
- arendada informatsiooni ja teadmiste kättesaadavust;
- vähendada keskkonnakahjustusi;
- loodusressursside ja loodusliku pärandi parem kaitse;
- arvestada kultuurilist pärandit arengu faktorina;
- arendada energiaressursse, samal ajal hoides puhtust ja kindlust;
- julgustada kõrgekvaliteedilist säästvat turismi;
- limiteerida looduskatastroofide mõju.

Lisaks ruumilise arengu printsiipidele on antud veel detailsemad arengu määrangud Euroopa kultuurilistele maastikele, samuti ka spetsiifilised mõõtmised selleks, et saavutada regionaalselt veel tasakaalustatum ja säästvam areng Euroopa regioonides. Detailsemad määrangud on antud järgmistele maastikuelementidele: maastikud, linna-alad, maa-alad, mäed, ranna ja saarte regioonid, eurokoridorid, üleujutatud lausksaad ja lamminiidud, mahajäetud tööstusalad ja sõjaväe piirkonnad ning piirialad. Oluline on tugevdada koostööd EN liikmesriikide vahel ja oluline on ka regioonide, omavalitsuste ja kodanike osalemine koostöös.

Ljubljana deklaratsioon

Euroopa planeeringute eest vastutavate ministrite kogu (CEMAT) viimane konverents toimus Ljubljanas 16-17. detsembril 2003. aastal. Konverentsi põhidokument „Ljubljana deklaratsioon” rõhutab, et säästev areng ei tähenda ainult looduskeskkonna säästmist, see on kompleksne mõiste, mis peab tagama ka majandusliku ja sotsiaalse jätkusuutlikkuse ning kus ruumilise planeerimise kontekstis on eriline tähtsus kultuurilise keskkonna säästlikul käsitlusel (cultural sustainability).

Et toime tulla adekvaatselt Euroopa säästva ruumilise arengu väljakutsetega, on vaja parandada otsuste langetamist eesmärgiga:

- vähendada erinevusi läbi tasakaalukama ja efektiivsema territoriaalse tegevuse;
- toetada Euroopas tasakaalustatud polütsentrilist arengut ja funktsionaalsete linnaregioonide väljakujundamist, arvestades nii väikeste ja keskmiste linnade kui ka maakohtade asustuse võrgustikku;
- tagada vahendid kahanevate asustuste uuenduseks, et alles hoida maakasutust, vähendada sotsiaalset mahajäämust ja tööpuudust ning parandada linnaelu kvaliteeti;
- suurendada transpordi efektiivsust ja tugevdada energiavõrgustikku ning minimeerida nende vastupidiseid mõjusid, põhiliselt tugevdades avalikku transporti ja leides mitmekesisemaid lahendusi kaupade transportimiseks;

- ära hoida ning vähendada potentsiaalsete loodusõnnetuste kahjustusi, seda põhiliselt läbi asustuse mustrite ja struktuuride vähem haavatavamateks planeerimise;
- kaitsta ja parandada looduslikku ning ehituslikku keskkonda, eriti seal, kus on juba reostunud või väärtust kaotanud keskkond või eksisteerib oht keskkonnareostuseks;
- vähendada keemiatööstuse intensiivistumist ja sõltuvust sellest põllumajanduslikus praktikas;
- läbi ruumilise arengu lubada mitmekesisemat majandustegevust ja luua uusi turuvõimalusi maal elavate inimeste jaoks;
- saavutada tasakaal olemasoleva kultuurilise pärandi hoidmise, uute investeeringute kaasamise ning olemasolevate elu- ja töökeskkondade vajaduste arvestamise vahel nii linnas kui maal;
- suurendada avalikku osavõttu ruumilise arengu kavandamisest ning kavandada ja rakendada konkreetseid ruumilise arengu poliitikaid.

1.3.2 Riiklikud arengudokumendid

Üleriigiline planeering „Eesti 2030+”

Üleriigiline planeering on strateegiline dokument, mille eesmärk on saavutada otstarbekas ruumikasutus Eesti kui terviku mastaabis ning seada keskkonna eripärast lähtuvad ruumilised alused asustuse, liikuvuse, üleriigilise tehnilise taristu ja regionaalarengu kujundamiseks.

Peamine püstitatud arengueesmärk on tagada elamisvõimalused Eesti igas asustatud paigas. Selleks on vajalikud kvaliteetne elukeskkond, head ja mugavad liikumisvõimalused ning varustatus oluliste võrkudega.

Eesti ruumilise arengu visioon: Eesti on sidusa ruumistruktuuriga, mitmekesise elukeskkonnaga ja välismaailmaga hästi ühendatud riik. Hajalinnastunud ruum seob tervikuks kompaktsed linnad, eeslinnad ja traditsioonilised külad, väärtustades kõiki neid elamisviise võrdselt ühepalju. Hajalinnastunud ruumi inimsõbralikkuse ja majandusliku konkurentsivõime tagavad eeskätt looduslähedane keskkond ja hästi sidustatud asulate võrgustik.

Üleriigilise planeeringu põhisuunad ja eesmärgid on:

- tasakaalustatud ja kestlik asustuse areng;
- head ja mugavad liikumisvõimalused;
- varustatus energiataristuga;
- rohevõrgustiku sidusus ja maastikuväärtuste hoidmine.

Eesti regionaalarengu strateegia aastani 2005-2015

Eesti regionaalarengu strateegi seab eesmärkideks:

- keskmine elatustase (mõõdetuna leibkonnaliikme keskmise kuusissetulekuna) ei oleks madalam kui 75% Eesti keskmisest;
- tööpuudus (mõõdetuna töötuse määrana Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni metoodika järgi) ei ületaks Eesti keskmist enam kui 35%;
- kohalike omavalitsuste maksutulude laekumine (mõõdetuna kohalike omavalitsuste eelarvesse laekuva üksikisiku tulumaksuna elaniku kohta) ei oleks väiksem kui 75% Eesti keskmisest, millest on välja arvatud Tallinn.

Üleriigiline jäätmekava

Üleriigilise jäätmekava koostamise eesmärk on jäätmehoolduse korrastamine kompleksse, keskkonnohutu, paindliku, institutsiooniliselt tagatud ja majanduslikult põhjendatud jäätmekäitluse korraldamise kaudu.

Jäätmekava on muutuv strateegiline dokument.

Loode-Peipsi hoiuala kaitsekorralduskava

Loode-Peipsi hoiuala kaitsekorralduskava aastateks 2011-2020 (2010) seab lähimaks eesmärgiks hoiuala soodsa seisundi säilitamise ja pikemas perspektiivis soovitakse olukorda veelgi parandada. Sadamatega seotud tegevustest on nimetatud süvendamist kui haruldase kalaliigi võldase ohutegurit, samuti kaevetöid üldisemalt põhjaloomastiku seisukohast.

Loode-Peipsi hoiuala jääb rahvusvahelise tähtsusega Peipsi linnuala (IBA (*Important Bird Area*), nr 83) piiridesse MTÜ Eesti Ornitoloogiaühing (EOÜ), 2003). IBA ala suuruseks on 1842 ha, millest 1700 ha moodustavad veealad, 111 ha kalda- ja rannikuroostikud ning 31 ha muud alad. MTÜ EOÜ 2003. a töös on IBA-alal elutsevaid linnuliike ohustavate faktoritena nimetatud kalapüüki, jahindust, urbaniseerumist ja industrialiseerimist (sh saastamine ja infrastruktuurid), laevandust, puhkemajandust ning kaevandamist.

1.3.3 Tartu maakonna ja Kallaste linna planeeringud ja arengukavad

„Väärt elu haritud maal” Tartu maakonna arengustrateegia 2014. aastani.

Tartumaa 10 aasta esmatähtsad arengusuunad:

- koolide õpikeskkonna ja õpetamise kaasajastamine, kõrgkoolide rahvusvahelistumine, kutse- ja tehnikahariduse arendamine;
- uuusettevõtluse toetamine ja tootmise teadmismahukuse tõstmine;
- piirkonnakeskuste elukeskkonna ja sotsiaalse infrastruktuuri parandamine;
- Tartumaa rahvusvahelise kättesaadavuse ning maakonna tee-, transpordi- ja andmesideühenduste parandamine.

Tartu maakonnaplaneering

Tartumaa maakonnaplaneeringu eesmärk on korraldada Tartumaa keskkond nii, et siin oleks tegutsemisruumi tartlastele, paik oleks ahvatlev mujalt tulnutele oma ettevõtmiste realiseerimiseks ja et järeלטulijatel poleks põhjust ette heita elamist nende elukeskkonna arvelt.

Maakonnaplaneering sätestab maakonna üldise territoriaal-majandusliku arengu strateegia ja kontseptsioonid ning seda nii, et kohalikud ja riiklikud huvid oleksid tasakaalus. Maakonnaplaneering paneb aluse kestva ja säästva arengu aluste kujundamisele ja selle sidumisele territoriaalmajandusliku arenguga ning ühendab majandusliku ja territoriaalse planeeringu. Maakonnaplaneeringus toodud arengusuunad on toodud vastavate teemavaldkondade käsitlustes.

Tartu maakonna teemaplaneering „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused”

Planeeringu põhieesmärgiks sätestati keskkonnateema põhjalikum läbitöötamine, eeskätt roheline võrgustiku käsitluse ja väärtuslike maastike määratlemise kaudu ning selle alusel asustust ja maakasutust suunavate keskkonnatingimuste seadmine.

Lisaks rohelinele võrgustikule ja väärtuslikele kultuurmaastikele, on planeeringuga määratletud Tartu linna lähipuhkealad, maakonna suuremad puhkeväärtusega alad,

kavandataavad kaitsemetsad Tartu linna rohelises vööndis, kaugele ulatuvate ja ilusate vaadetega teelõigud, kaunid vaatekohad, maakonna kõrge viljakusväärtusega põllumajandusmaad ja asustuse võimalikud ning ebasoovitavad laienemissuunad.

Väärtuslike kultuurmaastike ja eriti rohelise võrgustike alade kokkupuutekohtades liiklusrajatiste või asutusaladega, võivad suure tõenäosusega esile kerkida funktsionaalsed konfliktid. Teemaplaneeringus esitletud konfliktaladel ehitustegevuse või muu tehiskeskonna arendamisel tuleb rakendada meetmeid vastuolude leevendamiseks.

Järgides teemaplaneeringut, on võimalik tagada loodus- ja keskkonnakaitse aspektist põhjendatuma maakasutus- ja asustusstruktuuri kujundamine.

Tartumaa maakonnaplaneeringu teemaplaneering „Sotsiaalne infrastruktuur“

Teemaplaneeringu eesmärk on tagada Tartumaa paikkondades teenuste kättesaadavus selleks otstarbekamal viisil.

Planeeringu koostamisel viidi läbi uuring, mille abil saadi informatsiooni Tartumaa sotsiaalse infrastruktuuri kitsaskohtadest. Kallaste lähikümbruse probleemseteks kohtadeks oli hõre ühistransport Kallastele ja Alatskivile, ning kakskeelsusest tulenev vähenenud rahvaarv.

Meetmetena on teemaplaneeringus ette nähtud spordihoone ehitamist Kallastele, kogujaliini käimapanek 4 korda päevas, avaliku transporditeenuse parandamine või eriveo tagamine kindlatel aegadel ning Kallastel gümnaasiumiosa säilitamine.

Kallaste linna miljööväärtuslike alade teemaplaneering (tööversioon)

Miljööväärtuslike alade teemaplaneeringu piirkond hõlmab Kallaste linna territooriumi, mis paikneb umbes 2 km ulatuses piki Peipsi läänerrannikut kohati kuni 11 meetri kõrguse punasest liivakivist kaldajärsaku ääres.

Töö eesmärgiks on piiritleda ja kirjeldada Kallaste linna miljööväärtuslikud alad ja objektid, analüüsida ja hinnata väärtusi valitud kriteeriumite põhjal ning seada kaitse- ja kasutamistingimused nende hoidmiseks, parendamiseks ja edasiseks arendustegevuseks. Töös ei hinnata iga hoonet või krunti üksikuna vaid linnapilti tervikuna.

Miljööväärtuslikule alale uushoonestuse rajamine ja olemasoleva ümberehitus, restaureerimine, fassaadimuudatused, piirete rajamine ja värvivalik tuleb kooskõlastada Kallaste Linnavalitsusega.

Kallaste linna miljööväärtuslikele aladele ehitamist ja planeerimist käsitleb Kallaste linna ehitusmääruse (Kallaste Linnavolikogu 22. juuni 2004. a määrus nr 9) peatükk 6.

Planeerimiseseaduse § 8 lg 3 p 6 kohaselt on teemaplaneeringu üheks eesmärgiks miljööväärtuslike hoonestusalade määramine ning kaitse- ja kasutamistingimuste seadmine.

Miljööväärtusega hoonestusaladega vahetult piirnevatel aladel peab ehitustegevusel arvestama sujuvat üleminekut miljööväärtusega hoonestusalade mahtudele. Ehitustegevust piiravaks suuruseks on hoonestustihedus, st hoone maapealsete korruste suletud brutopinna suhe krundi pindalasse ning olemasolevate hoonete korruselisus. Üldjuhul kuuluvad miljööväärtuslikul alal asuvad hooned restaureerimisele või remontimisele. Juhul kui hoone seisukord ei võimalda hoonet säilitada, on lubatud hoone asendamine olemasolevat mahtu järgiva hoonega.

Traditsioonilise eluviisi, kõrge elukvaliteedi ja linna elanikkonna sotsiaalse sidususe kaitseks tuleb rakendada teemaplaneeringus toodud meetmeid, arvestades Peipsi järve veekaitsevööndiga (20 m, Veeseadus § 29 lg 2 p 1) ja ehituskeelvööndiga (50 m, Looduskaitseeseadus § 38 lg 1 p 3 ja § 38 lg 4 p 1¹).

Kallaste linna arengukava 2011 - 2017

Linna arengukava on dokument, mis kirjeldab omavalitsusüksuse olemasolevat majanduslikku ja sotsiaalset olukorda ning keskkonnaseisundit arengukava koostamise hetkel ning annab suunised pikemaajalise tegevuse kavandamisel, võttes arvesse edasise arengu suundi ja eelistusi, lähtudes reaalsest vajadusest ja pidades silmas võimalusi. Kallaste linna poolt hallatavate asutuste ja prioriteetsete valdkondade arengukavad on käesolevast arengukavast tulenevad täpsustavad dokumendid, mis vajadusel koostatakse ja kinnitatakse eraldi.

Tabel 2. Asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ja Kallaste linna üldplaneeringuga seatud eesmärgid KSH valdkondade kaupa

KSH VALDKOND	TARTU MAAKONNA PLANEERING sh TEEMAPLANEERING „asutust ka maakasutust suunavad keskkonnatingimused“	KALLASTE LINNA ARENGUKAVA 2011-2017 (tööversioon)	KALLASTE LINNA ÜLDPLANEERING
Vesi ja pinnas	• Ette näha abinõud pinnaveekogude reostuskoormuse vähendamiseks (esmajärjekorras rajada puhastusseadmed või olemasolevad uuendada); • Likvideerida pinnavee reostust põhjustav jääkreostus ja reostusallikad; • Tehisveekogusid tohib üldjuhul rajada vaid puhkeotstarbel; • Mitte kavandada ja rajada põhjavett ohustavaid objekte ega suurendada reostuskoormust aladel, kus põhjavesi on nõrgalt kaitstud või kaitsmata pindmise reostuse eest; • Aastaks 2015 vähendada veevarustussüsteemide lekkeid 50% võrra võrreldes 1997.aastaga. Arengukavade koostamisel näha ette vahendid vee torustike uuendamiseks ja ehitamiseks; • Kaasaegse jäätmekäitluse rakendamine omavalitsuste territooriumil.	• Tagada kõikidele Kallaste linna majapidamistele ja juriidilistele isikutele ühendusvõimalus tsentraalse vee- ja kanalisatsioonitrassiga; • Toimiva jäätmekäitlussüsteemi väljaarendamine.	• Parandada vee kvaliteeti; • Kasutada veevarusid säästlikult; • Puhastusseadmete planeerimine; • Jäätmejaama planeerimine.
Õhukvaliteet	• Rakendada uutes ja rekonstrueeritavates ettevõtetes võimalikku parimat tehnoloogiat ja keskkonnapraktikat; • Kasutada väiksema energiamahukusega tehnoloogiaid; • Puhastusseadmete rajamine, eelkõige tahkel kütusel töötavatele saasteallikatele; • Vähendada energiakadusid.	• Energiasäästliku ja loodussõbralikul lahendusel põhineva katlamaja ning kaugkütte trasside ehitamine.	• Kergliikluseks mõeldud teede planeerimine

KSH VALDKOND	TARTU MAAKONNA PLANEERING sh TEEMAPLANEERING „asutust ka maakasutust suunavad keskkonnatingimused“	KALLASTE LINNA ARENGUKAVA 2011- 2017 (tööversioon)	KALLASTE LINNA ÜLDPLANEERING
Bioloogiline mitmekesisus, taimestik ja loomastik sh. roheline võrgustik	• Omavalitsustel piirata raielubade väljastamist kõrget rekreatsiooniväärtust omavate puhkepiirkondade metsades; • Senise asutuse ka maakasutuse säilitamine; • Uute asumite rajamine väljapoole rohevõrgustike elemente; • Võrgustiku koridorides tagada toimimine ja rakendada teede projekteerimise ja ehitamise normides toodud keskkonnakaitsemeetmeid; • Võrgustiku koridorides tagada seadusega ettenähtud ehituskeeluvööndi maksimaalne laius • Võrgustiku toimimiseks vältida lageraieid ja looduslike rohumaade lausülesharimist; • Uute ulatuslike maardlate, karjäärade, freesturbalade ning muude objektide rajamist roheline võrgustiku aladele tuleb vältida. Viia läbi keskkonnamõju hindamise ja kavandada rajatise tegutsemisaegne kompensatsiooniala; • Suunata inimtegevust nii, et tagatud oleks rohevõrgustiku toimimine ja säilimine (ning rakendada erinevaid meetmeid antud eesmärgu teostamiseks); • Tagada olemasoleva teedevõrgu laiendamisel ja uute rajamisel looduslikele kooslustele võimalikult harjumuspärase elutingimused.	• Linna elanike jäätmekäitlusalase teadlikkuse suurendamine; • Kallaste on tuntud puhta ja loodusliku keskkonna poolest; • Paberivaba asjaajamise juurutamine ning linnavalitsemisel keskkonda säästvate lahenduste juurutamine.	• Looduskaunite kohtade säilitamine puhke- ja virgestusmaadena; • Haljasala ja parkmetsa maa ning looduslik haljasmaa piiride ja kasutuse täpsustamine.

KSH VALDKOND	TARTU MAAKONNA PLANEERING sh TEEMAPLANEERING „asutust ka maakasutust suunavad keskkonnatingimused“	KALLASTE LINNA ARENGUKAVA 2011- 2017 (tööversioon)	KALLASTE LINNA ÜLDPLANEERING
Maastik ja kultuuripärand	• Kaevandatav materjal kasutatakse ära täielikult ja optimaalselt; • Säilitada väärtuslikud maastikud; • Uute hoonete ehitamine, juurdeehituste rajamine olemasolevate hoonete juurde, maa-alade jaotamine kruntideks, olemasolevate kruntide piiride muutmine linnades ja teistes tiheasustusega paikades on lubatud ainult kohaliku omavalitsuse kehtestatud detailplaneeringu alusel; • Tagada muinsuskaitsealade ning mälestiste säilimine; • Laiendada asustust eelkõige olemasolevate hoonestusalade naabruses; • Uute kompaktse hoonestusega alade moodustamine ja sellekohaste detailplaneeringute koostamise algatamine vaid üldplaneeringu lausel.		• Väärtuslike haljas ja parkmetsa maa ning loodusliku haljasmaa planeerimine ja korrastamine; • Väärtuslike maastike puhkeotstarbel kasutuse võimaldamine; • Miljööväärtusliku piirkondade kehtestamine.

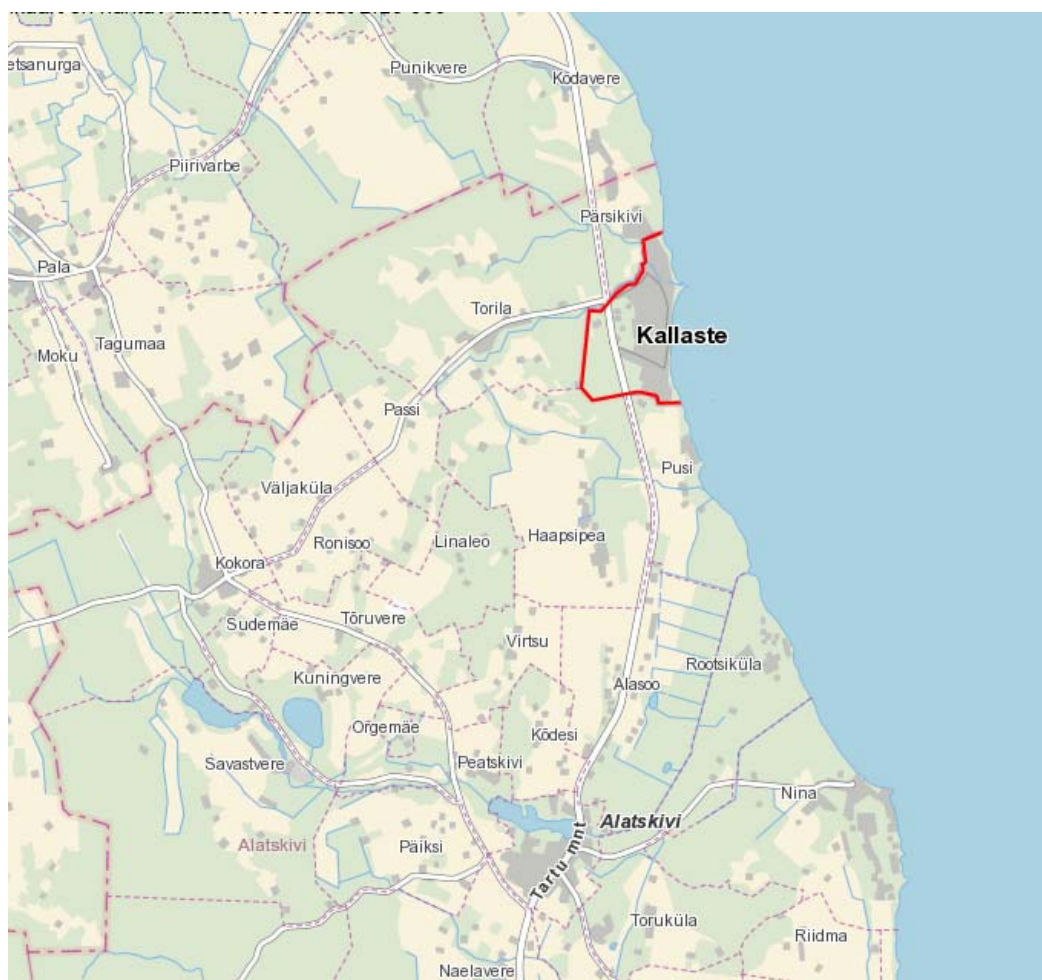
KSH VALDKOND	TARTU MAAKONNA PLANEERING sh TEEMAPLANEERING „asutust ka maakasutust suunavad keskkonnatingimused“	KALLASTE LINNA ARENGUKAVA 2011- 2017 (tööversioon)	KALLASTE LINNA ÜLDPLANEERING
Elanikkonna heaolu ja tervis	• Parandada arstiabi kättesaadavust (planeerida ühele perearstile ca 1500 elanikku, kuna vanemaeliste suhtarv kasvab ja nende tervisevajadused on suuremad); • Säilitada kõrge puhkeväärtusega alad ja nende säilimist tagavad keskkonnatingimused.	• Kallaste kujundamine Eesti turvalisimaks elu- ja tegevuskohaks; • Kaasajastada Kallaste linna elamufond nii kommunaalkulude vähendamise kui visuaalsest aspektist lähtuvana; • Igale vanusegrupile ning huvile vastavate sportimisvõimaluste loomine Kallaste linnas; • Linnaelanikele mitmekesiste sportimis- ja suhtlemisvõimaluste loomine võttes arvesse erinevate vanusegruppide vajadusi; • Alkoholi ja -tubaka kättesaadavuse piiramine; • Linna areng on planeeritud linnaelanike vajadustest ja huvidest lähtuvana.	• Kaitsta linnaelanike tervist ja keskkonnaseisundit; • Jalg- ja jalgrattateede võrgustiku kavandamine; • Puhke- ja virgestusalade planeerimine.
Sotsiaalne keskkond	• Luua hoolekandeteenuseid osutavate asutuste kett ja juurutada lisateenuste osutamine hoolekandetasutustes; • Täiskasvanute täiendõppe suurendamine.	• Olemasolevate meditsiiniabi teenuste säilitamine ning uute meditsiiniabi teenuste lisamine; • Kallaste linna Alatskivi keskusega ühendava maantee renoveerimine ning nendevahelise valgustatud kergliiklustee rajamine; • Linna info on kergesti kättesaadav ning linnaelanikele on tagatud mugav ja professionaalne asjaajamine ja hea teenindus.	• Uute elamualade reserveerimine • Jalg- ja jalgrattateede kavandamine • Ühiskondlike maade planeerimine

KSH VALDKOND	TARTU MAAKONNA PLANEERING sh TEEMAPLANEERING „asutust ka maakasutust suunavad keskkonnatingimused“	KALLASTE LINNA ARENGUKAVA 2011- 2017 (tööversioon)	KALLASTE LINNA ÜLDPLANEERING
Majanduslik keskkond	• Renoveerida põhi- ja tugimaanteed katted, avariiohtlikud sillad ; • Suurendada investeerimist liiklusohutuse tõstmiseks põhi- ja tugimaanteedel (helkurpostide paigaldamine, kaasaegsete liiklusmärkide ja viitade ülepanek, teede märgistamine plastiku ja teedevärviga); • Uuendada amortiseerunud Kanalisatsioonitorustikud.	• Suurendada Kallaste linna külastavate turistide arvu 25 000 inimeseni aastas; • Muuta Kallaste sedavõrd atraktiivseks, et keskmine turist peatuks linnas minimaalselt 3-4 tundi; • Suurendada ühe turisti poolt Kallaste linnas kulutatavat rahasummat; • Linna tänavatevõrgustiku täiemahuline renoveerimine ning kvaliteetse kõvakatte alla viimine; • Tänavavalgustuse kaasajastamine ning valgustuskulude vähendamine; • Kallaste linna elanikele ja ettevõtetele kvaliteetsete elektriühenduste tagamine; • Kallaste linna elanikele ja ettevõtetele kvaliteetsete sidelahenduste tagamine; • Linna mainekuvandi arendamine.	• Tootmiskaade kavandamine; • Äriskaade planeerimine; • Uuendatud liiklussüsteemi planeerimine.

2. Mõjutatava keskkonna kirjeldus

2.1 Asukoht ja füüsiline struktuur

Kallaste linn asub Tartu maakonna kirdeosas Peipsi järve lääneranniku kõrgel kaldaastangul (joonis 1). Oma 2,256 km² suuruse pindala poolest kuulub linn Eesti väiksemate hulka. Linnaõigused sai Kallaste 1938. aastal. Kallaste linn on looduslikel ning ajaloolistel põhjustel kujunenud piki Peipsi järve rannikut põhja-lõuna suunaliselt paikneva tänavkülana tiheda majade kontsentratsiooniga. Vana külakeskus on säilinud üldjoontes muutumatuna ning moodustab linnale iseloomuliku tuumiku. 20. sajandi teise poole alguses kujunenud Võidu tänavaga paralleelne Oja tänav koos selle äärde tekkinud hoonestusega ühendab sujuva üleminekuna vana linnaosa uue, 1970.-80. aastail tekkinud linnaosaga, kusjuures erinevate arengujärgkudega linnaosad jäävad selgelt piiritletuks.

Joonis 1. Kallaste linna asukoht (allikas: Maa-ameti kaardirakendus)

Kallaste linna naabriks põhjas, läänes ja lõunas on Alatskivi vald, idas paikneb Peipsi järv. Kallaste linnal on unikaalne asend piiriveekogu rannal, Peipsi järves kulgev veepiir on nii EL-i kui NATO idapiiriks ja võimalikuks ühenduseks riikidevahelises suhtluses.

Linna olukorda enim muutnud lähiaja sündmuseks oli 2006. aastal asetleidnud tulekahju, mis hävitas täielikult hoone, milles asus Kallaste Linnavalitsus, Kallaste Rahvamaja, Kallaste Raamatukogu, infopunkt ja muuseum. Käesolevaks hetkeks on kõikidele nimetatud asutustele leitud asendus töö- ja teenindusruumid.

Kallaste on iseloomult suhteliselt roheline linn. Üldkasutatavad hooldatavad haljasalad asuvad linna keskuses – Oja ning Võidu tänava vaheline Keskväljaku park, mis läheb üle vabakujulisemaks looduslikuks haljasalaks. Vahetus läheduses asub ka Kallaste staadion. Kuna Kallastele kui Peipsi-äärsele asustusele on omane köögisaaduste kasvatamine, siis linnapildis domineerivad aedadega eramud. Kõik see kokku moodustab sidusa ja hästi toimiva rohestruktuuri läbi linna. Linna põhjapoolses osas on koondunud ettevõtted ja tootmisalad, samuti paikneb põhja pool linna ainuke väikesadam.

Kallaste suureks ja omanäoliseks väärtuseks on linna lõunaosas järve murrutustegevuse toimetel kujunenud suurejooneline järsakkallas, kus paljandub Kesk-Devoni Aruküla lademe punane liivakivi.

2.2 Looduskeskkond

2.2.1 Geoloogia ja maastik

Maastikuliselt asub Kallaste Ugandi lavamaal, mis linna ümbruses ulatub Peipsi järveni. Linna lõunaosas asub Eesti kõige pikem devoni liivakivi paljand, mille pikkus 2001. aasta andmete põhjal on ligi 930 meetrit. Kuni 11 meetrit üle järvepinna kõrguvad punase liivakivi paljandid tõusevad kohati otse veest. Pinnakate moodustub valdavalt savikast liivast kruusaga.

Kallaste Staadioni puurkaevu passi andmetel on aleviku geoloogiline läbilõige järgmine:

0,0...6,0 m savikas liiv kruusaga
6,0...33,0 m liivakivi ja dolomiit
33,0...100,5 m lubjakivi ja dolomiit

Kallaste Oja puurkaevu passi andmetel on aleviku geoloogiline läbilõige järgmine:

0,0...10,0 m liiv kruusa ja munakatega
10,0...13,6 m liiv munakatega
13,6...30,0 m liivakivi punane
30,0...40,0 m liivakivi hall
40,0...46,0 m dolomiit
46,0...56,0 m dolomiit ja punakas liivakivi
56,0...80,0 m dolomiit liivakivi vahekihtidega

Kallaste linnas on tehtud ehitusgeoloogilisi puurauke ning koostatud generaalplaan.

OÜ EGK (2004) esialgse radooniriski levilate kaardi põhjal ei ole linna alal radooniohtu ehk tegemist on normaalse radooniriskiga alaga.

2.2.2 Kohakliima

Kallaste linn asub Eestis suhteliselt kontinentaalse kliimaga alal, kus Peipsi järve lähikonnas (kuni 2–3 km laiuses vööndis) avaldab mõju järve soojuslik akumulatsioon. Kliima iseloomustamiseks saab kasutada Tiirikoja meteojaama vaatlusandmeid (tabel 3).

Talvine temperatuur on sama või isegi madalam kui mujal Ida-Eestis, suvine jälle tihti kõrgeim kui Eestis keskmiselt. Pilves päevi on aastas keskmiselt 115, sademetega päevi 187. Sademeid on külmaperioodil 186 mm, soojaperioodil 531 mm ümber; aastasummas keskmiselt 700 mm. Aasta keskmine temperatuur on 4,6 kraadi, kõrgeim juulis ja madalaim veebruaris. Üldklimaatilised tingimused ei põhjusta erinevusi linna erinevates piirkondades.

Tabel 3. Kliima ja veetaseme põhinäitajad Tiirikoja meteojaama andmeil.

Kuu	Õhutemperatuur, °C	Sademed, mm	Tuule kiirus, m/s
I	-6,8	39	3.6
II	-6,7	30	3.5
III	-2,7	29	3.4
IV	2,8	35	3.1
V	9,8	47	3.1
VI	14,6	62	3.0
VII	16,5	76	2.9
VIII	15,3	70	2.9
IX	10,3	63	3.1
X	5,4	59	3.6
XI	0,2	52	3.8
XII	-3,9	45	3.7
Keskm.	4,5	603*	4.0

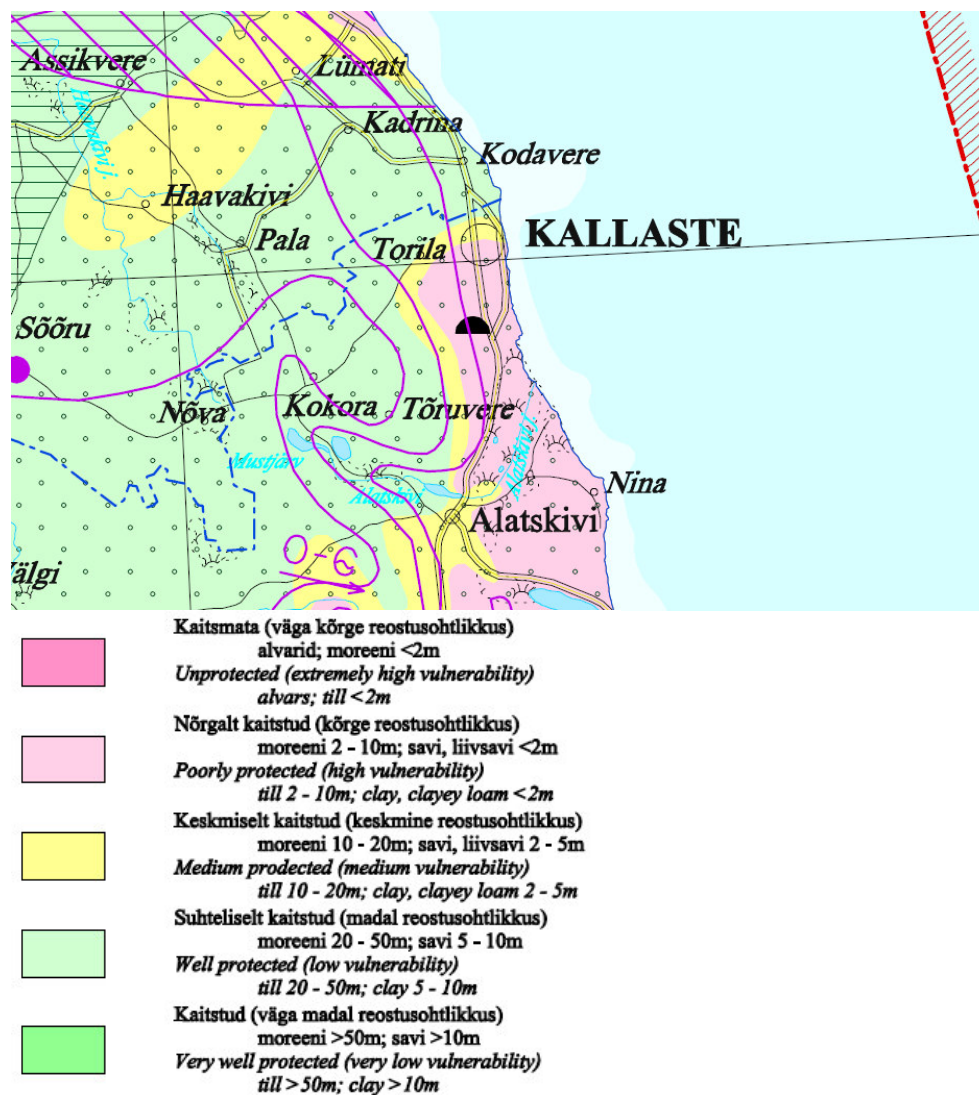
* Sademete puhul on antud aasta summa.

Tuule suuna ja kiiruse kohta on Tiirikoja jaamas mõõtmisi tehtud alates 1928. aastast. Kõige sagedamini esinevaks tuule suunaks on lääs (19%) ja edel (18%). Asjaolu, et tuule suunas valitseb lääne-edela sektor, tuleneb sellest, et meie ilmastikku mõjutavad kõige pikemalt 14 läänest saabuval õhumassid. Kõige väiksema sagedusega esineb kirde (8%) ja idatuult (9%). 5% juhtudel on tegemist tuulevaikusega. Põhja- ja idakaarte tuult esineb kõige rohkem mais (13–15%). Septembris domineerib läänetuul (23%), oktoobris edelatuul (22%) ja novembris lõunatuul (22%). Kõige väiksem on tuule kiirus juulis ja augustis ning suurim hilissügisel oktoobris ja novembris (tabel 3). Suurimad tuulekiirused nn normaalses olukorras on ulatunud kuni 18 m/s ja nii tugev tuul on puhunud tavaliselt lõunast. Erakordsetes ilmaoludes on tuule kiirus ulatunud mõõtmisandmeil kuni 28 m/s, mis oli seotud tuulispasa esinemisega.

2.2.3 Hüdrogeoloogia ja veekogud

Pinnase ja põhjavee kaitstus

OÜ EGK poolt koostatud (2001) põhjaveekaitstuse kaardi kohaselt (joonis 2) on maapinnalt esimese aluspõhjalise veekompleksi kaitstus nõrk (kõrge reostusohhtlikkus).

Joonis 2. Väljavõte põhjavee kaitstuse kaardist (allikas: Kallaste linna üldplaneeringu lähtesituatsiooni analüüs).

Peipsi järv

Peipsi järve puhul on Keskkonnaregistri (2011) alusel (hõlmab ka Lammijärve ja Pihkva järve) tegemist osaliselt avaliku veekoguga. Järve veepeegli pindala on 351 072,6 ha, pikkus 143 ja laius 48 km ning valgala 47 800 km². Keskmine järve sügavus on 8 m ja suurim 17,6 m. Kallaste linna juures on järve põhi kaetud järveliivaga, milles aleuriidi osakaal on väike. Järve madalaim veetase (28,7 m abs) on A. Raukase jt (2008) alusel fikseeritud 07.11.1964. a ja kõrgeim (31,8 m abs) 12.05.1924. a. Kuude keskmiste (ca 30,0 m) veeseisude režiimis on täheldatavad kaks maksimumi (mais ja detsembris) ning kaks miinimumi (märtsis ja

oktoobris). Suvine ning talvine madalaim veeseis kõigub 29,0 ja 30,5 m abs vahel. Ida-Eesti vesikonna veemajanduskava (2010) andmetel on Peipsi puhul tegemist keskmise karedusega (kihistumata), madala heledaveelise järvega. 2009. a hinnangu järgselt oli järve seisund „kesine“. „Kesist“ seisundiklassi põhjustavad nt põllumajanduslik hajureostust ja kanaliseerimata asustusüksuste arvukus. Veekogu seisundi parandamise ühe meetmena on toodud välja ka jäätmete ja pilsivee kogumist Peipsi sadamates.

Peipsi järv on liigitatud üheks parimaiks kalajärveks (tüüp: tindi-latika-ahvenajärv) Euroopas, kuna selles esinevad küllalt soodsad elutingimused nii külma- kui soojaveelistele kaladele. Esimeste hulka kuuluvad peipsi siig, räabis, tint ja luts, teistest on tähtsamad latikas ja koha. Tähtsaimate väärtuslike tönduskalade hulka kuuluvad nt räabis, koha, haug ja siig. Püügist ja loodusolude muutustest tingituna varieeruvad suuresti räabise ja koha varud. Tervikuna hinnati 2008. aastal kalastiku seisundit heaks (Kangur jt, 2008). Peipsi järves (sh Kallaste sadamaakvatoorium) elutsevad (EELIS, 11.07.2011. a) III kaitsekategooria loomaliigid vingerjas (*Misgurnus fossilis*), hink (*Cobitis taenia*) ja võldas (*Cottus gobio*) ning II kaitsekategooria liik tõugjas (*Aspius aspius*). Järv kuulub Keskkonnaministri 09.10.2002. a määruse nr 58 „Lõheliste ja karpkalalaste elupaikadena kaitstavate veekogude nimekirj ning nende veekogude vee kvaliteedi- ja seireõuded ning lõheliste ja karpkalalaste riikliku keskkonnaseire jaamad“ regulatsiooni alla, seega tuleb arvestada nimetatud määruse § 4 ja 5 alusel sätestatud veekogude vee kvaliteedi- ja seireõudeid.

Teised veekogud

Torila ojal asub Pärsikivi paisjärv, ning neisse suubub Punikvere peakraav. Oja, mille valgala on Keskkonnaregistri alusel (2011) 16,5 km² ja pikkus 4,4 km, suubub Peipsi järve. Oja ei ole avalike veekogude nimistus ja on klassifitseeritud tugevasti muudetud veekoguks.

Kallaste linna piires maaparandussüsteeme ei ole, mööda Kallaste linna põhjapiiri läänes kulgeb maaparandussüsteemi eesvoolu kraav. Paisjärve suubuv Torila oja ja Punikvere peakraav teenindavad ka maaparandussüsteeme.

2.2.4. Kaitsealad ja kaitstavad loodus- ning kultuurimälestusobjektid

Natura 2000 alad

Alates 2004. aastast kuulub liivakivipaljandis elavate kaldapääsukeste elupaik Natura 2000 kaitsealade hulka. Suurima pesitsusega aastail on koloonias pesa olnud ligi 2000 pääsupaaril. Kallaste linn piirneb idast Peipsi järvega, mille veepeegel kuulub Loode-Peipsi hoiualasse. Hoiuala on ühtlasi määratletud ka kui Natura 2000 linnuala.

Kaitsealad

Kallaste hoiuala

Kallaste hoiuala (joonis 3) pindala on 1 hektar, mis hõlmab vaid maismaad. Kallaste hoiuala kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetud elupaigatüübi-liivakivipaljandite (8220) kaitse ja nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ I lisas nimetatud liigi – kaldapääsukese (*Riparia riparia*) elupaiga kaitse.

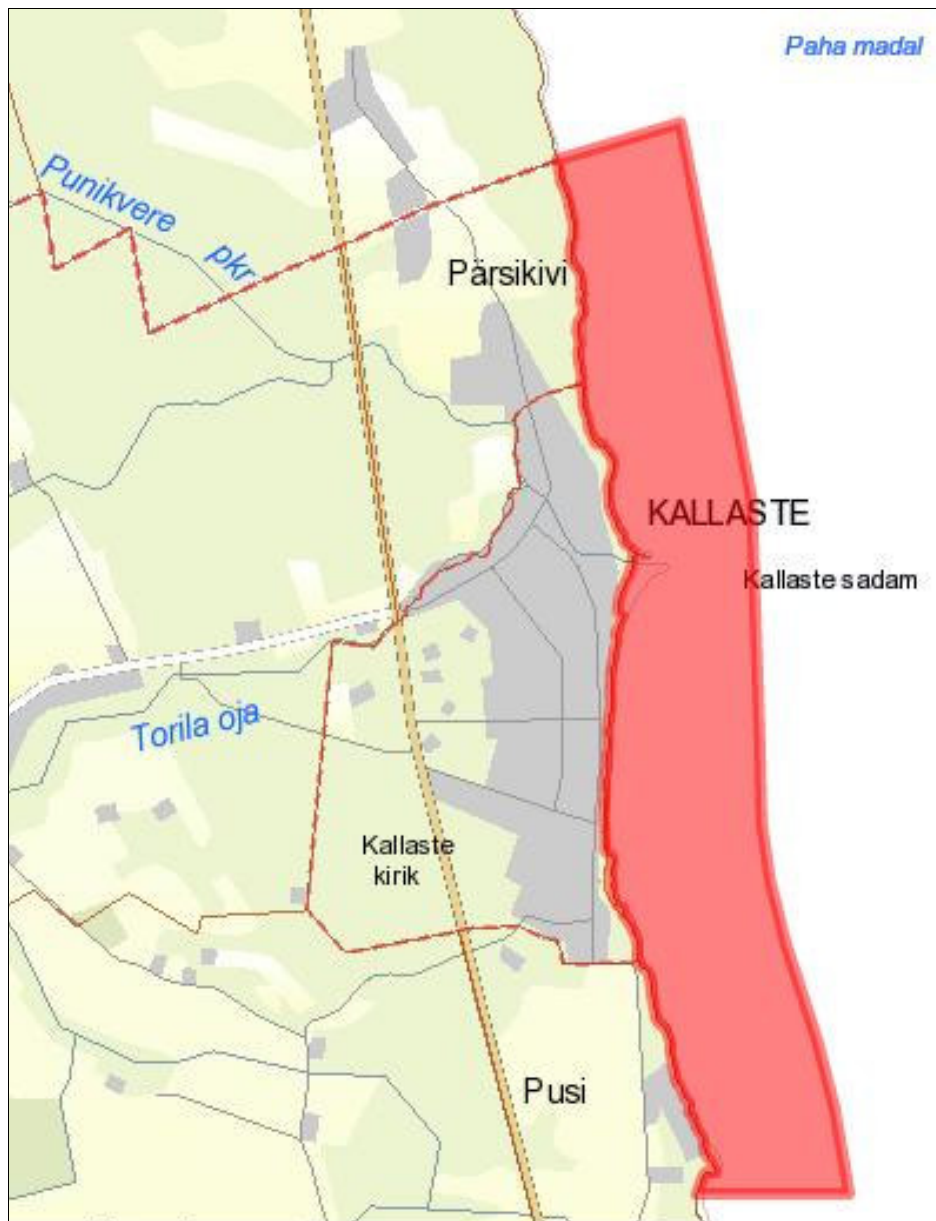

Joonis 3. Kallaste hoiuala paiknemine Kallaste linna suhtes (allikas: Maa-ameti kaardirakendus).

Loode-Peipsi hoiuala

Loode-Peipsi hoiualasse (joonis 4) on hõlmatud ka Ida-Viru (KLO2000088, 234,8 ha) ja Jõgeva (KLO2000060, 1237,6 ha) paikkonnad. Kõikide nimetatud paikkondade puhul on Keskkonnaregistri (2011) alusel tegemist veealadega. Hoiualal (Tartu) kaitstakse järgnevaid liike: **viupart** (*Anas penelope*), **suur-laukhani** (*Anser albifrons*), **rabahani** (*Anser fabalis*), **sõtkas** (*Bucephala clangula*), **väikeluik** (*Cygnus columbianus bewickii*), **laululuik** (*Cygnus cygnus*) ja **hallpõsk-pütt** (*Podiceps grisegena*). Loode-Peipsi hoiuala jääb rahvusvahelise tähtsusega Peipsi linnuala (IBA, nr 83) piiridesse MTÜ EOÜ, 2003). IBA ala suuruseks on 1842 ha, millest 1700 ha moodustavad veealad, 111 ha kalda- ja rannikuroostikud ning 31 ha muud alad.

Samuti on hoiuala oluline järgmistele haudelindudele: hüüp, roo-loorkull, jõgitiir, täpikhuik, mustviires, väikekajakas, kaldapääsuke ja väiketüll.

Joonis 4. Loode-Peipsi hoiuala paiknemine Tartumaal (allikas: Keskkonnaregister)

Kaitsealused taime-ja loomaliigid

Tulenevalt *Looduskaitseseaduse* (RT I 2004, 38, 258) § 4-le on kaitsealune liik looma-, taime või seeneliigi taksonoomiline üksus, mille isendeid, elupaiku, kasvukohti või leiukohti kaitstakse käesoleva seaduse alusel või mida on nimetatud EL Nõukogu määruse 338/97 looduslike looma- ja taimeliikide kaitse kohta nendega kauplemise reguleerimise teel (EÜT L 061, 03.03.1997, lk 1).

III kategooria kaitsealustest liikidest asub Kallaste linna territooriumil **villase katkujuure** (*Petasites spurius*), **võldase** (*Cottus gobio*) ning **keeljas keeriku** (*Tortula lingulata*) leiupaik. Keskkonnaregistri andmetel on Kallaste kaldapealsetelt leitud veel **pruuni lõikheina** (*Cyperus fuscus*, II kaitsekategooria), **väikest konnarohtu** (*Alisma loeselii*, II kat) ning Loode-Peipsi hoiualalt (st Peipsi vetes) **tõugjast** (*Aspius aspius*, II kat), **vingerjat** (*Misgurnus fossilis*, III kat) ja **hinki** (*Cobitis taenia*, III kat).

Püsielupaigad

Kallaste linna üldplaneeringu ala piiresse püsielupaiku ei jää.

Vääriselupaigad

Kallaste linnas vääriselupaiku ei esine.

Kaitsealused üksikobjektid

Linna lõunaosas on järve murrutustegevuse toimele kujunenud suurejooneline järsakkallas, kus paljandub Kesk-Devoni Aruküla lademe punane liivakivi. Paljandis leidub ürgkalade luid ja mõnes kohas on kõrgvesi paljandisse koopaid uhtunud. Suuremaid koopaid, kuhu saab siseneda, on üheksa. Pikima liivakivisse tekkinud abrasioonikoopa pikkus on 6 m. Tegemist on ühe köitvama loodusväärtusega Eestis.

Linna põhjapiiril päris kaugel rannast asub suur rändrahn, mille jää kunagi randa kandnud on – Pärsikivi (ka Peersikivi, Pärsikese ehk Pekarski kivi), mõõtmed 6,5 x 4 x 3 m ja ümbermõõt 16 m.

Muinsuskaitseobjektid

Muinsuskaitseaduse (RT I 2002, 27, 153) alusel võivad kinnismälestiseks olla järgmised asjad või asjade kogumid:

- muinas-, kesk- ja uusaegsed asulakohad, linnused, pelgupaigad, kultusekohad, matusepaigad, muistsed põllud, teed, sillad, sadamakohad, veealused rajatised ning töödusega seotud kohad;
- kunsti- ja kultuuriloolise väärtusega tsiviil-, tööstus-, kaitse- ja sakraalehitised ning nende ansamblid ja kompleksid;
- teaduse, tehnika ja tootmise arengut kajastavad ehitised;
- monumentaalkunsti teosed;
- ajaloolise väärtusega ehitised, mälestusmärgid, kalmistud, paigad (maa-alad) ja loodusobjektid.

Muinsuskaitseaduse (RT I 2002, 27, 153) kohaselt on mälestise kaitsevööndiks üldjuhul 50 m laiune maa-ala mälestise väliskontuurist või piirist arvates, v.a juhul, kui mälestiseks tunnistamise aktis või kaitsekohustuse teatises on märgitud teisiti. Ajaloolise terviku moodustavatele või lähestikku asuvatele mälestistele võib kehtestada ühise kaitsevööndi.

Kallaste linna territooriumil paikneb Kultuurimälestiste riikliku registri alusel kaks ajaloomälestist (II Maailmasõjas hukkunud ja terroriohvrite ühishaud ning Kallaste kalmistu) ja 82 kunstimälestist (ikoonid, Kallaste kirik). Arheoloogiamälestisi, ehitismälestisi, tehnikamälestisi ja muinsuskaitsealasid Kallaste linnas ei ole.

2.2.5. Rohevõrgustik ning miljööväärtuslikud ja väärtuslikud alad

Rohevõrgustik

Tartumaa maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“ (2004-2006) alusel pole paikkonda määratud rohevõrgustiku alaks.

Väärtuslikud alad

Peipsi järve rand

Kallaste linn on tekkinud algselt tänavkülana otse Peipsi järve punasest liivakivist rannajärsakule. Käänuline rannajoon on visuaalselt silmatorkavaim kujund linnaplaanil ja mõjutab linnapilti. Veekogul on tähtis osa linna kujunemisel ning oluline koht linnaelus ka tänapäeval. Järve rannal on sadam, linna vanim tänav, surnuaed, ujumiskohad. Rannal etendatakse kaluritepäeval linna ajalooga seotud näitemänge. Järve rannajoon on osaliselt võsastunud.

Miljööväärtuslikud alad

Kallaste linnale on koostatud *Miljööväärtuslike alade teemaplaneering*, mis on veel tööversiooni kujul. Teemaplaneeringu alusel on ära määratud miljööväärtuslikud alad (joonis 5), mis on toodud välja ka Kallaste linna üldplaneeringus.

Võidu tänav

Võidu tänava teke on seotud asula tekkega 18. sajandi alguses, kui kunagise kaluriküla asutasid vanausulised venelased. Kallaste oli algselt tüüpiline tänavküla. Võidu tänav, mis kulgeb ca 2 km ulatuses piki Peipsi järve kallast, otse kaldajärsakul, on linna vanim algupärasel kujul ja ajaloolise hoonestusega säilinud tänav. See on väga kõrge miljööväärtusega tänu hoonete originaalsusele ja autentsusele, mida rikastavad kohalikud ehitustraditsioonid.

Vana linnaosa (Kalamehe, Aia, Õnne, Õie, Jaani, Kiriku, Sadama ja Turu tänav)

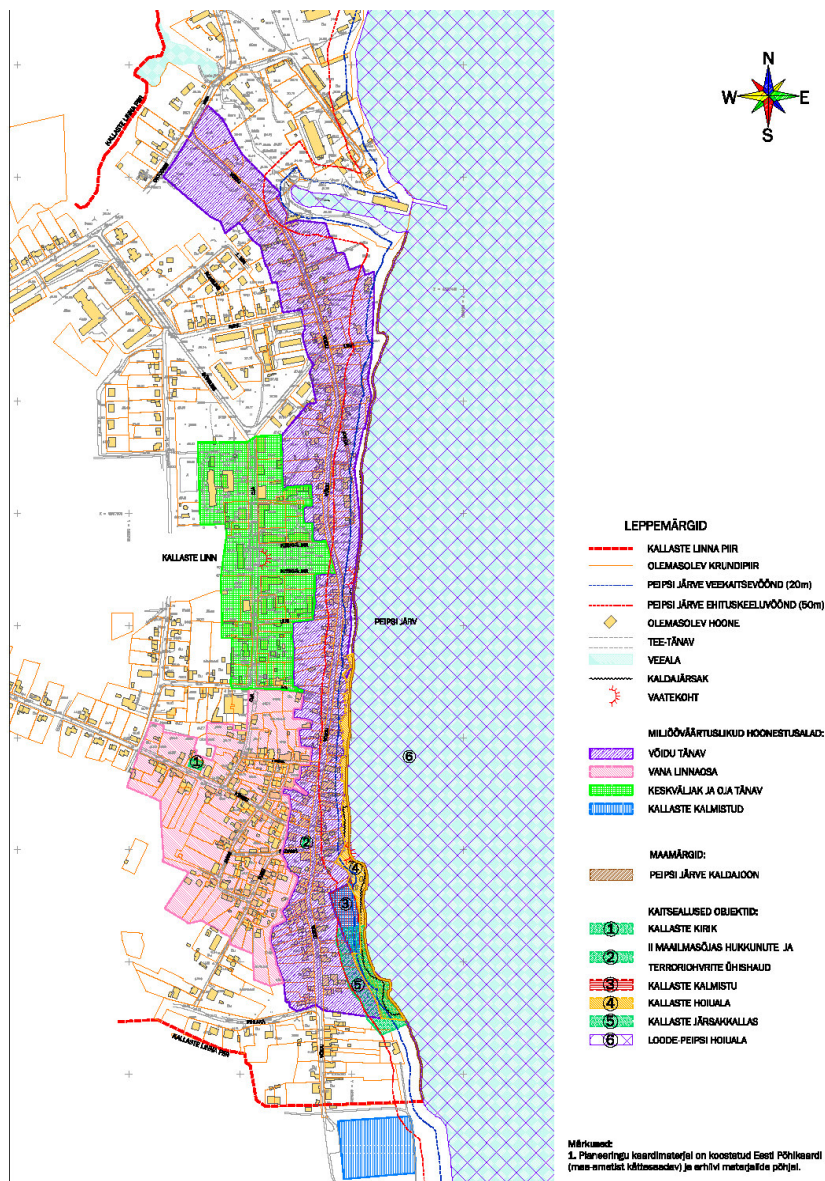
Linna läänepoolses osas asuvad linna vanimad algupärasel kujul ja ajaloolise hoonestusega säilinud tänavad – Kalamehe, Aia, Õnne, Õie, Jaani, Kiriku, Sadama, Turu – moodustades nn vana linnaosa, mis on algupärasel kujul säilinud tänavavõrgu ja hoonete tõttu väga kõrge miljööväärtusega. Alal on säilinud vanad ehitustraditsioonid, sh elu ja abihoonete kompaktne paigutus ühe katuse all. Kohati on uuendatud väliskujunduse alt tuntav veelgi vanem ehituskehand. Nagu Võidu tänaval on ka siin levinud Kallastele iseloomulik puidust elumaja, millega on liidetud maakivist majandushoone, kuid kivimaju on siin oluliselt vähem. Piirkonna tähtsaim ehitist on 1804. aastast pärinev vanausuliste kirik. Selle ala linnaehituslik struktuur vajab kindlasti säilitamist ja traditsioonidele tuginedes edasiarendamist.

Keskväljak ja Oja tänav

Terviklikult väljaehitatud sümmeetrilise lahendusega Keskväljaku ehitusansamblit peetakse omaette vaatamisväärsuseks. See on linnaehituslikult hästi õnnestunud lahendus, kuna ei riku ajaloolist linnaehitusstruktuuri. Hästi hooldatud kõrghaljastusega esindusväljak on ääristatud stalinistlikus neoklassitsistlikus stiilis hoonetega. Keskväljaku pidulikkust rõhutab sellelt avanev vaade järvele. Keskväljaku ja sellega piirneva Oja tänava üldpilt on ühtlane, kuna need on planeeringukohaselt välja ehitatud ja sarnase arhitektuuri ning mahuga majadega hoonestatud.

Kalmistud

Vanausuliste kalmistul (Võidu tn 27a), mis paikneb hoonestuse ja ranna vahel, on linnapildis väga oluline koht – see on linnastruktuuri üks osa. Siin võib jälgida kalmistikultuuri omalaadset elavat traditsiooni, mis on üle kantud ka uuele, pärast vana surnuaia täitumist samuti järve äärde rajatud surnuaiale. Traditsioonidest annab tunnistust ka kalmistute värvate sarnane kujundus. Peipsi järve veepeegli taustal mõjuvad kalmistud atraktiivselt.

Joonis 5. Kallaste linnas paiknevad miljööväärtuslikud alad (allikas: Kallaste linna miljööväärtuslike alade teemaplaneering-töövõersioon)

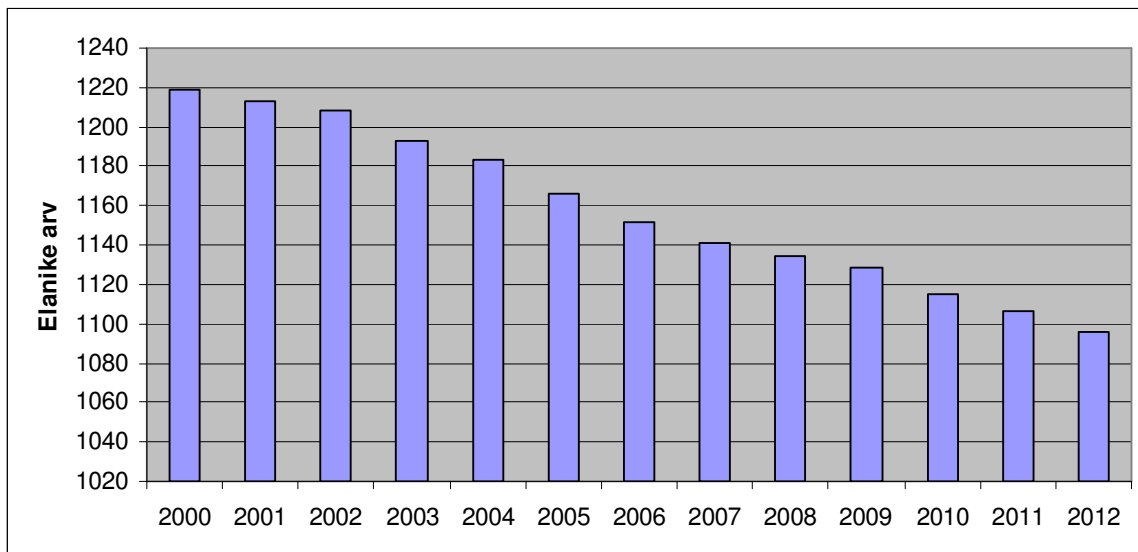
2.3. Sotsiaal-majanduslik keskkond

2.3.1. Elanikkond

Statistikaameti andmetel elab 1. jaanuari 2012 aasta seisuga Kallastel 1096 inimest (rahvastikuregistri andmetel 999 inimest). Rahvastiku tihedus on 485,8 in/km².

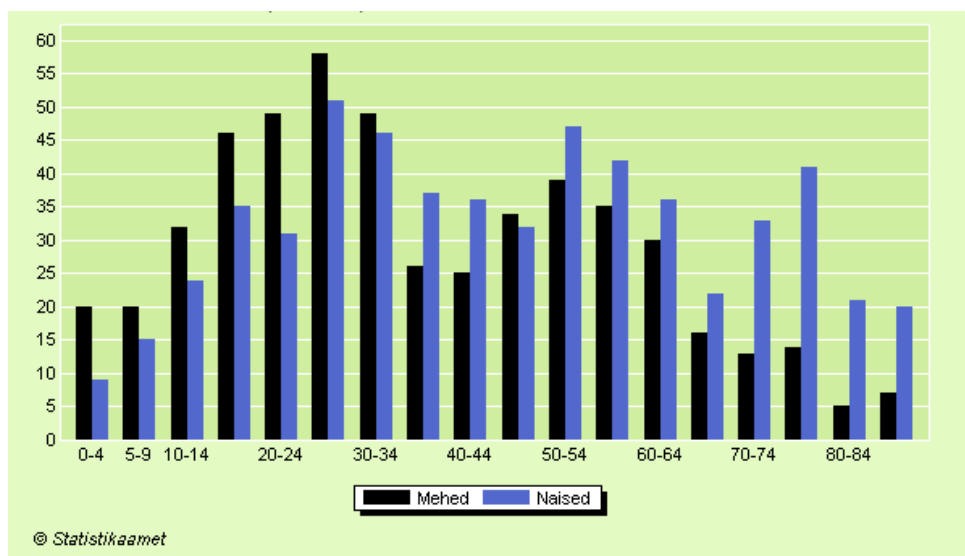
Soolise struktuuri järgi jaotatuna on meeste osatähtsuseks 47% ja naiste osatähtsuseks 53%. Käesoleva seisuga on elanikkonnast 16,6% eestlased. Eesti kodakondsus on 90,6% elanikel. Emakeeleks on eesti keel 15,8% ja vene keel 57,5% elanikel.

Rahvaarv on järjepidevalt vähenenud – 2000. aastal oli see näiteks 1219 (joonis 6). Rahvaarvu vähenemise üheks põhjuseks on noorte edasi õppima asumine Tallinna ja teistesse linnadesse. Kodukohta tagasipöördumist pärast hariduse omandamist ei peeta perspektiivseks, sest peale kalapüügi olulisi elatusallikaid ei ole (seejuures ka järve kalarohkus on aegade jooksul märkimisväärselt vähenenud).

Joonis 6. Kallaste linna rahvaarvu muutus aastast 2000 (allikas: Statistikaamet 2012)

Probleemiks on ka linnaelanike keskmise eluea tõus ning sellega kaasnev vanemaealisemate elanikurühmade järjest suurem domineerimine. See kajastub hästi linna rahvastiku diagrammil (joonis 7). Võrdluseks, kui 2000. aastal moodustasid kuni 19 aastased 29,9% Kallaste elanikkonnast, siis 2010. aastaks oli nende osakaal elanikkonnast kahanenud 15,7%-ni. 2000. aastal 60 ja enama aasta vanuseid inimeste osakaal 23,1% ning 2010. aastaks on see tõusnud 29,2%-ni. Linna jaoks tähendab see järjepidevat maksumaksjate baasi vähenemist ning sotsiaaltoetuste ja tervishoiuga seotud küsimuste aktuaalsemaks muutumist.

Joonis 7. Kallaste linna rahvastiku jagunemise diagramm (allikas: Statistikaamet 2012)

2.3.2. Haridus, kultuur, sport ja tervishoid

Haridus

Eelkoolieelne haridus

Kallaste Lasteaed Vikerkaar asub 1987. aastal ehitatud hoones, mis mahutab 95 last. Kallaste linnas on piisavalt palju lastehoidmisteenust vajavaid lapsi, linna lasteaiakohad on täidetud.

Kooliharidus

Kallaste Keskkool asub 1959. aastal ehitatud hoones. Õpilasi on kokku 190, õpetajaid 22.

Arengukava näeb ette muuta Kallaste Kutsekeskkool munitsipaalkooliks ja jätkata kutsehariduse andmist Kallastel. Kutsekooli kompleksi ruume saab kasutada ka muul otstarbel, kuid see võib nõuda ümberehitamist.

Huviharidus

Linna aktiivsed noored on hõivatud Kallaste Keskkooli ruumides toimuvates huvialaringides joonistamise, laulmise, korvpalli mängimisega, samuti on avatud arvutiklass. Kultuuriasutustest tegutseb Kallaste rahvamaja, muuseumituba ja raamatukogu. Kallaste raamatukogu on avatud kõigile soovijale. Rahvamajas on avatud laulustuudio.

Probleemiks on noortekeskuse ruumide puudumine. Kallaste linna arengukava näeb ette avada Kallaste Kutsekooli kasutamata ruumidesse noortetuba. Samuti oleks võimalik korraldada laste- ja noortelaagreid, integratsioonilaagreid.

Kultuur

19. sajandil said kuulsaks Kallaste talvelaadad. Tänapäeval hakkab endisaegne kuulsus taastuma – Kallaste mee- ja sibulalaadad on alati rahvarohked. Tuntust ka Eestimaast kaugemal on linnale toonud kohalike meistriteoste leiutatud nn karakatid – eestipäraselt kummijuku (suurte õhukummidega uppumatu järvesõiduk, millega kalurid talvel Peipsi järve jääl liiguvad).

Pärsikivil, praeguse Kallaste territooriumil on sündinud maailmamaine helilooja ja dirigent Eduard Tubin (1905-1982). 1990. aastal paigaldati helilooja sünnikohta mälestuskivi.

Sport ja mänguväljakud

Kallaste linna spordi valdkonna olukorda saab hetkeseisuga pidada pigem halvaks kui heaks. Praeguseks on olemas uue murukattega jalgpallistaadion ning Kallaste koolis asuvad jõusaal ja väike spordisaal.

Suurimaks probleemiks tuleb lugeda vahepealsetel rasketel aegadel käest lastud Kallaste kutsekooli spordikompleksi. Kui varasemalt oli see Kallaste olulisimaks spordikeskuseks, siis praegusel hetkel on sellest säilinud vaid amortiseerunud ja vandaalide poolt lõhutud primaarne infrastruktuur.

Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne

Arstiabi kättesaadavus Kallaste linnas on esmatasandi vajadusi rahuldav. Pakutavate teenuste kvaliteet on heal tasemel, samas on piiratud pakutavate arstiabi teenuste hulk. Tervisekeskuses töötab perearst koos õega, kes ühtlasi on vajadusel tegev ka kooli- ja lasteaia arsti eest. Samuti on Kallastel olemas hambaravikabinett, kus osutatakse regulaarselt hambaraviteenust. Hambaraviteenuse osutamisel on hetkel olulisimaks kitsaskohaks röntgeni

puudumine. Varasemalt on Kallastel olnud ka füsioteraapiakabinet, kuid aegade möödudes on see oma tegevuse lõpetanud. Kiiret reageerimist vajavate probleemide puhul on lähimaks abiks Alatskivil baseeruv kiirabibrigaad.

Tööealise elanikkonnaga seonduvaks laiemaks tervishoiualaseks probleemiks, lisaks piiratud arstiabi võimalustele on võimaluste nappimine stressi maandamiseks ning tervisespordi harrastamiseks. Samuti on domineerivaks probleemiks linnaelanike keskmiselt üsnagi kõrge alkoholilembus ning salaalkoholi ja salatubaka lai levik.

Vanemaealise elanikkonnaga seonduvaks sotsiaalhoolekandelaseks probleemiks võib lugeda osaliselt samuti tervisespordi harrastamise võimaluste nappimist, kuid olulisemaks probleemiks on ilmselt toimiva päevakeskuse puudumine, kus vanemaealisemad inimesed saaksid päevasel ajal koguneda ning üksteisega suhelda.

Kõrvalise abita mittetoimetulevate vanurite hooldus on korraldatud Alatskivi ja Arikese hooldekodude baasil. Kokku on 2010. aastal hooldekodude hooldada 6 Kallaste linna elanikku, neist 5 Alatskivil ja 1 Arikesel. Puuetega inimeste hooldamine on lahendatud läbi riikliku hooldajatoetuse kaasamise ning rakendatava süsteemiga saab hetkel rahul olla.

Arenguvõimalused

Kallaste linnal on siiski piisavalt potentsiaali arendada ennast spordi ja tervishoiu valdkonnas. Vastavalt üldplaneeringule on välja toodud Kesklinna arengustsenaarium, mis näeb ette linna võimalikku ruumilist arengut lähtudes sportimise ja tervishoiu väärtuste kasvatamisest. Kallaste linna elanikud peaksid saama võimaluse teha sporti ja hoolitseda oma tervise eest võimalikult lihtsalt, mis eeldab, et spordiasutused ja atraktsioonid oleks hea ligipääsuga ning hõlpsasti kasutatavad.

Juba olemasolev väljakujunenud olukord võimaldab koondada tervislikult aktiivse tegevuse ühele teljele linnaruumis. Linnaelanikul on mugav kasutada ühel teljel asuvaid sportimisvõimalusi, koondades oma aktiivse tegevuse ühte linnaruumi lõiku. Kui linnal tekib võimalus arendada edasi spordihoonet/rajatise, siis sporditelje stsenaarium ühendab need ideed üheks tugevaks linna organiseerivaks ideeks. Tulevikku silmas pidades saab spordifunktsioonidele asukohti planeerides liita need ühtseks tugevaks tervikuks läbi mõttelise telje.

Antud arengustsenaariumi teostatavus on üsna suur, kuna kõik eeldused on Kallaste linnas selle jaoks olemas. Vajalik on leida piisavalt ressursse ja rahalisi vahendeid, et seda täielikult ellu viia.

2.3.3. Ettevõtlus ja töajõud

2010. aasta viimases kvartalis oli linnas ametlikult töötuna registreeritud (töötu abiraha saajaid) inimesi 50 isiku ringis. Tegelik tööd otsivate inimest arv on kõrgem ulatudes hinnanguliselt 70-80 inimeseni. Kohapealsed töö leidmise võimalused on samas väikesed.

Põhiliseks tööandjaks on suurmajandi Peipsi Kalur baasil moodustatud eraettevõtted, samuti on asutatud kaubandusega tegelevaid erafirmasid. Suurim tööandja on Kallaste Linnavalitsus oma hallatavate asutustega.

Linna aegunud infrastruktuur, eriti teede halb olukord on oluliseks takistuseks ettevõtete juurde tekkimisel. Linna ettevõtluskeskkonna arengu tagamisel on vajalik investeerida kohalikku infrastruktuuri: teede asfalteerimine, väljakud ja parkimisplatsid, välisvalgustus, sadam.

2.3.4. Turism

Võrreldes paljude Eesti piirkondadega omab Kallaste mitmekülgseid turismialased võimalusi ja potentsiaale edasiarenguks. Samas erinevatel põhjustel on enamus neist kasutamata või siis leiavad kasutamist moel, mil sellest linnale ega linnaelanikele mingisugust tulu ei tõuse.

Kallastel on selgelt eristunud kaks turismihooaega – suvi ja talv. Suvel domineerivad külastajate hulgas bussituristid, kelle esmaseks huviobjektiks on liivakivipaljandiga tutvumine. Talvisel ajal on enamuses jällegi kalamehed, kes kasutavad Kallastet Peipsi järvele mineku lähtekohana.

Olemasolevaid majutusvõimalusi Kallaste linnas napib. Linna ainsas suuremas majutusasutuses hostelis Laguun on kümme ööbimiskohta ning mõnede üksikute külaliskorterite ja kodumajutuste olemasolu tähendab seda, et suurematel gruppidel puudub võimalus Kallaste linnas öömaja saamiseks.

Veelgi nigelamad on toitlustusvõimalused. Ainsaks nn toidukohaks on Kalameeste trahter, mis aga käesoleval ajahetkel on avatud vaid reedeti ja laupäeviti ning sedagi õhtusel ajal. Seega linnakülastajal sooja söögi söömise võimalused puuduvad ning ainsaks võimaluseks süüa osta on kahe linnas tegutseva poe külastamine.

2007. a. augustis taasavati linnas uue näo ja sisuga turismiinfopunkt, seal saab infot kogu Peipsiäärse piirkonna vaatamisväärsuste ja majutusasutuste kohta.

Arenguvõimalused

Kallaste linnas turismi arengueeliseks on hästi säilinud kultuuride erinevus ja Peipsi järv. Kallaste suurimaks turismimajanduse eeliseks on tema asukoht Euroopa Liidu ja NATO idapiiril, ühendajaks naaberriigiga Euroopa suurimate sekka kuuluv järv. See eelis on kasutamata, sest puudub avalik sadam, mis väikealuseid teenindaks – puudub värav. Külalisi meelitab Kallastele Peipsi rannik ja põnevad üritused nagu sibulalaat, meepäev ja Karakatitsa (spetsiaalsete jääsõidukite festival).

Üldplaneeringus on välja toodud Võidu tänava ja lähiala arengustsenaarium, mis kirjeldab võimalikku linna ruumilist arengut, lähtudes väikelinna miljösse aktiivse elemendi otsinguist. Stsenaarium lähtub ideest, kus Kallaste linna ühte kesksemat tänavat – Võidu tänav – läbib “rong”.

Linna läbiva rongi arengustsenaarium näeb ette võimalust kasutada linna ühest otsast teise jõudmiseks atraktiivse transpordiviisi kasutamist, andes (turistile) võimaluse saada linnast tervikpildi. Turistide poolt sisse toodud tulu on olulise tähtsusega linna arengutsükliks.

Arengustsenaarium on teostatav, kuna tegemist oleks ühekordse suurema investeeringuga ja tulu saaks sellega teenida nii otseselt kui ka kaudselt.

2.4. Kommunikatsioonid ja infrastruktuur

2.4.1. Teed ja tänavad

Oluline osa Kallaste linna tänavavõrgustikust on kaetud kõvakattega. Kruus- või pinnaskattega on peaaesjalikult kas umbtänavad või siis lühemad tänavaosad (Liiva, Kalda, Mäe, Pihlaka, Jaani, Toru). Kõvakatte all olevate tänavate olukorda tuleb lugeda väga halvaks – enamjaolt on kõvakate (peamiselt asfalt) olulises ulatuse amortiseerunud ning murenenud. Väga suurel hulgal esineb kõvakatetes auke, mis lõhuvad autode veermike ning takistavad sujuvat liiklust.

Linna tänavatest omavad kõnniteid lõikudena Oja ja Sõpruse tänav, neist Oja tänav kõnnitee vajaks olulist remonti.

Üldkasutatavatest asfaltplatsidest vajab uuesti asfaldiga katmist bussijaama parkla- ja busside seisuala. Kuigi nimetatud territooriumit hiljuti osaliselt renoveeriti, siis see ei pidurdanud olulisel määral katte edasilagunemist.

Tänavavalgustuse olukorda saab lugeda pigem rahuldavaks kui heaks. Valdav enamus valgustamist vajavatest kohtadest (küll mõne erandiga) on ka valgustatud. Probleemiks on samas kasutatavate valgustusallikate suur volulutarve ning sellest tulenevad arvestatavad elektriarved. Kiiremas tempos vajaksid vahetamist ka valgusteid kandvad puupostid.

2.4.2. Ühisveevärk ja –kanalisatsioon

2010. aastal valmis uus reoveepuhasti, mille võimsus on projekteeritud, nii et see oleks suuteline puhastama kogu linnas tekkivat reovett (sh tööstusettevõtete reovett) ning lisaks omaks tuleviku tarbeks ka teatavat varuvõimsust. Vana reoveepuhasti, mis asus Alatskivi valla territooriumil, lõpetas oma tegevuse 2010. aastal. Lisaks uuele reoveepuhastile ehitati 2010. aastal Kallaste linna (Staadioni tänavale) ka uus puurkaev puhta vee saamiseks.

Paralleelselt uue reoveepuhasti ja puurkaevu ehitamisega laiendati ja renoveeriti olemasolevat tsentraalset vee- ja kanalisatsioonitrasse, sh ehitati kolm survepumpplat. 2010. aasta lõpu seisuga on nõuetele vastava tsentraalse vee- ja kanalisatsioonitrassiga kaetud Võidu tänav kuni Oja tänav ristmikuni, Liiva tänav ning Oja tänav (kuni keskkoolini). Sõpruse, Rahu ja Aia tänavad ning Oja tänav alates keskkoolist ja osa Staadioni tänavast on varustatud veel vanade trassidega.

Ülejäänud linnas tsentraalne vesi ja kanalisatsioon puudub. Puhta vee vajadus on lahendatud kas kinnistupõhiste salvkaevude või siis avalike üldkaevude abil. Kanalisatsioon on kas kinnistupõhine (enamasti umbkaevud, vähemuses on immutusväljakud), kuid küllaltki levinud on ka isetegevuslikud reovee äravoolud, mis suubuvad kas linnasisestesse kraavidesse ja nende vahendusel Peipsi järve või siis otse Peipsi järve.

2.4.3. Elektrivarustus

Elektrivõrkude olukord (nii pinge kvaliteedi kui vabade võimsuste osas) Kallaste linnas on hea. Kuigi aegajalt esineb elektrikatkestusi, on nende arv olnud siiski minimaalne. Enamasti on elektrikatkestused põhjustatud looduslikest teguritest (puude langemine õhuliinidele ja alajaamadele). Järk-järgult on elektriliinide omanik Elektrilevi OÜ teostamas õhuliinide asendamist maakaablitega.

2.4.4. Sidevarustus

2010. aastal paigaldati Kallastele uus digitaallevi edastav mast, mille tulemusel on Kallaste elanikele tagatud kvaliteetne digitaaltelevisiooni levi.

Telefoni- ja internetiühendused on linnaelanikele tagatud läbi Elioni, kes 2009. aastal paigaldas linna uue konteinerkeskjaama ning asendas enamuse õhuliinidest maakaablitega. 2010. seisuga on pea kõikidel linna elanikel ja ettevõtetel võimalus Elioni sidelahendustega liitumiseks.

2.4.5. Soojavaarustus

Kallaste linnas puudub tsentraalne küttesüsteem ning kõik linna hooned kasutavad lokaalset küttesüsteemi. Kuigi varasemalt on Kallastel olnud keskkatlamaja, siis hetkeseisuga on selle tegutsemine lõppenud ning katlamaja ruumides tegutseb autoremonditöökoda. Lõiguti on säilinud osa kunagi kasutuses olnud maa-alustest kütetrassidest, kuid nende täpne seisukord on teadmata, kuid eelduslikult on säilinud kütetrassi osad täiesti amortiseerunud.

Linna administratiivhooned (kool, tervisekeskus, lasteaed ja linnavalitsus) omavad lokaalseid õliküttel põhinevaid katlamaju. Samuti on lokaalsed katlamajad ehitatud välja linnas asuvatesse kortermajadesse, kuid erinevalt linna administratiivhoonetest kasutatakse kortermajade kütmisel peamiselt kivisütt ja puitu, vähem õlikatlamaju.

2.4.6. Jäätmemajandus

Kallaste linnas puudub korraldatud jäätmevedu ja jäätmejaam (Jäätmeseadus kohustab jäätmeveo korraldamise neile omavalitsustele, kus elab rohkem kui 1 500 inimest). Lähimad jäätmejaamad asuvad Alatskivil ja Mustveel. Samuti puudub Kallaste linnas kehtiv jäätmekava.

Jäätmete äravedamiseks on kortermajadel ning suurematel asutustel ja ettevõtetel sõlmitud otselepingud Ragn-Sells AS-ga. Arengukava koostamise seisuga oli jäätmeveo korraldamiseks sõlmitud Kallaste linnas kokku 107 lepingut.

Pakendite kogumiseks on linna paigutatud 3 segapakendi konteinerit. Biolagunevad jäätmed komposteeritakse enamasti kinnistute territooriumi siseselt.

Ehitusjäätmete äraveo tellimine toimub objektipõhiselt, kokku kogutud jäätmed viiakse edasi Torma prügilasse. Ohtlike jäätmete kogumiseks on linna eestvedamisel organiseeritud jäätmeringe, mille käigus elanikud saavad tasuta ohtlikke jäätmeid ära anda.

Olulisimaks Kallaste linna jäätmekäitlusprobleemiks on paljude linnaelanike hoolimatu suhtumine jäätmekäitlusesse. Hoolimata jäätmete tasuta äraandmise võimaluste loomisest, eelistavad paljud linnaelanikud selle asemel jäätmed kas metsa alla või siis kasutusest väljas olevatele kinnistutele poetada, aidates seeläbi kaasa keskkonnareostuse tekkele (sh ka visuaalse reostuse tekkele).

3. Mõju hindamise olulisemad järeldused

Üldplaneeringu eelnõu realiseerumisel kaasnevad eeldatavad keskkonnamõjud on alljärgnevas

peatükis välja toodud maakasutusfunktsioonide kaupa ning jaotatud nelja mõju valdkonda. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 4 mõistes on keskkonnamõju tegevusega eeldatavalt kaasnev vahetu või kaudne mõju inimese tervisele ja heaolule, keskkonnale, kultuuripärandile või varale. Tulenevalt seadusest käsitletaksegi keskkonda ja sellele avalduvat mõju laiemas mõistes vaadeldes keskkonnas selle looduskeskkonna komponendile lisaks veel ka sotsiaalset, sotsiaal-majanduslikku ja kultuurilist komponenti. Lisaks tuuakse ettepanekud üldplaneeringu muutmiseks, täiendamiseks, korrigeerimiseks ning üldplaneeringu realiseerimisel negatiivsete keskkonnamõjude leevendamiseks, lisatingimuste määratlemiseks ning vajadusel soovitusel täiendavate uuringute teostamiseks. Mõju hindamise käigus on hinnatud kõiki eeldatavaid olulisi mõjusid, sealhulgas on tähelepanu pööratud kõigile sisulistele teemadele, mis olid välja toodud heakskiidetud KSH programmis.

Üldplaneeringu eelnõu realiseerumisel kaasnevad eeldatavad keskkonnamõjud on alljärgnevas peatükis välja toodud maakasutusfunktsioonide kaupa ning jaotatud seitsmesse mõju valdkonda:

- Vesi ja pinnas;
- Õhukvaliteet;
- Bioloogiline mitmekesisus, taimestik ja loomastik;
- Maastik ja kultuuripärand;
- Elanikkonna heaolu ja tervis;
- Sotsiaalne keskkond;
- Majanduslik keskkond.

Keskkonnamõju strateegilisel hindamisel tuuakse välja ainult olulised keskkonnamõjud. Kui mõnes mõju valdkonnas mõjud puuduvad, siis neid ei käsitleta. Peatükkide alguses on toodud kokkuvõtte üldplaneeringu eelnõuga määratud vastava maakasutusfunktsiooni tingimustest.

3.1 Segafunktsiooniga alad

Segafunktsiooniga alad on alad, kuhu võib kavandada kaubandus-, teenindus- ja vabaaja harrastusega seonduvaid ettevõtteid ning asutusi, ühiskondlike hooneid, alakorrusel paiknevate kaubandus-teenindusruumidega elamuid, tehnoehitisi, parklaid, parke, haljasalasid, mängu- ja spordiväljakuid jms.

Segafunktsioonilise alana määratletakse Kallaste linna Keskväljaku ümbrus.

Elanike heaolu ja tervis valdkonna mõjud

Segafunktsiooniga alade arendamisel kesklinna piirkonnas tuleb arvestada, et sealne liiklus on intensiivsem, mis loob kõrgema mürafooni. Arendustegevuse elluviimisel tuleb tagada müratasemete vastavus Sotsiaalministri 4. märtsi 2002. a määrusega nr 42 „Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid” kehtestatud piirnormidele. Müratasest peab tagama hoonete siseselt ja hoonete projekteerimisel sellega arvestama.

Olemasolevast hoonestusest kõrgemaid hooneid üldplaneeringuga ei kavandata, ning sellest tulenevad negatiivsed mõjud seega puuduvad.

Majandusliku keskkonna areng valdkonna mõjud

Segafunktsiooniga ala kesklinna piirkonnas suurendab ala polüfunktsionaalset kasutust, soodustab ettevõtluse arengut, millega avaldub positiivne majanduslik mõju.

3.2 Elamumaad

Elamuehituses eelistatakse keskustele sobivates mastaapides elamute (pere- ja ridaelamu maa) rajamist erakapitali baasil. Üldplaneeringuga ajalooliselt väljakujunenud asustumustrit ei muudeta, st säilivad kõik olemasolevad elamud.

Üldplaneeringu eelnõuga kavandatakse suuremad perspektiivsed elamualad:

- Oktoobri tänava äärde, olemasoleva elamumaa vahele;
- Mai ja Oktoobri tänavate vahele;
- Kevade tänava ning Oktoobri tänava vahele;
- Kiriku – Turu ning Kallaste – Aovere – Omedu tee vahelisele alale;
- Pihlaka tänavale.

Elamualadele on lubatud kaubandus-, büroo- või teenindusotstarbeliste ehitiste ja ühiskondlike ehitiste maa kõrvalfunktsioonid (kuni 40% brutopinnast), kui sellega ei kaasne olulisi mõjusid keskkonnale (müra, lõhna, tolmu, vibratsiooni või autoliikluse olulist kasvu).

Elamumaadena eristatakse üldplaneeringus järgnevate maakasutusfunktsioonidega alasid: Olemasolev pere- ja ridaelamu maa; Perspektiivne pere- ja ridaelamu maa; Olemasolev korterelamu maa; Perspektiivne korterelamu maa.

Mõju Peipsi kaldale ja paljandile

Tulenevalt linnakodanike soovist oma kinnistutel kindlustada randa Peipsi järve kõrgest veetasemest tingitud uhtumise vastu, on järgnevalt analüüsitud antud probleemi.

Paljandiga seotud probleemid on vaja lahendada komplekselt ja süsteemselt. Ei saa ega tohi lahendusi anda detailplaneeringute ja üksikute lõikude projektide alusel. Põhjused selleks on järgmised:

- rannas toimuvad protsessid sõltuvad protsessidest Peipsi järves;
- rannas tehtavate üksikute muudatustega (rannakindlustuste rajamine lõiguti) võib kaasneda negatiivne mõju teistes ranna lõikudes;
- rannakindlustus ei ole pelgalt maismaale tehtav ehitis, peab arvestama ehitistega ka

järves.

Inimeste vara kaitsmiseks tuleb kaaluda nendesse piirkondadesse rannakindlustuse rajamist. Et tulevikus vähendada rannakindlustusele tehtavaid kulusi, on vaja planeerimisel lähtuda paljandi taganemise pikaajalisest dünaamikast. Kuna paljandi taganemise (kulutuse) määramiseks vajalik teave puudub, siis on vaja komplekselt hõlmavaid uuringuid. Edasisel planeerimisel tuleks arvesse võtta, et piirkonnas toimuvate protsesside kompleksse iseloomu tõttu on majanduslikult ja looduskaitseks optimaalseima rannakaitse rajatise tüübi (rajatiste süsteemi) määratlemiseks vajalik läbi viia uuringud kombineeritult vaatlusandmete kogumise ja mudelarvutustega.

Hinnangu andmine paljandi stabiilsuse (järve kulutus, lõhelisus, puudest põhjustatud varingute oht jne) kohta iga krundi kaupa eraldi ei ole nii majanduslikult kui ka ajaliselt mõttekas. Efektivsem on koostada kogu Kallaste liivakivipaljandi hõlmav uuring, et vältida tulemuste killustatust. Hinnanguliselt oleks otstarbekas täpsemate uuringute tulemuseni vältida liivakivipaljandi kaitseks seda ohustavaid tegevusi, nagu puude istutamine ja kalmistu laiendamine paljandi ülaservale lähemale kui 5 m.

Vesi ja pinnas valdkonna mõjud

Uute elamupiirkondade rajamise tulemusena põhjaveevarusid eeldatavalt oluliselt ei mõjutata, kuid veekasutus mingil määral suureneb.

Samuti suurenevad tekkivad reoveekogused, mis omakorda suurendab reoveepuhasti koormust või heitveesuublatena kasutatavate veekogude (kohalikud kraavid ja nende kaudu Peipsi järve) reostuskoormust. Veeseaduse § 24 lg 7 alusel on kõik Eesti veekogud reostustundlikud heitveesuublad.

Õhukvaliteet valdkonna mõjud

Tulenevalt asjaolust, et Kallaste linnas puudub tsentraalne küttesüsteem, kaasneb peamine õhusaaste elamute kütmisest tulenevate emissioonide näol. Seejuures on elamute järgjärgulisest lisandumisest tulenevalt tegemist kumuleeruva iseloomuga mõjuga. Vältida tuleb eramute kütmist kivisöe baasil. Keskkonnasäästlike küttekiirte ja –süsteeme (soojusvahetuspumbad, passiivne ja aktiivne päikeseküte) kasutades ei ole piirkonnas olulist õhureostuse teket ette näha.

Bioloogiline mitmekesisus, taimestik ja loomastik valdkonna mõjud

Uute elamumaade planeerimine suurendab keskkonnale avalduvat koormust ning võib seetõttu omada negatiivset mõju, lisaks vähendab uute elamute rajamine looduslike elupaikade pindala. Positiivne on asjaolu, et üldplaneeringuga reserveeritud elamualad ei paikne kaitsealuste taimede ja loomade kasvukohtade vahetus läheduses ega ka kaitsealuste objektide territooriumil. Oluline on elamumaa arendamisel maksimaalses ulatuses kõrghaljastuse säilitamine.

Samas tuleb rõhutada, et hoonestuse paigutamine olemasolevale rohealale ning väljakujunenud rohekoridori vahetusse lähedusse omab alati potentsiaalset riski rohekoridori toimivusele ning selle mõju tuleks iga arenduse puhul nimetatud maakasutusega kruntidel igakordselt hinnata.

Maastik ja kultuuripärand valdkonna mõjud

Üldplaneeringus määratud elamumaade ehitustingimused ja kruntide suurused aitavad säilitada kohaliku linnamaastiku omapära ning luua hooneid ja rajatisi selliselt, et need sobiksid antud keskkonda.

Elanikkonna heaolu ja tervis valdkonna mõjud

Heaolu vähenemist või suurenemist on keeruline prognoosida, kuivõrd see sõltub uuest konkreetsest piirkonnast elama asuvatest elanikest ja nende suhetest praeguste elanikega. Pikaajalise mõjuna võib siiski järeldada, et uute elamumaade rajamine võib kaasa aidata elanikkonna turvalisuse tagamisele.

Uute elamute ehitamine võib eeldatavalt kaasa tuua liiklussageduse kasvu kohalikel teedel. Liiklussageduse kasvust tulenevalt suureneb ka liiklusest tulenev õhusaaste ja müra, mis võib häirida piirkonnas juba elavaid inimesi.

Olemasolevast hoonestusest kõrgemaid hooneid üldplaneeringuga ei kavandata., ning sellest tulenevad negatiivsed mõjud puuduvad.

3.3 Üldkasutatava hoone maa

Üldkasutatava hoone maa all mõistetakse kasumi saamise eesmärgita ehitise ja ehitiste kompleksi alust maad ning ehitist teenindavat maad. Üldkasutatava hoonete maa kõrvalsihtotstarbe korral tuleb ühiskondlikud asutused eelistatult rajada hoonete esimestele korrustele, et säilitada avatud laialt kasutatav linnaruum.

Üldkasutatavate hoonete maa tarbeks reserveeritakse täiendavalt ärimaa kõrvalfunktsiooniga maa:

- Sadama vahetus läheduses.

Olulist negatiivset mõju sotsiaalobjektide rajamisega ette ei ole näha. Elamualade juurde planeeritavad mänguväljakud, spordi- ja terviserajad ning vaba-aja veetmise kohad loovad turvalisema ja tervislikuma elukeskkonna, viidates hoolivusele oma elanikkonna suhtes.

3.4 Tootmismaad ning kaubandus-, teenindus- ja büroohoone maa

Kallaste linna tööstus- ja tootmisalade territoriaalsel arengul võetakse aluseks väljapoole kanduvad mõjud. Krundi piiridest väljapoole ulatuva olulise mõjuga tööstus- ja tootmisettevõtted peavad paiknema kesklinnast ja elamute piirkonnast kaugemal, mitte nende vahetus läheduses.

Tootmismaa juhtfunktsiooniga maad reserveeritakse:

- Võidu tänava äärde linna põhjaosas;
- Aovere – Kallaste – Omedu tee lähedusse linna lääneosas.

Kohati on väiketootmine lubatud kõrvalfunktsioonina ka teistel aladel. Tootmise iseloomu määratlemisel lähtutakse tootmise mõju ulatusest.

Üldplaneeringuga nähakse ette tootmisalade maakasutuse intensiivsuse tõstmine ja nende alade korrastamine. Teiste funktsionaalsete aladega piirnevatel tootmismaaadel nähakse ette haljastuse osakaalu tõstmine, moodustades nii ökoloogilise puhvertsooni.

Üldplaneeringuga kavandavad äripiirkondade tarbeks reserveeritavad maa-alad asuvad:

- Sadama piirkonnas;
- Aia tänaval;
- Staadioni tänaval;
- Aovere – Kallaste – Omedu tee ja Kevade ristmiku lähedal.

Vesi ja pinnas valdkonna mõjud

Ettevõtte tegevusvaldkonnast sõltuvalt võib olla suur veevajadus, mida on ettevõtete iseloomu teadmata keeruline täpsemalt prognoosida. Laieneva tööstus- ja äritegevusega võib kaasneda

negatiivne mõju põhja- ja pinnaveele ning pinnasele seoses reovee hulga kasvuga ning tööstuse iseloomust sõltuvalt ka selle koostise muutumisega.

Eesti Geoloogiakeskuse andmetel on Kallaste linna territooriumil põhjavesi loodusikult nõrgalt kaitstud (vt. pt. 2.2.3 joonis 2). Arvestades piirkonna põhjaveekaitstust, on oluline tootmismaade kavandamisel tagada piisav reoveepuhastus ning isoleeritus pinnasest, et vältida põhjavee reostumisohtu.

Õhukvaliteet valdkonna mõjud

Arendatavatel tootmismaadel võib olenevalt ettevõtte tegevusvaldkonnast olla negatiivne mõju õhu kvaliteedile.

Bioloogiline mitmekesisus, taimestik ja loomastik valdkonna mõjud

Uued reserveeritud tootmismaad paiknevad peamiselt olemasolevate tootmismaade vahetus läheduses ning ei asu looduslikult väärtuslikel aladel (sh kaitsealadel).

Suurima mõjuga on Aovere – Kallaste – Omedu tee äärde planeeritaval tootmismaal, kuna antud ala on loodusliku taimestikuga ja kaetud suuremalt jaolt kõrghaljastusega (joonis 9). Antud ala puhul oleks vaja kõrghaljastust võimalikult palju säilitada, et vähendada võimalikke negatiivseid mõjusid. Samuti paikneb Võidu tänava äärde planeeritaval tootmismaal kõrghaljastus, mida tuleks võimalusel osaliselt säilitada.

Joonis 9. Aovere-Kallaste-Omedu tee äärde planeeritav tootmismaa.

Maastik ja kultuuripärand valdkonna mõjud

Uute tootmismaade rajamine olemasolevate lähedusse aitab tootmist koondada ning minimeerib selle mõju ulatust. Lagunenud tööstushoonete lammutamine ja olemasolevate tehnogeensete alade korrastamine läbi uute tootmis- või ärimaadena kasutusele võtu aitab kaasa maastikuilme parandamisele.

Elanikkonna heaolu ja tervis valdkonna mõjud

Osa üldplaneeringus reserveeritud tootmismaid paiknevad olemasolevate ning perspektiivse elamumaade vahetus läheduses. Tootmismaade mõju elanikkonna heaolule ja tervisele sõltub ettevõtete iseloomust. Tootmismaade koondumine elamupiirkondade lähedale võib tööstusest tuleva müra, tolmu ning haisuprobleemide tõttu avaldada negatiivset mõju piirkonna elanike heaolule ja tervisele. Negatiivse mõju vähendamiseks tuleks säilitada või luua kõrghaljastusega puhver tootmismaade ja elamumaade vahele.

Majandusliku keskkonna areng valdkonna mõjud

Tööstus-, kaubandus- ja teenindusmaade reserveerimine aitab aktiveerida majandustegevust, arendada ettevõtluskeskkonda, tuua juurde investoreid ning tagada linnas töökohtade arvu mõõduka kasvu. Ka turismiteenuste arendamine loob piirkonda uusi töökohti ning aitab infrastruktuuri kaasajastada. Uute tootmismaade reserveerimisega olemasolevate tootmisettevõtete lähedusse tagatakse tootmise jaoks mõeldud maade senisest otstarbekam kasutamine, mis arvestab ettevõtluse jätkusuutlikkuse tagamise vajadust.

3.5 Puhke- ja virgestusmaad

Üldplaneering näeb ette erinevate rekreatsioonifunktsiooniga alade ja rajatiste rekonstrueerimise, ehitamise ja edasise arendamise, mistõttu võib planeeringuga ette nähtut selles valdkonnas lugeda positiivseks. Kvaliteetsed puhkeotstarbelised rohealad (eeskätt pargid) peaksid olema kättesaadavad jalakäigutee kaugusel kõikides linna piirkondades.

Vastavalt üldplaneeringu seletuskirjale reserveeritakse puhke- ja virgestusmaad juhtfunktsiooniga maad:

- Staadioni tänava äärde;
- Peipsi järve ranna-aladele;
- Sõpruse ning Oja tänava ristmiku läheduses;
- Oja ning Staadioni tänava vaheline ala Keskväljakust läänepoole.

Elanikkonna heaolu ja tervis valdkonna mõjud

Puhke- ja virgestusmaade rajamise ja uuendamisega kaasneb positiivne mõju antud valdkonnale, kuna avarduvad võimalused looduses liikumiseks ja puhkamiseks, vähendades seejuures minimaalselt looduslikku pinda. Pikemas perspektiivis toetab looduses liikumise võimalus tervislike eluviiside juurdumist.

Sotsiaalse keskkonna kvaliteet valdkonna mõjud

Uute puhke- ja virgestusalade jt. kooskäimiskohtade rajamine ning olemasolevate

renoveerimine parandab linna sotsiaalse keskkonna kvaliteeti, kuna tekitab juurde avalikku ruumi ning soodustab selle kasutamist.

3.6 Haljasala ja parkmetsa maa ning looduslik haljasmaa

Oluliseks eesmärgiks on rohestruktuuride loomine / säilitamine, samuti linna rohealade organiseerimine ühtseks läbivaks võrgustikuks, mis tagaks erinevate rohestruktuuri funktsioonide (ökoloogiline, puhke, esteetiline jms.) täitmise. Rohestruktuuride planeerimisel on esmaseks ökoloogiline roheala, mis kohati toimib samaaegselt ka muude funktsioonide täitjana ning toetab väljaspool rohekoridore paiknevat rohelust.

Haljasala ja parkmetsamaa juhtfunktsiooniga maid reserveeritakse:

- Sõpruse ning 1. Mai tänava ristmiku vahetus läheduses;
- Keskväljaku park kogu ulatuses;
- Kiriku ning Sadama tänava vaheline ala Võidu tänava ääres.

Looduslikud haljasmaad reserveeritakse:

- Linna lääneosas mõlemale poole Aovere – Kallaste – Omedu teed;
- Sadama ning Pihlaka tänaval asuvate elamukruntide vahelisele alale.

Bioloogiline mitmekesisus, taimestik ja loomastik valdkonna mõjud

Rohealade väljaarendamisel ja säilitamisel on oluline positiivne keskkonnamõju looduse, bioloogilise mitmekesisuse ja rohekoridoride säilitamise seisukohast. Enamik kesklinna haljasaladest jääb tiheda liiklusega piirkondadele, kus neil aladel, aga eriti haljasalade süsteemil on korvamatu väärtus õhu puhastajatena ja müra kahandajatena.

Maastik ja kultuuripärand valdkonna mõjud

Roheliste puhkealade säilitamine avaldab maastikuilmele positiivset mõju ning aitab säilitada kohalike maastike mitmekesisust.

Majandusliku keskkonna areng valdkonna mõjud

Rohealade määratlemine ja arendamine toetab turismi arengut ning aktiveerib seeläbi ka majanduskeskkonda.

Sotsiaalse keskkonna areng valdkonna mõjud

Rohealade väljaarendamine ja säilitamine omab tugevat positiivset mõju elanikele nii elukeskkonna kvaliteedi tõstmise kui ka tervislike ja kultuuriliste suundumuste toetamisel.

3.7 Teemaa (sh jalg- ja jalgrattateed)

Üldplaneeringuga on kavandatud uusi transpordimaa alasid, mis arendaks linna võimalusi ja vajadusi ning looks vajalikke uusi ühendusi linna teedevõrgustikus.

Üldplaneering näeb ette liikluses järgmised muudatused:

- Lisa sissesõidutee linna Pihlaka tänava kaudu;
- Oja tänava põhitänavaks määramine;
- Raskeveokite ning busside linna sissesõidu piiramine osadel tänavatel;

- Õuealade määratlemine.

Jalgteed ja jalgrattateed reserveeritakse planeeringuga järgmistel suundadel:

- Piki Aovere – Kallaste – Omedu teed;
- Oktoobri tänav Aovere – Kallaste – Omedu tee ja Sõpruse tänava vahelisel lõigul;
- Sõpruse tänavast kuni perspektiivse Pihlaka tänava lõigu ristumiseni Aovere – Kallaste – Omedu teega;
- Kevade tänav Keskväljakuni.

Samuti on plaanitud uute parklate rajamine kesklinnas (eelkõige linna keskkuses).

Õhukvaliteet valdkonna mõjud

Uute tänavate planeerimine toob vastavates piirkondades kaasa pikemaajaliselt õhusaaste suurenemise mootorsõidukite tagajärjel ja samuti müra taseme suurenemise. Kergliiklusele mõeldud teede rajamine omakorda vähendab elanike vajadust liikuda lühemaid vahemaid mootorsõidukiga ning seeläbi kahaneb pikemas perspektiivis ka õhu paisatavate heitgaaside kogust. Heitgaaside vähendamine on oluline eesmärk just linnalises keskkonnas, kus mootorsõidukite liiklussagedus on suurem ja heitgaaside kontsentratsioonid kõrgemad. Kuna kergliiklusele mõeldud teid kavandatakse rajada tiheda võrgustikuna ja selliselt, et need ühendaksid sotsiaalselt olulisi objekte ning põhilisi elamukvartaleid, väheneb ka otsene vajadus mootorsõidukitega liiklemiseks.

Sotsiaalne keskkond valdkonna mõjud

Kergliiklusele mõeldud teede rajamine toetab tervislikke ja sportlikke eluviise ning avaliku ruumi kättesaadavust, tõstab jalgratturite ja jalakäijate turvalisust ning vähendab nendega toimuvate liiklusõnnetuste ohtu.

Majanduskeskkond valdkonna mõjud

Uute tänavate rajamine ja olemasolevate teede seisukorra parandamine (sh kõva katte alla viimine) loob paremad võimalused ettevõtete rajamiseks ja käigus hoidmiseks ning toetab seeläbi majanduse arengut.

3.8 Tehnovõrgud ja tehnoehitised

3.8.1. Ühisveevärk ja –kanalisatsioon

Üldplaneeringuga on lisaks olemasolevale reoveekogumisalale ettenähtud perspektiivne ühiskanalisatsiooniga kaetav ala. Paralleelselt 2010. a. rajatud reoveepuhasti ja puurkaevu ehitamisega laiendati ja renoveeriti olemasolevat tsentraalset vee- ja kanalisatsioonisüsteemi trassi.

Kallaste linna vee-ettevõtjaks on mitmete omavalitsuste poolt asutatud AS Emajõe Veevärk.

3.8.2. Elektrivarustus

Kallaste linn on terves ulatuses varustatud elektrivõrguga. Olemasolevale võrgule hetkel laiendusperspektiivide kava puudub, selle vajadused selguvad peale üldplaneeringu kehtestamist ja uute tarbijate prognoosimist.

3.8.3. Sidevarustus

Kallaste linnas on elanikele tagatud digitaalteleviseiooni levik. Samuti on tagatud telefoni- ja internetiühendus.

Hetkel puuduvad sidevõrgul mahukamad investeeringud, need täpsustuvad peale üldplaneeringu kehtestamist ja uute tarbijate prognoosimist.

3.8.4. Soojavarustus

Kallaste linnas puudub tsentraalne küttesüsteem ning kõik linna hooned kasutavad lokaalset küttesüsteemi. Olemasolevale lokaalselt süsteemilt ülemineku kava hetkel puudub, selle vajadused selguvad peale üldplaneeringu kehtestamist ja uute tarbijate prognoosimist.

Vesi ja pinnas valdkonna mõjud

Kuna üldplaneeringuga nähakse ette ainult veevarustuse, sademevee ja kanalisatsiooni arendamist, siis ülejäänud tehnovõrkude osas keskkonnamõjusid ei hinnata.

Tulenevalt Kallaste linna rahvastiku üldisest langustendentsist, ei ole ette näha ka kanalisatsiooni edasi arendamise ja rekonstrueerimisega tulenevat põhjavee üleekspluateerimist. Pinnasele ja põhjaveele mõjub soodsalt väljaarendatud kanalisatsioon ja rekonstrueeritud ning planeeritav reoveepuhasti.

Elanikkonna heaolu ja tervis valdkonna mõjud

Ühisveevärgi edasiarendamise ja rekonstrueerimisega parandatakse elanikkonna puhta vee kättesaadavust ja kvaliteeti.

Majanduslik keskkond valdkonna mõjud

Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni väljaarendamine reoveekogumisala piires loob võimalused ka ettevõtluse arendamiseks ning toetab seeläbi majandusliku keskkonna arengut.

3.9 Jäätmekäitluse maa

Jäätmekäitluse maa juhtfunktsiooniga maa reserveeritakse:

- Linna lääneosas Aovere – Kallaste – Omedu tee läheduses

Jäätmetekke vähendamisel ja jäätmemajanduse korrastamisel on oluline positiivne mõju, aidates kaasa pinna- ja põhjavee saastumise vältimisele. Vajadusel tuleks korraldada linna elanikele infopäev jäätmete eraldi sortimise ja selle vajalikkuse kohta. Ning reserveerida maid avalike jäätmekogumispunktide tarbeks.

3.10 Miljööväärtuslikud alad ja kultuuripärand

Miljööväärtuslik hoonestusala on planeeringuga määratletud ala, kus on kehtestatud piirkonna ajaloolis-kultuurilisest eripärast ja selle säilitamise vajadustest tulenevad spetsiifilised planeeringulised ja ehituslikud regulatsioonid.

Vastavalt üldplaneeringule on miljööväärtuslikud alad:

- Võidu tänav;
- Vana linnaosa (Kalamehe, Aia, Õnne, Õie, Jaani, Kiriku, Sadama ja Turu tänav);
- Keskväljak;
- Oja tänav;
- Kalmistud.

Bioloogiline mitmekesisus, taimestik ja loomastik valdkonna mõjud

Positiivse iseloomuga on miljööväärtuslikele hoonestusaladele seatud ehitustingimused, kuna see aitab piirata kontrollimatut ehitustegevust.

Maastik ja kultuuripärand valdkonna mõjud

Kallaste linna miljööväärtuslike alade ja kultuuripärandi säilitamine ning nende kaitse- ja kasutamistingimuste määramine aitab säilitada kohaliku linnamaastiku mitmekesisust ja omapära. Miljööväärtuslike alade puhul olulisemaks mõjuks võiks tuua Võidu tänava ala paiknemine osaliselt tootmismaa otseses läheduses, mille negatiivne mõju võib ulatuda krundi piiridest väljapoole (visuaalne mõju ja tööstusmüra).

Sotsiaalse keskkonna kvaliteet valdkonna mõjud

Kultuuripärand ja esteetiliselt meeldiv linnailme parandavad elukeskkonna kvaliteeti ja tugevdavad elanike identiteeditunnet. Samuti loob see täiendavaid võimalusi vaba aja veetmiseks ning pakub esteetiliselt naudingut. Muuhulgas aktiveerib ajaloolisele linnamaastikule suunatud tegevus elanikke tundma huvi oma kodupaikkonna vastu ning osalema kohaliku elu puudutavate otsuste langetamise juures.

Majandusliku keskkonna areng valdkonna mõjud

Miljööalade ja kultuuripärandi säilitamine ja nende olemasolu teadvustamine toetab turismi arengut.

3.11 Kaitsealused objektid ja nende mõjutamine

Looduskaitsealistest objektidest asub Kallaste linnas Kallaste hoiuala, lisaks piirneb linn Loode-Peipsi hoiualaga ja Natura 2000 linnualaga.

Enamus arhitektuuri- ja ajaloomälestisi paiknevad kesklinna piirkonnas. Üldplaneering arvestab kaitsealuste objektidega ning väärtustab neid nii looduskaitsealisest kui kultuuripärandi seisukohast.

Bioloogiline mitmekesisus, taimestik ja loomastik valdkonna mõjud

Kallaste hoiualas paiknev devoni liivakivi paljand on oluliseks pesitsuspaigaks kaldapääsukestele ja nahkhiirtele. Samuti on Loode-Peipsi hoiuala paljudele linnuliikidele pesitus-, elu- ja rändepaigaks.

Käsitiivaliste elupaiga ja liikide täpsema nimekirja jaoks on vaja teha edasised uuringud, kuna antud töö kontekstis on andmed ebapiisavad. Edasisel arendamisel tuleb arvestada nende olemasoluga.

Elanikkonna heaolu ja tervis valdkonna mõjud

Kallaste linnas asuvad ja piirnevad kaitsealad on suure rekreatiivse väärtusega, kuna näiteks

Kallaste hoiualale on planeeritud puhke- ja virgestusala. Vastavalt säilitatakse ja luuakse juurde alasid, kus on võimalik tegeleda tervisespordiga või lihtsalt looduses ringi liikuda. Vastavalt kaasneb oluline positiivne mõju elanikkonna heaolule ja tervisele.

Maastik ja kultuuripärand valdkonna mõjud

Kallaste linn on tekkinud algselt tänavkülana otse Peipsi järve punasest liivakivist rannajärsakule. Käänuline rannajoon on visuaalselt silmatorkavaim kujund linnaplaanil ja mõjutab linnapilti. Veekogul on tähtis osa linna kujunemisel ning oluline koht linnaelus ka tänapäeval. Positiivseid mõjusid toob veelgi esile piirnevate alade korrastamine.

3.12 Kumuleeruvad mõjud

Elanikkonna heaolule ja tervisele avalduv positiivne kumuleeruv mõju kaasneb läbi rohealade säilitamise, puhkealade kavandamise ning vaba juurdepääsu tagamisega kallasradadele. Mainitud meetmetega tagatakse elanikkonnale võimalused loodusega kokku puutuda ning samuti toetatakse tervislikke eluviise. Elanikkonna heaolule ja tervisele avalduv negatiivne kumuleeruv mõju on seotud eelkõige elamumaade paiknemisega erinevate müraallikate (maantee, tootmismaad) läheduses.

Jalg- ja jalgrattateede ning matkaradade rajamine ühtse võrgustikuna olulisemate sotsiaal- ja puhkealade vahel suurendab kergliiklusvahendite kasutamist liikumisel ning omab positiivset mõju nii sotsiaalsele keskkonnale, elanikkonna heaolule ja tervisele kui ka õhukvaliteedile, kuna vähendab autodega liiklemise vajadust ning võimaldab teenuste kasutamist kodu lähedal.

Miljööväärtusliku hoonestusala määramine, väärtuslike maastike kaitse aitavad säilitada kohalike maastike mitmekesisust ja omapära, tagades sealjuures ka piirkonna elukvaliteedi säilimise.

Positiivne kumuleeruv mõju sotsiaalvaldkonnale kaasneb linna polüfunktsionaalse arendamisega, kuna üldplaneeringu kohaselt on linna planeeritud nii elamu-, tootmis- ja ärimaid kui ka puhke- ja virgestusalasid.

Majanduskeskkonna elavdamise seisukohast on positiivse kumuleeruva mõjuga uute tootmis- ja ärimaade kavandamine (sh turismi arendamine), infrastruktuuride rajamine ja renoveerimine.

Alatskivi vallale on positiivseks kumuleeruvaks mõjuks Kallaste linna põhja osas määratud tootmismaad. Vastavalt Alatskivi valla üldplaneeringule on seelses piirkonnas samuti määratletud tootmismaaks. See omab seega positiivset efekti, kui sarnaste funktsioonidega alad on koondunud ühte piirkonda.

3.13 Mõju Natura 2000 alale (NATURA HINDAMINE)

Natura hindamine viidi läbi vastavalt loodusdirektiivi artiklile 6. Käesolevas töös on Natura hindamisel kasutatud Euroopa Komisjoni juhendit „Natura 2000 alasid oluliselt mõjutavate

kavade ja projektide hindamine ja juhendmaterjali „Juhised loodusdirektiivi artikli 6 lõigete 3 ja 4 rakendamiseks Eestis“ (koostaja K. Peterson, Säätva Eesti Instituut, 2006).

3.13.1 Üldplaneeringu seos Natura-alade kaitse korraldamisega

Üldplaneeringuga kavandatud ei ole seotud Natura-alade kaitse korraldamisega.

3.13.2 Üldplaneeringuga hõlmatava ala mõjupiirkonda jäävate Natura-alade ja liikide kirjeldus

Kallaste hoiuala

Kallaste hoiuala kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüübi- liivakivipaljandite (8220) kaitse ja nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ I lisas nimetatud liigi – kaldapääsukese (*Riparia riparia*) elupaiga kaitse.

Kallaste hoiuala pindala on 1 hektar, mis hõlmab vaid maismaad. Üldplaneeringuga on Kallaste hoiuala lähedusse reserveeritud elamu-, tootmis- ja puhkealad. Kallaste hoiualale on planeeritud puhke- ja virgestusala ning kalmistumaa.

Loode-Peipsi hoiuala

Loode-Peipsi hoiualasse on hõlmatud ka Ida-Viru (KLO2000088, 234,8 ha) ja Jõgeva (KLO2000060, 1237,6 ha) paikkonnad. Kõikide nimetatud paikkondade puhul on Keskkonnaregistri (2011) alusel tegemist veaaladega. Hoiualal (Tartu) kaitstakse järgnevaid liike: **viupart** (*Anas penelope*), **suur-laukhani** (*Anser albifrons*), **rabahani** (*Anser fabalis*), **sõtkas** (*Bucephala clangula*), **väikeluik** (*Cygnus columbianus bewickii*), **laululuik** (*Cygnus cygnus*) ja **hallpõsk-pütt** (*Podiceps grisegena*).

Samuti on hoiuala oluline järgmistele haudelindudele: hüüp, roo-loorkull, jõgitiir, täpikhuik, mustviires, väikekajakas, kaldapääsuke, väiketüll. Keskkonnateabe Keskuse andmetele tuginedes ei esine üldplaneeringuga reserveeritavate alade läheduses eelmainitud kaitsekorralduslikult oluliste linnuliikide elupaiku.

Üldplaneeringuga on Loode-Peipsi hoiuala servaalale või selle lähedusse Kallastes reserveeritud elamu-, tootmis- ja puhkealad.

Väljaspool Natura linnu- ja loodusalasid elutsevad kaitsekorralduslikult olulised liigid

Teadaolevalt üldplaneeringuga reserveeritavatel aladel ega nende läheduses väljaspool Natura 2000 alasid kaitsekorralduslikult oluliste liikide elupaiku või kasvukohti ei esine.

Euroopa Liidu tähtsusega linnualad ehk IBA – alad

Loode-Peipsi hoiuala jääb rahvusvahelise tähtsusega Peipsi linnuala (IBA, nr 83) piiridesse MTÜ EOÜ, 2003). IBA ala suuruseks on 1842 ha, millest 1700 ha moodustavad veaalad, 111 ha kalda- ja rannikuroostikud ning 31 ha muud alad.

Muud olulised alad, kaitstavad liigid ja kooslused

Väljaspool Natura 2000 alasid üldplaneeringuga reserveeritavate alade lähedusse jäävaid teisi kaitsealuseid liike ja vääriselupaiku ning neile kaasnevat mõju on käsitletud eelnevates mõju hindamise peatükkides.

3.13.3 Mõju hindamine Natura ala terviklikkusele ja kaitse-eesmärkide saavutamisele

Natura 2000 alade juures on oluline ala terviklikkuse säilitamine. Ala terviklikkuse ehk sidususe all mõistetakse eelkõige ala ökoloogiliste funktsioonide (liigiseste ja –vaheliste suhete, toiduahela jt funktsioonide) toimimist viisil, mis tagab pikas perspektiivis liigi isendite piisava arvukuse neile sobivates elupaikades ning elupaigatüüpide normaalse suksessiooni, vastupidamise välistele mõjudele ja jätkuva uuenemise. Loodusliku elupaigatüübi seisund loetakse soodsaks, kui selle looduslik levila ja alad, mida elupaik oma levilapiires hõlmab, on muutumatu suurusega või laienemas ja selle pikaajaliseks püsimiseks vajalik eriomane struktuur ja funktsioonid toimivad ning tõenäoliselt toimivad ka tulevikus ning elupaigale tüüpiliste liikide seisund on soodus.

Ala terviklikkuse olemasolu vaadeldakse kaitse-eesmärkide saavutamise seisukohast. Kaitseeesmärgid on saavutatud, kui ala terviklikus on säilinud (liigid ja elupaigad on soodsas seisundis; Peterson, 2006).

Mõju kaitsekorralduslikult olulistele liikidele

Tuginedes Keskkonnateabe Keskuse andmetele, siis üldplaneeringuga reserveeritavate alade läheduses eelmainitud kaitsekorralduslikult olulisi linnuliikide elupaiku ei esine. Olulise negatiivse mõju ilmumist ette näha ei ole.

3.13.4 Kokkuvõte Natura hindamisest

Natura hindamise tulemusena leiti, et üldplaneeringuga kavandatavate tegevuste elluviimisega ei kaasne negatiivset mõju Natura alade terviklikkuse säilimisele ja kaitsekorralduslikult oluliste liikide soodsale seisundile.

Alljärgnevalt on tabelis 4 toodud kokkuvõtlik ülevaade Natura 2000 alade hindamisest, mis on koostatud Natura hindamise protseduuri Euroopa Komisjoni juhendist „Natura 2000 alasid oluliselt mõjutavate kavade ja projektide hindamine. Loodusdirektiivi 92/43/EMÜ artikli lõigete 3 ja 4 tõlgendamise meetoodilised juhised“ (Keskkonnaministeerium, 2005) lähtuvalt.

Tabel 4. Kokkuvõte Natura hindamisest.

Küsimus	Vastus	Märkused
Kas kava on ala kaitsekorraldamisega otseselt seotud või selleks vajalik?	EI	
Kas on tõenäoline, et kava avaldab alale olulist mõju?	EI	Üldplaneeringuga kavandatavate tegevuste ellu viimisega ei ole ette näha Natura 2000 alade kaitse-eesmärkide täitmise takistamist.
Kas kava mõjub kahjulikult ala terviklikkusele?	EI	

Üldplaneeringuga kavandatud tegevusi võib ellu viia

4. Keskkonnamõju seireks kavandatud meetmed ja mõõdetavate indikaatorite kirjeldus

Keskkonnamõju seiret korraldab kohalik omavalitsus. Seire aitab jälgida keskkonnameetmete rakendamise käiku, hinnata nende tõhusust ning varakult avastada võimalik oluline keskkonnamõju.

Suuremahuliste uuringute korraldamine erinevates valdkondades käib omavalitsusele tõenäoliselt üle jõu, seepärast tuleb omavalitsusel end kursis hoida teiste riigiasutuste poolt teostatava seire ja analüüsidega tema territooriumil (näiteks Keskkonnaministeerium, selle allasutused, maavalitsus jne).

Üldplaneeringuga kavandatava tegevuse elluviimisega kaasneva keskkonnamõju seire tuleb ühitada teiste planeeringute ja arengukavadega kavandatava tegevusega rakendatava seiresüsteemiga, et saada omavahel võrreldavaid andmeid. Seejuures on oluline erinevate strateegilise (sh ruumilise) planeerimise dokumentide KSH-des kavandatud seiremeetmete ja mõõdetavate indikaatorite omavaheline kooskõla ja seiremeetmete mõõtmise sagedus.

Üldplaneeringu elluviimisega kaasneva tegevuse mõjude mõõtmiseks on soovitatav rakendada järgmisi indikaatoreid:

- naabrussuhetel ja avalikul huvil põhinevate vastuväidete arv detailplaneeringute menetlemisel, neist rahuldamata jäänud vastuväidete osakaal;
- üldplaneeringut muutvate detailplaneeringute osakaal.

Mõõtmise sagedus: üks kord aastas.

Oluline keskkonnaseire meede omavalitsuse tasandil on planeeringute regulaarne ülevaatamine vastavalt planeerimisseadusele. Antud meede loob võimaluse analüüsida planeeringute elluviimisega kaasnevaid mõjusid ja kavandada ilmnenud ebakõladele uute planeeringutega leevendavaid meetmeid.

Mõõtmise sagedus: 4 aastat (KOV valimisperiood).

5. Ülevaade keskkonnamõju strateegilise hindamise protsessist ja mõjude hindamise käigus ilmnenud raskustest

Keskkonnamõju strateegilise hindamise objektiks oleva Kallaste linna üldplaneeringu koostamise aluseks on Kallaste Linnavolikogu 22.01.2005. a otsus nr 4. Keskkonnamõju strateegiline hindamine algatati 17. detsember 2010. a Kallaste Linnavalitsuse korraldusega nr 26.

Keskkonnamõju strateegiline hindamine viidi läbi vastavalt kehtivale *Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusele*.

Üldplaneeringu koostamise korraldaja on Kallaste Linnavalitsus. Üldplaneeringut koostas Kallaste Linnavalitsus koostöös GeoBaltica OÜ konsultantidega.

Kallaste linna üldplaneeringu KSH programmi eelnõu kohta küsiti enne programmi avalikku arutelu seisukohti järgmistelt asutustelt:

- Tartu Maavalitsus (e-posti teel);
- Kallaste Linnavalitsus (e-posti teel);
- Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu Regioon (Keskkonnaministeeriumi allasutus – e-posti teel);
- Kultuuriministeerium (e-posti teel);
- Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (e-posti teel);
- Sotsiaalministeerium (e-posti teel);
- Siseministeerium (e-posti teel);
- Muinsuskaitseamet (e-posti teel).

KSH programmiga oli võimalik tutvuda Kallaste Linnavalitsuse koduleheküljel. Programmi avalikust arutelust teatati 13.06.2011 „Ametlikes Teadaannetes” ning ajalehes Postimees 16.06.2011. KSH programmi avalikust väljapanekust ja arutelust teavitati ka KSH programmis toodud huvitatud isikuid.

KSH programmi avalik arutelu toimus 28.06.2011 kell 15.00 Kallaste Linnavalitsuse ruumides. KSH programmi avaliku arutelu protokoll ning programmi avalikul väljapanekul esitatud ettepanekutega arvestamise kommentaarid on toodud lisas 2. KSH programm on heaks kiidetud Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu 16.08.2011 kirjaga nr JT 6-8/17114-6 (lisa 3).

Üldplaneering koos KSH aruandega võeti vastu Kallaste Linnavolikogu 9. novembri 2012. a otsusega nr 28 “Kallaste linna üldplaneeringu vastuvõtmine, avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu korraldamine“. Avalik väljapanek korraldati ajavahemikul 20. novembrist - 18. detsembrini 2012 Kallaste linnavalitsuse ruumides, Kallaste Raamatukogus ja Kallaste linna veebilehel. Avalikust väljapanekust ja arutelust teatati Kallaste linna kodulehel, ajalehes Postimees 13. novembril 2012 ja „Ametlikes Teadaannetes” 26. novembril 2012.

Kallaste linna üldplaneeringu ja KSH aruande avaliku väljapaneku tulemuste tutvustamiseks toimus avalik arutelu 27. detsembril 2012 kell 13.00 Kallaste Raamatukogus (protokoll lisas 6). Ettepanekuid ja vastuväiteid 20. novembrist – 18. detsembrini toimunud avaliku väljapaneku kestel ei laekunud.

KSH aruande heakskiitmiseks esitamisel selgus, et menetlusvea tõttu tuleb korraldada uus avalik väljapanek (vaata Keskkonnaameti kirja 05.02.2013 nr JT 6-6/13/23876-6 lisas 5). Uus avalik väljapanek toimus 11. veebruarist kuni 11. märtsini. Uuest avalikust väljapanekust ja arutelust teatati Kallaste linna kodulehel, ajalehes Postimees 6. veebruaril 2013 ja „Ametlikes Teadaannetes” 4. veebruaril 2013. Kallaste linna üldplaneeringu ja KSH aruande materjalidega oli võimalik tutvuda alates 11. veebruarist kuni 18. märtsini 2013 Kallaste Linnavalitsuse kantseleis (Sõpruse tn 4, Kallaste linn) tööpäevadel E-N kell 9.00-16.00 ja Kallaste linna veebilehel kallaste@kallaste.ee. Ettepanekuid ja vastuväiteid Kallaste linna üldplaneeringu ja KSH aruande kohta sai esitada avaliku väljapaneku ajal 11. veebruarist kuni 11. märtsini 2013 kirjalikult Kallaste Linnavalitsusele (Sõpruse tn 4, 60104 Kallaste, tel: 745 2731, e-post kallaste@kallaste.ee).

KSH aruande eelnõu saadeti Kallaste Linnavalitsuse poolt e-postiga 11.02.2013 tutvumiseks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Terviseametile, Muinsuskaitseametile, Politsei- ja Piirivalveametile, Maanteeametile, Alatskivi Vallavalitsusele, Tartu Maavalitsusele, Keskkonnaametile ja Eesti Keskkonnaühenduste Kojale. KSH aruande kohta esitasid e-posti teel enne avaliku arutelu koosolekut arvamused ja ettepanekud alljärgnevad asutused:

1. Alatskivi Vallavalitsus (kiri 19.02.2013 nr 7-1/155);

2. Maanteeamet (kiri 19.02.13 nr 15-2/13-00124/037);
3. Tartu Maavalitsus (kiri 07.03.2013 nr 10-2/532-2).

Üldplaneeringu ja KSH aruande avalik arutelu toimus 18. märtsil 2013 kell 13.00 Kallaste Linnavalitsuses (protokoll lisas 6). Arutelul vaadati läbi kirjalikult esitatud ettepanekud ja otsustati teha vastavad täiendused KSH aruande ja üldplaneeringu seletuskirja.

Olulisi raskusi töö tegemise käigus ei ilmnunud. Tekkinud küsimused arutati läbi ja lahendati koos planeerija ja tellijaga. Keskkonnaameti, Tartu Maavalitsuse ja Maanteeameti poolt saadetud ettepanekute ja märkustega on arvestatud (kirjad lisas 5).

Täiendavaid uuringuid vajab rannajoone erosiooni teema, kuna panga serva taganemine üksikudel rannalõikudel võib kujutada lähiajal ohtu.

6. Aruande ja hindamistulemuste kokkuvõte

6.1. Üldplaneeringu mõjuala kokkuvõte

Looduskeskkond

Kallaste linn asub Tartu maakonna kirdeosas Peipsi järve läänerranniku kõrgel kaldaastangul. Kallaste linna naabriks põhjas, läänes ja lõunas on Alatskivi vald, idas Peipsi järv.

Maastikuliselt asub Kallaste Ugandi lavamaal, mis linna ümbruses ulatub Peipsi järveni. Linna lõunaosas asub Eesti kõige pikem devoni liivakivi paljand, mille pikkus 2001. aasta andmete põhjal on ligi 930 meetrit. Kuni 11 meetrit üle järvepinna kõrguvad punase liivakivi paljandid tõusevad kohati otse veest.

Kallaste linnas ei ole alal radooniohtu ehk tegemist on normaalse radooniriskiga alaga. Hüdrogeoloogilistest tingimustest ning pinnakatte paksusest ja koostisest tulenevalt kuulub linn nõrgalt kaitstud alade hulka.

Kallaste linn piirneb idast Peipsi järvega. Linna põhjaosas asub Torila oja, kus omakorda asub Pärsikivi paisjärv ja neisse suubub Punikvere peakraav. Torila oja suubub Peipsi järve.

Natura 2000 aladest jääb Kallaste linna territooriumile liivakivipaljandis elavate kaldapääsukeste elupaik. Kallaste linn piirneb idast Peipsi järvega, mille veepeegel kuulub Loode-Peipsi hoiualasse. Hoiuala on ühtlasi määratletud ka kui Natura 2000 linnuala. Samuti asub Kallaste linnas ka Kallaste hoiuala. Linna territooriumil paiknevad mitmed looduskaitse üksikobjektid, samuti jäävad Kallaste linna territooriumile mitmed II ja III kaitsekategooria liikide elu/kasvupaigad.

Sotsiaal-majanduslik keskkond

Kallaste linn üldpindalaga 2,256 km² kuulub Eesti väiksemate linnade hulka. Rahvaarv on Kallaste linnas 01.01.2012. a seisuga 1096 inimest, mis teeb linna asustustiheduseks 485,8 in/km². Haridusasutustest paiknevad Kallaste linnas lasteaed "Vikerkaar" ja Kallaste Keskkool. Vaba aega saab veeta rahvamajas, huvialaringides, raamatukogus, jalgpallistaadionil, väikeses spordisaalis ja jõusaalis.

Tervishoiuasutustest asuvad Kallaste linnas Tervisekeskus. Samuti on Kallastel olemas hambaravikabinet. Vanurite hooldus on korraldatud Alatskivi ja Arikese hooldekodude baasil.

Põhiliseks tööandjaks on suurmajandi Peipsi Kalur baasil moodustatud eraettevõtted, samuti on asutatud kaubandusega tegelevaid erafirmasid. Suurim tööandja on Kallaste Linnavalitsus oma hallatavate asutustega. Peamiseks ettevõtluse arengut pärssivaks teguriks on aegunud infrastruktuur. Võrreldes paljude Eesti piirkondadega omab Kallaste mitmekülgsed turismialased võimalusi ja potentsiaale edasiarenguks.

Tsentraalne vesi ja kanalisatsioon on olemas Kallaste linnas vaid osaliselt, ülejäänud osas on see lahendanud kinnistupõhiselt. Kallaste linnas puudub tsentraalne küttesüsteem ning kõik linna hooned kasutavad lokaalset küttesüsteemi. Korraldatud jäätmevedu ja jäätmejaama Kallaste linnas ei ole.

6.2. Keskkonnamõju strateegilise hindamise protsess

Keskkonnamõju strateegilise hindamise objektiks oleva Kallaste linna üldplaneeringu koostamise aluseks on Kallaste Linnavolikogu 22.01.2005. a otsus nr 4. Keskkonnamõju strateegiline hindamine algatati 17.detsember 2010. a Kallaste Linnavalitsuse korraldusega nr 26. (lisa 1).

KSH eesmärgiks on vastavalt *Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusele* (RT I 2005, 15, 87) Kallaste linna üldplaneeringu elluviimisega kaasnevate võimalike oluliste keskkonnamõjude väljaselgitamine, mõjude olulisuse ja ulatuse hindamine ning negatiivsetele mõjudele vajalike leevendavate meetmete, võimalike objekti põhiste alternatiivsete lahenduste ja keskkonnamõju seiremeetmete väljapakkumine.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise ulatus hõlmab planeeringu elluviimisega kaasnevate mõjude analüüsi Kallaste linna territooriumil. Samas on mõjude hindamisel arvestatud ka naaberomavalitsustega. Riigipiiri-ülest mõju pole ette näha.

KSH käigus hinnatati üldplaneeringust tulenevaid strateegilisi keskkonnamõjusid järgmistes valdkondades:

- Vesi ja pinnas;
- Õhukvaliteet;
- Bioloogiline mitmekesisus, taimestik ja loomastik;
- Maastik ja kultuuripärand;
- Elanikkonna heaolu ja tervis;
- Sotsiaalne keskkond;
- Majanduslik keskkond.

Mõjusid hinnatati eraldi lühiajalises ja pikaajalises perspektiivis ning arvestati seejuures ka mõjude võimalikku kumuleerumist. Mõju hindamise tulemuste koondtabel on esitatud lisa 4. Hindamise käigus selgunud olulised ja täpsemat hindamist vajavad teemad on toodud peatükis 3. Peatükis 3 (ja ka allpool) on toodud ka vastavad leevendavad meetmed. Objektipõhiseid alternatiive antud KSH käigus ei tuvastatud.

0-alternatiiv ehk olukord, kus Kallaste linna üldplaneeringut ei kehtestata ning linna ruumilist arengut on võimalik suunata maakonnaplaneeringu, detailplaneeringute ning arengukavade kaudu, realselt rakendatav ei ole, kuna *Planeerimisseaduse* (RT I 2002, 99, 579) kohaselt on kohaliku omavalitsuse üldplaneeringu koostamine kohustuslik. Lisaks on KSH koostaja seisukohal, et ilma üldplaneeringuta toimuva linna arendamisega kaasneb säästva arengu põhimõtetest lähtuvalt negatiivsem mõju kui ala tervikliku ja suunatud arenguga. Seetõttu käesolevas KSH-s 0-alternatiivi ei käsitleta.

Kallaste linna üldplaneeringu KSH programm on heaks kiidetud Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regiooni 16.08.2011 kirjaga nr JT 6-8/17114-6. KSH programm ja sellega seondud dokumentatsioon on toodud aruande lisas 2, programmi heakskiitmise otsus lisas 3.

6.3. Mõjude hindamise tulemuste alusel esitatud leevendavad meetmed

Järgnevalt on toodud mõju hindamise tulemusena (ptk 3) väljapakutud leevendavad meetmed üldplaneeringuga kavandatavate maakasutussihtotstarvete alusel.

SEGAFUNKTSIOONIGA ALAD

Leevendavad meetmed segafunktsiooniga alade planeerimisel:

- Hoonetes peab tagama sisese müranormi vastavuse.

ELAMUMAAD

Leevendavad meetmed elamualade planeerimisel:

- Kõrghaljastatud aladele elamumaade kavandamisel tuleb olemasolevat kõrghaljastust maksimaalselt säilitada.
- Elamualade ja neid teenindava infrastruktuuri rajamisel tuleb tagada maaparandussüsteemide toimimine. Selleks on vajalik detailplaneeringud kooskõlastada maaparandusbürooga.
- Kohaliku maastikuilme ja väärtuslike maastike seisukohast tuleb eluhoonete rajamisel lähtuda piirkonnas väljakujunenud ehitusstiilist ja mahtudest. Perspektiivsete elamumaade kruntide suuruse määramisel on soovitatav lähtuda ümbritsevate või läheduses paiknevate vastava sihtotstarbega kruntide suurustest.
- Arendustegevusel lähtuda määrusest „Pinnases ja põhjavees ohtlike ainete sisalduse piirnormid“, kus on määratud ohtlike ainete piirnormid elutsoonis ja tööstustsoonis.
- Soovitav on lokaalküttena vältida kivisöe ja turbabriketi kasutamist, eelistatud on taastuvad kütelliigid (puu, biomass, päikeseenergia) ja soojuspumba lahendused.
- Elamualade kavandamisel on emotsionaalsetel kaalutlustel soovitatav jätta kruntide ja kalmistu piiri vahele kõrghaljastusega puhverala.
- Kallaste liivakivipaljandi kaitseks tuleb vältida puude istutamist ja muid paljandit ohustavaid tegevusi paljandi ülaservale lähemale kui 5 meetrit.
- Omavalitsusel tuleb koostöös riigi institutsioonidega tagada edaspidine rannaseire ja vajalikud täpsemad uurimustööd, et selgitada välja majanduslikult ja looduskaitsealiselt optimaalsemad võimalused vähendamaks lainete ja rüüsi jää murrutuse mõju rannale.

ning sellega kaasnevaid ohte. Enne rannakaitse rajatiste süsteemi ehitamist vältida:

- rannajoone kindlustamiseks lahenduste andmist detailplaneeringute ja üksikute rannalõikude projektide alusel;
- ebaseaduslikku ehitustegevust rannakaitse rajatiste ehitamisel (maaomanike isetegevust);
- 38 lg 4 p 1¹ alusel uute ehitiste rajamist üle 5 meetri kõrgusele kaldaastangule 20 meetrist lähemale;
- sademevetest tingitud erosiooni panga serval.

SOTSIAALMAA

Leevendavad meetmed sotsiaalmaade planeerimisel:

- Perspektiivsete sotsiaalmaade maade arendamisel tuleb maksimaalses ulatuses säilitada olemasolev mets ja kõrghaljastus.
- Kallaste liivakivipaljandi kaitseks tuleb vältida seda ohustavaid tegevusi nagu puude istutamine ja kalmistu laiendamine paljandi ülaservale lähemale kui 5 m.

TOOTMISMAAD JA ÄRIMAAD

Leevendavad meetmed tootismaade ja ärimaade planeerimisel:

- Aladel, kus põhjavesi on nõrgalt kaitstud, tuleb tootismaade arendamisel potentsiaalsed reostusallikad pinnasest isoleerida.
- Tulenevalt tööstuse iseloomust, on vajalik sademevee kogumine tööstusterritooriumil ning selle nõuetekohane käitlemine.
- Vältimaks kohaliku reoveepuhasti ülekoormust, on suure reostuskoormusega ettevõtete puhul vajalik rakendada reovee eelpuhastust enne reovee ühiskanalisatsiooni juhtimist.
- Tagada tuleb maaparandussüsteemide säilimine ja korrashoid või ümberehitamine.
- Uute õhu kvaliteeti mõjutavate ettevõtete planeerimisel tuleb õhusaaste mõju hindamisel lähtuda samalaadsete saasteallikate olemasolust ümbruskonnas ja võimalikust foonisaaste tasemest.
- Tootmis- ning kaubandus- ja teenindusmaade arendamisel tuleb jälgida, et hoonete ja puhkerajatiste rajamisel säiliks rohealade toimimine.
- Vajadusel tuleb tootmis- ja elamualade vahele detailplaneeringuga kavandada kõrghaljastusega puhvertsoonid (kaitsehaljastus).

PUHKE- JA VIRGESTUSMAAD

Leevendavad meetmed puhke- ja virgestusmaade planeerimisel:

- Tagada parkimisvõimalused suuremate puhke- ja virgestusalade juures.
- Kallaste liivakivipaljandi kaitseks tuleb vältida puude istutamist ja muid paljandit ohustavaid tegevusi paljandi ülaservale lähemale kui 5 meetrit.

HALJASALA JA PARKMETSAA MAA NING LOODUSLIK HALJASMAA

Leevendavad meetmed haljasalade ja rohealade planeerimisel:

- Rohealadele arendustegevuse kavandamisel ei tohi rohekoridore ega tuumalasid läbi lõigata, st peab säilima alade sidusus ja terviklikkus.
- Rohealal tuleb kallasrada hoida loomade ja inimeste liikumiseks avatuna (ilma tõkestamata).

TRANSPORDIMAA (SH JALG- JA JALGRATTATEED)

Leevendavad meetmed liiklusmaa planeerimisel:

- Liiklejate ja elanike turvalisust aitab suurendada jalg- ja jalgrattatee ning maantee (raudtee) ristumiskohtade kavandamine eritasandilisteks. Samas ei saa eeldada, et seda õnnestub rakendada kõikjal.

TEHNOVÕRGUD JA TEHNOEHITISED

Leevendavad meetmed tehnovõrgustiku planeerimisel:

- Reoveekogumisalad tuleb tulevikus laiendada vastavalt uute planeeritavate alade laienemisega. Kui reostuskoormus vastab Keskkonnaministri 15. mai 2003. a määruse nr 48 „Reovee kogumisalade määramise kriteeriumid“ kriteeriumitele, peab reoveekogumisala vajadusel laiendama vastavate aladeni.

JÄÄTMEKÄITLUSMAAD

Leevendavad meetmed jäätmekäitlusmaade planeerimisel:

- Korraldada linna elanikele infopäev jäätmete eraldi sortimise ja selle vajalikkuse kohta.
- Vajadusel reserveerida maid avalike jäätmekogumispunktide tarbeks.

MILJÖÖVÄÄRTUSLIKUD ALAD JA KULTUURIPÄRAND

Leevendavad meetmed miljööväärtuslike alade planeerimisel:

- Miljööväärtuslikul alal toimub planeerimine iga üksikut krunti arvestades, tingimused väljastatakse lähtuvalt eritingimustest iga krundi jaoks eraldi.
- Linna kultuuri- ja vaatamisväärsustele tuleb tagada avalik ligipääs. Soovitav on vaatamisväärsused viidastada.

MÕJU KAITSEALUSTELE OBJEKTIDELE, KAITSEALADELE JA NATURA 2000 ALADELE

Olulist mõju kaitsealade kaitse eesmärkide täitmisele ette näha ei ole kui arvestatakse eelnevalt välja toodud leevendavaid meetmeid.

Natura hindamise tulemusena leiti, et üldplaneeringuga kavandatavate tegevuste elluviimisega ei kaasne negatiivset mõju Natura alade terviklikkuse säilimisele ja kaitsekorralduslikult oluliste liikide soodsale seisundile.

Keskkonnamõju seire soovitusel on toodud peatükis 4.

Kasutatud materjalid

- EELIS (Eesti Looduse Infosüsteem - Keskkonnaregister): Keskkonnateabe Keskus
- Eesti põhjavee kaitstuse kaart 1:400 000, OÜ Eesti Geoloogiakeskus 2001
- Eesti Statistika (www.stat.ee)
- Kallaste linna arengukava 2011-2017 Tööversioon 2010
- Kallaste linna miljööväärtuslike alade teemaplaneering 2010
- Kallaste linna üldplaneeringu lähtesituatsiooni analüüs 2011
- Kallaste linna üldplaneeringu seletuskiri
- *Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus* (RT I 2005, 15, 87)
- Loode-Peipsi hoiuala kaitsekorralduskava 2011-2020
- *Looduskaitseseadus* (RT I 2004, 38, 258)
- Maa-ameti kaardiserver, 2010 (www.maaamet.ee)
- *Metsaseadus* (RT I 2006, 30, 232)
- *Muinsuskaitseseadus* (RT I 2002, 27, 153)
- *Planeerimisseadus* (RT I 2002, 99, 579)
- Sotsiaalministri määrus nr 42 *Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid* (RTL 2002, 38, 511)
- Tartu maakonnaplaneering
- Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 määrus nr 615 *Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri*
- *Veeseadus* (RT I 1994, 40, 655)
- Üleriigiline planeering „Eesti 2030+“ (RT III, 06.09.2012, 1)

Lisad

Lisa 1. KSH algatamine

Keskkonnamõju strateegilise hindamise ettepaneku tegija ja koostamise korraldaja on Kallaste Linnavalitsus (Sõpruse tn 4, 60104 Kallaste).

Juhindudes “Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse” § 33 lõige 1 punkt 2 ja § 35 lõige 2

Kallaste Linnavolikogu otsustab:

1. Algatada Kallaste linna üldplaneeringu keskkonnamõjude strateegiline hindamine.
2. Linnavalitsusel avaldada keskkonnamõjude strateegilise hindamise teade ühe kuu jooksul ajalehes „Postimees” ja Kallaste linna kodulehel.
3. Otsus jõustub teatavakstegemisest
4. Käesoleva otsuse peale võib esitada Kallaste Linnavolikogule vaide “Haldusmenetluse seadustikus” sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates otsuse teadasaamise päevast või päevast, millal oleks pidanud otsusest teada saama või esitada kaebus Tartu Halduskohtule “Halduskohtumenetluse seadustikus” sätestatud korras 30 päeva jooksul otsuse teatavakstegemisest.

Fjodor Plešankov
Linnavolikogu esimees

Kallaste linna üldplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine

Keskkonnamõju strateegilise hindamise programm

GeoBaltica OÜ
Pihlaka, Kärevere laeva vald
Tartumaa

Keskkonnaekspert:
Raivo Markov (litsents nr KMH 0086);

Keskkonnamõju strateegilise hindamise ekspert:
Jaanika Sokman

Tartu-Kallaste 2011

Sisukord

1.	Keskkonnamõju strateegilise hindamise objekt ja ulatus	3
2.	Strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju.....	4
3.	Isikud ja asutused, keda strateegilise planeerimisdokumendi alusel kavandatav tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi selle strateegilise planeerimisdokumendi vastu.....	6
4.	Keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimise ajakava.....	7
5.	Keskkonnamõju strateegilise hindamise metoodika.....	8
6.	Programmi koostanud eksperdi ja strateegilise planeerimisdokumendi koostaja andmed.....	9
7.	Projektiga seotud olevate pädevate asutuste seisukohad	10
8.	KSH programmi avalikul väljapanekul ja arutelul laekunud ettepanekutes.....	11

Eelnõu

Keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) programm on dokument, milles kirjeldatakse kavandatavat tegevust, määratakse ära sellega kaasneva keskkonnamõju strateegilise hindamise sisu ja ulatus ning kirjeldatakse KSH metoodikat, tegevust ja ajakava. Keskkonnamõju strateegilise hindamise programm on alusdokumendiks KSH läbiviimisel ja aruande koostamisel.

1. Keskkonnamõju strateegilise hindamise objekt ja ulatus

Keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH) teostatakse Kallaste linna üldplaneeringule ning üldplaneeringuga kaetavale alale, milleks on Kallaste linna territoorium. Strateegiline planeerimisdokument (Kallaste linna üldplaneering) algatati 22. jaanuaril 2005. a. Kallaste Linnavalikogu otsusega nr 4 ja keskkonnamõju strateegiline hindamine algatati 17. detsember 2010. a Kallaste Linnavalitsuse korraldusega nr 26.

Joonis 1. Kallaste linna asukoht

Strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega kaasneb eeldatavalt keskkonnamõju, võib esineda mõju inimese tervisele, mida analüüsitakse töö käigus.

Kallaste linna idakülgs asub Peipsi rannikul. Peipsi järve veepeegel kuulub Loode-Peipsi hoiualasse (KLO2000164), mis ühtlasi on määratud ka Natura 2000 linnualaks. Peipsi

rannikul paljastuv liivakivipaljand kuulub Kallaste hoiuala (KLO2000236) koosseisu. Peipsi järv on määratletud kui piiriveekogu.

Eeldatavalt riigipiiriülest keskkonnamõju linna üldplaneeringu koostamise ja ellu viimisega ei kaasne. Keskkonnamõju ruumilist ulatust hinnatakse lisaks planeeringualale (Kallaste linn) ka ümbritseval alal. Sealjuures hinnatakse seda erinevate mõjude osas erinevas ruumilises ulatuses, kus konkreetset mõju saab lugeda oluliseks. Täpne mõju ulatus selgub töö teostamise käigus. Eeldatavasti ulatub kavandatavate tegevuste mõju ka Kallaste linna ümbritsevate valdade territooriumitele.

KSH teostatakse hetkel koostatavale üldplaneeringu seletuskirjale, mida on täiendatud linnaruumis realselt aset leidnud arengute alusel.

2. Strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju.

Kallaste linna üldplaneeringu eesmärgiks on linna territooriumi arengu põhisuundade ja tingimuste määramine, aluste ettevalmistamine detailplaneerimise kohustusega aladel ja juhtudel detailplaneeringute koostamiseks ning detailplaneeringu kohustuseta aladel maakasutus- ja ehitustingimuste seadmiseks;

Alternatiividena käsitletakse töö käigus tekkinud alternatiivseid ning üldplaneeringuga ettenähtud lahendusi (nn objektipõhised alternatiivid).

KSH käigus hinnatakse üldplaneeringust tulenevaid strateegilisi keskkonnamõjusid järgmistes valdkondades:

- looduslik keskkond (maastik, veestik, geoloogiline ehitus, bioloogiline mitmekesisus, loomastik (sh. linnustik), taimkate, kaitstavad loodusobjektid, rohealad, Natura 2000 alad, hoiualad, looduskiirgus).

Hindamisel teadvustatakse, et planeeringuala puhul on tegemist linnalise tiheasustatud keskkonnaga, mis ühelt poolt tähendab loodusliku keskkonna nappust, teisalt vajadust olemasolevat maksimaalselt säilitada ning väärtustada.

Liivakivipaljand kuulub Kallaste hoiuala (KLO2000236) koosseisu, mille kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüübi - liivakivipaljandite (8220) kaitse ja nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ I lisas nimetatamata liigi - kaldapääsukese (*Riparia riparia*) elupaiga kaitse.

Peipsi järve veepeegel kuulub Loode-Peipsi hoiualasse (KLO2000164), mille kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ I lisas nimetatud liikide ja I lisas nimetatamata rändlinnuliikide elupaikade kaitse. Liigid, kelle elupaika kaitstakse, on: viupart (*Anas penelope*), suur-laukhani (*Anser albifrons*), rabahani (*Anser fabalis*), sõtkas (*Bucephala clangula*), väikeluik (*Cygnus columbianus bewickii*), laululuik (*Cygnus cygnus*) ja hallpõsk-pütt (*Podiceps grisegena*).

Loode-Peipsi hoiuala on ühtlasi määratletud ka kui Natura 2000 linnuala.

(Hoiualad on kaitse alla võetud Vabariigi Valitsuse 01.06.2006 määrusega nr 129 (RT I 2006, 27, 203))

Kaitsealuse üksikobjektina on kaitse all Kallaste järskkallas (KLO4001051).

III kategooria kaitsealustest liikidest asub Kallaste linna territooriumil villase katkujuure (*Petasites spurius*), võldase (*Cottus gobio*) ning keeljas keeriku (*Tortula lingulata*) leiupaik. Keskkonnaregistri andmetel on Kallaste kaldapealsetelt leitud veel pruuni lõikheina (*Cyperus fuscus*, II kaitsekategooria), väikest konnarohtu (*Alisma loeselii*, II kat) ning Loode-Peipsi hoiualalt (st Peipsi vetes) tõugjast (*Aspius aspius*, III kat), vingerjat (*Misgurnus fossilis*, III kat) ja hinki (*Cobitis taenia*, III kat).

Kuigi alal ei ole tehtud käsitiivaliste uuringuid, st puuduvad täpsed liiginimestikud ja info varjekohtade kohta, leidub Kallastel hulgaliselt nahkhiiri, kelle elupaikadega peab üldplaneeringu tasemel arvestama.

- Sotsiaalne ja majanduslik keskkond (linnaruumi kasutus- ja tajumine, erinevad inimgrupid, inimeste sotsiaalne heaolu ning tervis, ettevõtlus ja hõive, kinnisvara väärtus, turvalisus, puhke- ja virgestusalad). Hinnatakse teenuste ning puhkealade kättesaadavust ning toimimist, üldplaneeringu lahenduse võimalikke mõjusid inimese tervisele.
- Tehiskeskkond. (maakasutus, hoonestus, õhusaaste, müra, infrastruktuur)
- Kultuuriline keskkond sh. muinsuskaitsealised väärtused. (võtta arvesse erinevate ajaperioodide kultuurpärandi kihistused ja nende väärtus, arvestada olemasolevate ning potentsiaalsete miljööväärtuslike aladega, võimalikult arheoloogiliselt väärtuslike aladega. Hinnatakse maastikupilti sh vaated kultuurilooliselt olulistele objektidele, vaatekoridoride määratlemine, väärtuslike maastike piiride täpsustamine, ajalooliselt väärtuslikud objektid ja nende säilimiseks vajalike tingimuste seadmine.)

Üldplaneeringu koostamise käigus ja olemasoleva olukorra analüüsil on selgunud järgmised küsimused, mis vajavad erikäsitlemist KSH raames (KSH läbiviimise käigus võib käsitletavate teemade ring täieneda):

- Seosed teiste Kallaste linna puudutavate planeeringute ja arengudokumentidega, sh Tartu maakonnaplaneering (kehtestatud 23. aprillil 1999. a.), Tartumaa maakonnaplaneeringu teemaplaneering „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused” (kehtestatud 22. juunil 2006. a.) ja Tartu maakonnaplaneeringu teemaplaneering „Maakonna sotsiaalne infrastruktuur” (kehtestatud 14.05.2010), Loode-Peipsi hoiuala kaitsekorralduskava (2011-2020).
- Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni ning reoveepuhastuse arendamisega seotud mõjud keskkonnale (sh inimese tervisele).
- Elamu- ja tootmisaladega sh. uute arendusaladega seotud mõjud nii loodus- kui ka sotsiaal-majanduslikule keskkonnale
- Olemasolevast hoonestusest oluliselt kõrgemate hoonete kavandamine ja sellega kaasnevad mõjud.
- Kergliikluse osakaalu suurendamine linnaliikluses (vastavate meetmete kavandamine üldplaneeringus).
- Analüüsida ning leida lahendusi probleemile, mis on seotud linnakodanike sooviga oma kinnistul randa Peipsi kõrge tasemest tingitud uhtumise vastu kindlustada.

Töö käigus hinnatakse üldplaneeringu elluviimisest tulenevat võimalikku olulist keskkonnamõju Kallaste linna haldusterritooriumil, sealhulgas kumulatiivseid mõjusid. Ühtlasi pakutakse KSH aruandes välja leevendavad meetmed tegevustega kaasneva võimaliku negatiivse keskkonnamõju vältimiseks ja vähendamiseks. KSH osana kaalutakse ka võimalikke alternatiivseid arengustsenaariumeid (alternatiive), seejuures käsitletakse nn objektipõhiseid alternatiive. Alternatiivide olemasolu selgitatakse välja edaspidise keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus.

KSH aruande ühe osana käsitletakse olemasolevat olukorda. Sealhulgas kirjeldatakse üldplaneeringuga hõlmata maa-ala looduslike tingimusi, planeeringualal paiknevaid kaitsealuseid loodus- ja kultuuriväärtuseid ning linna sotsiaal-majanduslikku olukorda.

- Isikud ja asutused, keda strateegilise planeerimisdokumendi alusel kavandatav tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi selle strateegilise planeerimisdokumendi vastu

Strateegilise planeerimisdokumendi koostaja teatab keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi avalikust väljapanekust ja avaliku arutelu toimumisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, ajalehes ja oma veebilehel. Samuti avaldatakse info kohaliku omavalitsuse veebilehel ja ajalehes „Tartu Postimees“.

Tabel 1. Isikud ja asutused, keda strateegilise planeerimisdokumendi alusel kavandatav tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi selle strateegilise planeerimisdokumendi vastu

Isik või asutus	Mõju ja/või huvi	Teavitatakse kirjaga (Vastavalt KeHJS §37 lg1)
Kallaste Linnavalitsus	Kohaliku arengu edendaja ja tasakaalustatud avalike huvide kaitsja	Sõpruse 4, 60104 Kallaste
Keskkonnameti Jõgeva-Tartu Regioon (Keskkonnaministeeriumi allasutus)	KSH järelvalvaja huvi ja funktsioon on tagada protsessi vastavust seaduse nõuetele	Aleksandri 14, 51004 Tartu
Tartu Maavalitsus	Maakonna tasandil avalike huvide kaitsja, üldplaneeringu järelvalvaja	Riia 15, 51010 Tartu
Muinsuskaitseamet (Kultuuriministeeriumi allasutus)	Muinsuskaitsealaste huvide eest seismine	Uus 18, 10111 Tallinn
Terviseamet (Sotsiaalministeeriumi allasutus)	Tervisekaitset ja –ohutust reguleerivate õigusaktide täitmise järelvalve	Terviseameti Lõuna talitus Põllu 1A, 50303 Tartu
Valitsusvälised keskkonnaorganisatsioonid (www.eko.org.ee/)	Keskkonnakaitse edendamine	Teavitatakse e-kirjaga info@eko.org.ee
Maanteeamet Planeeringute osakond	Järelvalve teostamine oma vastutusvaldkonnas	Maanteeameti Lõuna Regioon, Tartu esindus

		Veski 23, 51005 Tartu
Piirnev omavalitsus		Alatskivi vallavalitsus
Piirkonna elanikud ja laiem avalikkus	On huvitatud maksimaalselt kõrge kvaliteediga keskkonnast	Kirjaga ei teavitata. Teavitatakse ajalehes ja Ametlikes Teadaannetes. Võimalusel plakatitega käidavamates kohtades
Politsei- ja Piirivalveamet (Siseministeeriumi allasutus)	Euroopa välispiiri tagamine	Pärnu mnt 139 15060 Tallinn
Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium		Harju 11, Tallinn 15072

KSH käigus asjaolude selgumisel võib mõjutatavate ja/või huvitatud isikute ja asutuste nimekiri täieneda.

4. Keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimise ajakava

Täpset KSH protsessi ajalist kulgemist on KSH programmi koostamise ajal raske fikseerida, seetõttu tuleb esitatud ajagraafikut lugeda esialgseks ning töö käigus võivad tekkida muudatused.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise etapp	Üldplaneeringu koostamise etapp	Aeg
Keskkonnamõju strateegiline hindamine viiakse läbi paralleelselt üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisega vastavalt tol hetkel kehtivale Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusele	Planeeringulahenduse koostamine, arutelud ja täiendamine	2011
KSH algatamine		17.12.2010
KSH programmi koostamine ja arvamuste küsimine		mai 2011
KSH programmi avalikustamine	Kaasajastatud planeeringulahenduse esitamine tutvumiseks koos KSH programmiga	juuni 2011
KSH programmi heakskiitmine Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regiooni poolt		juuli 2011
KSH aruande koostamine	ÜP täiendamine KSH tulemuste alusel	august/september 2011
KSH aruande avalikustamine	ÜP planeerimisettepaneku avalik	oktoober/november 2011

	väljapanek	
KSH aruande heakskiitmine Keskkonnaameti Jõgeva- Tartu Regiooni poolt	ÜP kooskõlastamine	detsember 2011

5. Keskkonnamõju strateegilise hindamise metoodika

Keskkonnamõju strateegiline hindamine ehk planeeringu elluviimise aluseks olevate strateegiliste valikute elluviimise mõju hindamine annab planeeringu kehtestajale enne otsuse tegemist vajaliku teabe, mis selle otsusega hiljem kaasneb. Mõju hindamise eesmärk on otsustaja teadlikkuse tõstmine ja selle tulemusel keskkonna jätkusuutlikku arengut tagavate keskkonnatingimuste kehtestamine planeeringu koosseisus.

Keskkonnamõju strateegiline hindamine tugineb sellele, et hinnatakse planeeringu elluviimisega *tõenäoliselt kaasnevat olulist mõju*. Keskkonnamõju on „Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanuhtimissüsteemi seaduse” § 5 alusel oluline, kui see võib eeldatavalt ületada tegevuskoha keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara. Tõenäosuse hindamisel lähtutakse planeerimisseaduse kohase planeeringu elluviimise tõenäolisusest.

Üldplaneeringu KSH läbiviimise käigus tuuakse välja võimalikud alternatiivsed arengustsenaariumid (alternatiivid), seejuures käsitletakse nn objektipõhiseid alternatiive. Lisaks püstitatakse KSH eesmärgid erinevate KSH valdkondade osas. KSH käigus viiakse läbi sisuliselt kaks hindamist, milles üldplaneeringu ja selle alternatiivide mõjusid hinnatakse esmalt kvalitatiivselt ning selle järgselt püstitatud KSH eesmärkide suhtes. Seejuures hinnatakse mõjusid nii lühi- kui ka pikaajalises perspektiivis. Mõjude olulisust hinnatakse tabelis 3 toodud skaala alusel.

Tabel 3. Mõjude olulisuse hindamise skaala

++	tugev positiivne mõju
+	nõrk positiivne mõju
0	mõju puudub
-	nõrk negatiivne mõju
--	tugev negatiivne mõju
?	mõju olulisust ei ole võimalik määrata

Üldplaneeringu ja selle alternatiivide lõplik järjestus saadakse enam esinenud olulisusetüübi võrdlemisel alternatiivide lõikes.

Kuna KSH käigus tuleb välja selgitada ka võimalik mõju Natura 2000 aladele, siis kasutatakse lisaks eelpool välja toodud metoodilistele juhendmaterjalidele ka nn Natura hindamise metoodikat. Aluseks on võetud Euroopa Komisjoni poolt koostatud juhend (<http://www.envir.ee/orb.aw/class=file/action=preview/id=146587/Naturam6ju.pdf>) ning SEI väljaantud Kaja Petersoni poolt koostatud juhend (<http://www.seit.ee/failid/36.pdf>).

6. Programmi koostanud eksperdi ja strateegilise planeerimisdokumendi koostaja andmed

Üldplaneeringut koostab Kallaste Linnavalitsus koostöös GeoBaltica OÜ konsulantidega

Kallaste Linnavalitsus

Sõpruse 4, 60104 Kallaste

Tel: +372 7452731

e-post: kallaste@kallaste.ee

GeoBaltica OÜ

Pihlaka, Kärevere laeva vald Tartumaa

Tel/faks: 7 497739, 5020411

geobaltica@geobaltica.ee

Üldplaneeringu kehtestaja

Kallaste Linnavolikogu

Sõpruse 4, 60104 Kallaste

Tel: +372 7452731

e-post: kallaste@kallaste.ee

KSH programmi koostaja ja KSH teostaja:

GeoBaltica OÜ

Pihlaka, Kärevere laeva vald Tartumaa

Tel/faks: 7 497739, 5020411

geobaltica@geobaltica.ee

KSH töörühm on järgmine:

- Jaanika Sokman (GeoBaltica) – maastikuarhitekt/planeerija, KSH ekspert
- Raivo Markov (GeoBaltica OÜ) – keskkonnaekspert (litsents nr KMH 0086);

KSH töörühma juht Jaanika Sokman omab KSH läbiviimise õigust (vastavalt *Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus* §34 lg 3) sest:

- Omab enam kui 2-aastast töökogemust keskkonnamõju strateegiliste hindamiste eksperdina. Omab keskkonnaalast töökogemust alates 2008. aastast. On seejuures läbi viinud üldplaneeringute ja detailplaneeringute keskkonnamõju strateegilisi hindamisi (Rakvere linna üldplaneeringu KSH 2009 – töögrupi liige, Kadaka maaüksuse (kat. nr. 88702:001:0082) detailplaneeringu KSH 2009 – töögrupi liige, Kirepi Vesiveski I (kat. nr 88702:001:0082) maatükil asuva detailplaneeringu KSH aruanne 2009 – töögrupi liige, Sossi maaüksuse (kat. nr 91804:004:1390) detailplaneeringu KSH).
- On omandanud kõrghariduse maastikuarhitektuuri erialal (PhD) eesti Maaülikooli Põllumajandus- ning keskkonna Instituudis ning läbinud Keskkonnamõju hindamise ainekursuse.
- Ekspert tunneb keskkonnamõju strateegilise hindamise põhimõtteid, protseduuri ja hindamisega seotud õigusakte. Kasutatavad meetodilised juhendmaterjalid:
 - Euroopa Komisjoni juhend “Guidelines for the Assessment of Indirect and Cumulative Impacts as well as Impact Interactions” (mai 1999, inglise keeles) <http://www.envir.ee/91552>
 - Therivel, R. „Strategic Environmental Assessment in Action“ London, 2004.

7. Projektiga seotud olevate pädevate asutuste seisukohad

.Käesoleva KSH programmi kohta küsiti seisukohti järgmistelt asutustelt:

- Tartu Maavalitsus (e-posti teel)
- Kallaste Linnavalitsus (e-posti teel)
- Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu Regioon (Keskkonnaministeeriumi allasutus – e-posti teel)
- Kultuuriministeerium (e-posti teel)
- Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (e-posti teel)
- Sotsiaalministeerium (e-posti teel)
- Siseministeerium (e-posti teel)
- Muinsuskaitseamet (e-posti teel)

Tagasiside laekus Keskkonnaameti Jõgeva - Tartu regioonilt, Tartu Maavalitsuselt ning Muinsuskaitseametilt.

Keskkonnaameti Jõgeva - Tartu regioon palus täpsustada eelkõige programmis käsitletud hoiualade spetsiifikat, lisada programmis eelnimetatud kaitsealustele taim- ja loomaliikidele veel keskkonnaregistri andmetel välja toodud liigid ning kaitsealuse üksikobjekti – Kallaste järskkallas. Arvestada tuleb ka Loode-Peipsi hoiuala kaitsekorralduskavaga ning lisada programmi Natura hindamise metoodika. Lisaks peaks KSH analüüsima ka probleemi, mis on seotud linnakodanike sooviga oma kinnistul randa Peipsi kõrge tasemest tingitud uhtumise vastu kindlustada.

Programmis palutakse ka välja tuua KSH juhteksperdi varasemad KSH läbiviimised. Keskkonnaameti seisukohtadega on arvestatud ning parandused ja ettepanekud KSH programmi sisse viidud.

Muinsuskaitseamet pööras tähelepanu, et planeeringu keskkonnamõjude strateegilisel hindamisel tuleb lähtuda riikliku kaitse all olevatest mälestistest, muinsuskaitsealadest ja nende kaitsevöönditest. Tähelepanu juhiti järgmistele teemadele:

- Erinevate ajaperioodide kultuuripärandi kihistused ja nende väärtus;
- Võimalikult arheoloogiliselt väärtuslikud alad;
- Olemasolevad ja potentsiaalsed miljööväärtuslikud alad;
- Ajalooliselt väärtuslikud objektid ja nende säilitamiseks vajalike tingimuste seadmine;
- Maastikupilt sh vaated kultuurilooliselt olulistele objektidele, vaatekoridoride määratlemine;
- Väärtuslike maastike piiride täpsustamine.

Oluline on hinnata kultuurikeskkonna säilitamist tagavate tingimuste piisavust ja vajadusel teha strateegilise keskkonnamõju hindamise käigus täiendavaid ettepanekuid.

Muinsuskaitseameti seisukohtadega on arvestatud ning ettepanekud KSH programmi sisse viidud.

Tartu Maavalitsusel parandusi ega täiendavaid ettepanekuid polnud.

8. KSH programmi avalikul väljapanekul ja arutelul laekunud ettepanekutest

Avalikul arutelul ei tehtud programmile olulisi täiendusettepanekuid.

Lisa 3. KSH programmi heakskiitmise otsus

Lp Viktor Nukka
Kallaste Linnavalitsus
kallaste@kallaste.ee

Teie: 03.08.2011 nr 7-1.1/441

Meie: 16.08.2011 nr JT 6-8/17114-6

Kallaste linna üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi heakskiitmine

Keskkonnaamet on läbi vaadanud Kallaste linna üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) programmi ja lisatud materjalid. Üldplaneering algatati Kallaste Linnavolikogu 22.01.2005.a. otsusega nr 4 ja KSH sellele algatati Kallaste Linnavalitsuse 17.12.2010 korraldusega nr 26. Üldplaneeringu koostamise korraldaja on Kallaste Linnavalitsus ning üldplaneeringu koostaja on Kallaste Linnavalitsus koostöös GeoBaltica OÜ-ga. Strateegilise keskkonnamõju hindaja on GeoBaltica OÜ.

Kallaste linna üldplaneeringu põhieesmärgiks on Kallaste linna edasise ruumilise arengu põhijoonte ja tingimuste määratlemine, aluste ettevalmistamine detailplaneerimise kohustusega aladel ja juhtudel detailplaneeringute koostamiseks ning detailplaneeringu kohustuseta alade maakasutus- ja ehitustingimuste seadmiseks.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 38 lg 1 kohaselt on strateegilise planeerimisdokumendi KSH järelevalvaja Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regioon, kuna eeldatavalt ei kaasne tegevusega olulist negatiivset riigipiire ületavat keskkonnamõju ning tegevuse oluline mõju ei ületa eeldatavalt Keskkonnaameti regioonide piire.

Keskkonnamõju strateegiline hindamine algatati võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 33 lg 1 p 2 ja § 35 lõige 2. Arvestades haldusmenetluse seaduse § 5 lg 5 lähtume KSH menetluse kontrollimisel alates 26.11.2010 kehtima hakanud KeHJS redaktsioonist.

Algamise otsus ei sisalda KeHJS § 35 lg 5 nõutavat teavet. Vastav teave on ära toodud KSH algatamise otsusest teatamise teadaannetes, mis ilmusid Ametlikes Teadaannetes ja kohalikus ajalehes. Nimetatud eksimus ei mõjuta eeldatavalt hindamise tulemust, sest vajaduse korral oleks saanud pöörduda omavalitsuse poole andmete täpsustamiseks.

KSH algatamisest tuleb 14 päeva jooksul KeHJS § 35 lg 6 kohaselt teatada ka vähemalt ühes kohaliku või üleriigilise levikuga ajalehes ja väljaandes Ametlikud Teadaanded ning kirjalikult menetlusosalistele. Ametlikes Teadaannetes ilmus algatamise kohta teade 31.01.2011. Ajalehes Postimees ilmus teade algatamise kohta 18.01.2011, millega on eksitud KeHJS § 35 lg 6 nõude vastu, mille kohaselt tuleb algatamisest teatada 14 päeva jooksul väljaandes Ametlikud Teadaanded ja ajalehes. Algamise teate hiline mine ei mõjuta

eeldatavalt hindamise tulemust, kuna sellel hetkel ei ole asutud veel hindamise sisulisele poolele. Algamise teade vastab KeHJS § 35 lg 7 nõutule.

KSH algamise otsuse tegemise hetkel kehtinud redaktsiooni kohaselt peab KeHJS § 36 lg 3 alusel keskkonnamõju strateegilise hindamise ekspert koostöös strateegilise planeerimisdokumendi koostajaga nimetama isikud ja asutused, keda strateegilise planeerimisdokumendi alusel kavandatav tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi selle strateegilise planeerimisdokumendi vastu. Seisukohti küsiti 04.05.2011 e-kirjaga Kallaste Linnavalitsuse poolt Terviseameti Lõuna Talitusest, Muinsuskaitseametilt, Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regioonilt (KSH järelevalve teostaja), Tartu Maavalitsuselt, Maanteeametilt, Alatskivi Vallavalitsuselt ning Siseministeeriumilt. Keskkonnaameti Jõgeva –Tartu regioon esitas oma seisukohad kirjaga 30.05.2011 nr JT 6-8/17114-2, Tartu Maavalitsus kirjaga 02.06.2011 nr 10-5/1605, Siseministeerium kirjaga 02.06.2011 nr 13-3/45-2 ning Muinsuskaitseamet kirjaga 30.05.2011 nr 1.1-7/2074-1. Seisukohtadega on arvestatud ning programmi täiendatud.

KeHJS § 7 lg 1 kohaselt tuleb programmi avalikust väljapanekust ja avaliku arutelu toimumisest teatada ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, ajalehes ja oma veebilehel ning elektrooniliselt või liht- või tähtkirjaga menetlusosalistele ja valitsusväliseid keskkonnaorganisatsioone ühendavale organisatsioonile. Väljaandes Ametlikud Teadaanded ilmus avalikust väljapanekust ja arutelust informeeriv teade 13.06.2011. Ajalehes Postimees ilmus teade 16.06.2011. Kirjad menetlusosalistele saadeti Kallaste Linnavalitsuse poolt kirjaga 13.06.2011 nr 7-1.1/356.

Programm oli väljas tutvumiseks Kallaste Linnavalitsuse ja GeoBaltica OÜ veebilehtedel. Avaliku väljapaneku aeg oli 08.06-21.06.2011 ning see vastab KeHJS § 37 lg 3 nõutud vähemalt 14 päevale. Avalik arutelu toimus 28.06.2011 Kallaste Linnavalitsuse ruumides kell 15. Arutelust võttis osa programmile lisatud nimekirja kohaselt 6 inimest. Avalikul arutelul ei tehtud programmile olulisi täiendustepanekuid. Täiendavalt paluti teavitada üldplaneeringu ning keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamisest ka Päästeametit.

Strateegilist keskkonnamõju hindamist viib läbi GeoBaltica OÜ, juhteksperdik on KSH ekspert maastikuarhitekt/planeerija Jaanika Sokman. Ekspertdina kaasatakse keskkonnaekspert Raivo Markov (KMH litsents KMH0086, kellele on litsentsiga antud pädevus hinnata mõju järgmistes tegevusvaldkondades: maaparandus, jäätmekäitlus, tooraine ja muu materjali töötlemine, reoveekäitlus, turism, puhkemajandus ja haljastus, veeteede ja sadamate ehitus, veekogu süvendamine ning veekogusse tahkete ainete kaadamine, tööstus ning transport ja liiklus. Mõjuvaldkonnad: veesaaste ja veetase, jäätmete, maavara, pinnas ja maastik, kaitstavad loodusobjektid, vee-elustik ja kalandus). Juhteksperdi programmis esitatud kinnituse kohaselt vastab KeHJS § 34 lg 3 esitatud nõuetele. Järelevalvajana oleme seisukohal, et juhteksperdi koos töörühmaga omab pädevust KSH läbi viimiseks.

KSH programm peab sisaldama KeHJS § 36 lg 2 nõutud peatükke ja sisulisi andmeid. Järgnevalt analüüsime seaduse punktide kaupa programmi vastavust.

KeHJS § 36 lg 2 p 1 kohaselt määratakse keskkonnamõju strateegilise hindamise ulatus, lähtudes strateegilise planeerimisdokumendi iseloomust ja sisust. Peatükis 1 on ära toodud nimetatud temaatika.

KeHJS § 36 lg 2 p 2 kohaselt selgitab ja nimetab strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega eeldatavalt kaasneva keskkonnamõju, sealhulgas mõju inimese tervisele, piiriülese keskkonnamõju esinemise võimalikkuse ja võimaliku mõju Natura 2000 võrgustiku alale. Nimetatud teemad on kajastatud programmi peatükis 2.

KeHJS § 36 lg 2 p 3 alusel nimetab isikud ja asutused, keda strateegilise planeerimisdokumendi alusel kavandatud tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi selle strateegilise planeerimisdokumendi vastu. Menetlusosalised on toodud peatükis 3 Tabelis 1.

KeHJS § 36 lg 2 p 4 kohaselt sisaldab programm keskkonnamõju strateegilise hindamise ja selle tulemuste avalikustamise ajakava, mis tuleneb strateegilise planeerimisdokumendi koostamise ajakavast. Ajakava on esitatud peatükis 4.

KeHJS § 36 lg 2 p 5 kohaselt sisaldab programmi koostanud eksperdi ja strateegilise planeerimisdokumendi koostaja andmeid. Isikud ja kontaktandmed on esitatud peatükis 6.

KeHJS § 36 lg 2 p 6 alusel kirjeldab programm mõjutatud asutuste ja isikute esitatud seisukohti. Teemat on kajastatud peatükis 7 ning seisukohad on esitatud programmi lisades.

Lisaks seaduses toodud miinimumkoosseisule on programmis ära toodud kasutatav hindamismetoodika.

Programm vastab KeHJS seatud nõuetele ning menetlus on järginud seaduses sätestatud nõudeid. Mõningad eksimused menetluses võib lugeda hindamistulemust mitte mõjutavaks ning järelevalvaja kaalutlused ja põhjendused on ära toodud eelnevas otsuse vastavas tekstiosas.

Eeltoodust tulenevalt, kiidame KSH programmi KeHJS § 38 lg 1 ja 2 p 1, 2 ja 5 ning § 39 lg 2 alusel heaks.

Lugupidamisega

/Allkirjastatud digitaalselt/

Rainis Uiga
Juhataja

Ivo Ojamäe 730 2252
ivo.ojamae@keskkonnaamet.ee

Lisa 4. Keskkonnamõju hindetabel

Üldplaneeringuga kavandatavate tegevustega kaasnevat keskkonnamõju hinnati KSH eesmärkide suhtes. Hindamise aluseks oli järgnev skaala:

++	tugev positiivne mõju
+	nõrk positiivne mõju
0	mõju puudub
-	nõrk negatiivne mõju
--	tugev negatiivne mõju
?	mõju olulisust ei ole võimalik määrata

Tabel 5. Kallaste linna üldplaneeringuga kavandatavate maakasutusfunktsioonide hindamine KSH eesmärkide suhtes.

KSH VALDKOND	KSH EESMÄRK / KALLASTE LINNA ÜP MAAKASUTUSFUNKTSIOON	Segafunktsio oniga ala		Elamu- maad		Sotsiaal- maad, ehk üldkasuta- tav maa		Tootmis- maad ja ärimaad		Puhke ja virgestus- maad		Haljasala ja parkmetsa maa ning looduslik haljasmaa		Trans- pordimaa, sh jalg- ja jalg- rattateed		Tehno- võrgud ja tehnoloogiad		Jäätme- käitlus- maad		Miljöö- väärtus- likud alad ja kultuuri- pärand		Kaitse- alused objektid	
		*LA	**PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA	LA	PA
VESI JA PINNAS	Vältida pinnase ning pinna- ja põhjavee saastumist määral, mis võiks ohustada keskkonda	-	-	-	-	-	0	-	-	+	+	++	++	-	0	+	++	+	+	0	0	+	+
	Hoida veekasutust sellisel tasemel, et ei toimuks ületarbimist	0	0	0	0	0	0	-	-	0	0	0	0	0	0	+	++	0	0	0	0	+	+
ÕHUKVALITEET	Vähendada jäätmeteket, rakendada jäätmete taaskasutust ja kompostimist	-	+	-	+	0	+	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	+	++	0	+	0	0
	Vältida õhu saastumist määral, mis võiks kahjustada keskkonda	-	-	-	-	0	0	-	-	+	++	++	++	+	++	0	0	0	0	0	0	0	+
BIOLOOGILINE MITMEKESISUS, TAIMESTIK JA LOOMASTIK	Vähendada vajadust autode kasutamiseks	0	+	0	+	0	+	-	-	+	++	++	++	+	+	0	0	0	0	0	0	?	?
	Vähendada kasvuhoonegaaside emissioone	.	0	-	0	0	0	-	-	+	++	++	++	0	+	0	0	-	-	0	0	+	++
	Säilitada bioloogilist mitmekesisust	0	-	-	-	0	0	-	-	+	++	++	++	0	0	0	0	-	-	0	+	+	++
	Vältida olulisi negatiivseid mõjusid kaitsealadele, kaitsealuste liikidele ja	-	+	-	+	-	+	-	+	+	++	+	++	0	0	0	+	-	+	0	+	++	++

	kaitsavatele loodusobjektidele																						
	Tagada vajalike ökoloogiliste protsesside toimimine looduslikel aladel	0	0	-	0	0	0	-	-	+	++	+	++	0	0	+	+	0	0	?	?	+	++
MAASTIK JA KULTUURI-PÄRAND ELANIKKONNA HEAOLU JA TERVIS	Säilitada kohaliku maastiku mitmekesisus ja omapära	0	+	0	0	0	0	-	0	+	+	+	+	0	0	0	0	-	0	+	+	++	++
	Tagada uute hoonete ja rajatiste sobivus antud keskkonda	?	+	?	+	?	?	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	?	?	+	++	+	++
	Säilitada kultuurimälestisi ja kultuuriliselt olulisi paiku ning tagada neile avalik ligipääs	0	+	0	0	0	0	0	0	+	++	+	++	0	0	0	0	0	0	+	++	+	++
	Vältida ja vähendada keskkonnasaaste, müra ja vibratsiooni mõjusid inimese tervisele	-	0	-	0	-	0	-	-	+	++	+	++	-	+	-	0	+	+	0	0	+	++
	Toetada tervislike eluviise	0	+	0	0	0	+	0	0	+	++	+	++	+	++	0	0	0	0	0	+	0	0
	Tagada elanikkonnale võimalused loodusega kokku puutuda, looduses liikuda	0	+	0	0	0	+	-	-	+	++	+	++	0	+	0	0	0	0	0	0	+	++
	Tagada elanikkonna turvalisus	0	0	0	+	0	+	0	0	0	+	0	0	+	+	0	0	0	0	0	+	0	0
	Tagada elanikele kvaliteetne ja tervisele ohutu joogivesi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SOTSIAALNE KESKKOND	Tagada avalike teenuste kättesaadavus kõigile	+	+	0	0	0	+	0	+	+	0	+	0	0	0	+	0	0	+	0	0	0	0
	Tagada spordi-, puhke-, kultuuri- ja vaba aja veetmise võimaluste kättesaadavus kõigile	+	++	0	0	0	+	0	0	+	++	+	+	+	+	0	0	0	0	0	0	+	+
	Tugevdada elanike identiteeditunnet ja sotsiaalseid võrgustikke	0	+	+	+	+	+	0	+	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0
MAJANDUSLIK KESKKOND	Soodustada mitmekülgse ettevõtluse arengut	+	++	0	+	0	+	+	++	0	+	0	0	+	+	+	+	0	0	0	+	0	0
	Tagada infrastruktuuri kättesaadavus ja kvaliteet	+	++	0	0	0	+	0	+	+	++	0	0	+	++	+	+	+	+	0	0	0	0

LA – lühiajaline mõju, ** PA – pikaajaline mõju

Lisa 5. Laekunud seisukohad ning kirjavahetus

KESKKONNAAMET
Jõgeva-Tartu regioon

Keskkonnaamet
Narva mnt 7a, 15172 Tallinn, registrikood 70008658
Tel 627 2193, faks 627 2182, info@keskkonnaamet.ee
www.keskkonnaamet.ee

Kallaste Linnavalitsus
kallaste@kallaste.ee

Teie 03.07.2012 nr 7-1.1/271

GeoBaltica OÜ
geobaltica@geobaltica.ee

Meie 19.07.2012 nr JT 6-6/16880-2

Kallaste linna üldplaneeringu koostööstamata jätmine

Keskkonnaamet on läbi vaadanud elektrooniliselt esitatud Kallaste linna üldplaneeringu materjalid. Üldplaneeringu lahutamatuks osaks (keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus (edaspidi KeHJS) § 40 lg 1) on keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) aruanne, mida esitatud materjalide hulgas ei ole. Kuna üldplaneeringu koostamisel tuleb arvestada KSH tulemusi (planeerimisseadus § 8 lg 9), siis ei pea me võimalikuks koostööstamata üldplaneeringut ilma KSH aruandega tutvumata.

Vastava seisukoha selgituseks on Keskkonnaamet koostanud ning omavalitsustele saatnud kirja 20.01.2012 nr 6-8/12/1913 (leitav Keskkonnaameti dokumendiregistrist http://www.keskkonnaamet.ee/sadr/index.php?id=10535&op=doc_details&dok_id=330983&asutus_id=1). Samuti peaks KSH aruanne olema kättesaadav ka teistele üldplaneeringu koostööstajatele.

Esitatud materjalide alusel teeme üldplaneeringu sisu kohta järgmised märkused ja ettepanekud:

1. ÜP eesmärkides on märgitud ranna ja kalda ulatuse määramine. Ettepanekuid aga ehituskeeluvööndi vähendamiseks aga üldplaneeringuga ei tehta. Lk 48 on öeldud, et DP-de koostamisel tuleb lähtuda looduskaitseaduse (edaspidi LKS) § 38 lg 4 p 1 sätetest. Teeme ettepaneku, et ühese arusaadavuse huvides tuleks väljakujunenud ehitusjoon määratleda üldplaneeringuga, vältimaks vaidlusi detailplaneeringute koostamisel.
2. Eelmises punktis viidatud LKS viide tuleks tekstis asendada õigea - § 38 lg 4 p 1¹.
3. Peatükis 3.3 on nimetatud, et Kallaste linna pindala on 1,93 km² ning linn on Eesti väikseim. Kallaste linnale on viimastel aastatel maid lisandunud ning Maa-ameti haldustsüsteem kaardikihi kohaselt on linna pindalaks 2,256 km² ning sellega ei ole Kallaste enam väikseim linn Eestis.
4. Lk 47 ülalt 20-s reas tuleb keskkonnateenistus asendada keskkonnaametiga.
5. (PP) funktsiooniga maade kasutusstrateegia näeb ette, et juhul kui arendatav maa kattub osaliselt või täielikult stilitamisele kuuluva loodusväärtusliku alaga, tuleb detailplaneeringut koostades ktsida seisukohta kohalikult keskkonnaametilt. Märkida tuleks, et kaitstava ala puhul tuleb detailplaneering koostööstamata keskkonnaametiga.
6. ÜP seletuskirjas ei ole käsitletud probleemi, mis on seotud Peipsi ranna ärauhumise ja kodanike sooviga seda kindlustada. Keskkonnaamet on kirjades (nt 27.05.2010 nr JT 6-6/20644) olnud seisukohal, et Kallaste linna Peipsi-äärsete kinnistute

Jõgevamaa
Aia 2, 48306 Jõgeva
Tel 776 2410, faks 776 2411
jogeva@keskkonnaamet.ee

Tartumaa
Aleksandri 14, 51004 Tartu
Tel 730 2240, faks 730 2241
tartu@keskkonnaamet.ee

kaldakindlustuste probleem tuleks lahendada üldplaneeringuga ning üldplaneeringu koostamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimise protsessi käigus seda teemat käsitleda ja lahendust otsida. Loodetavasti on teema KSH-s.

7. Peatükki 5.8.4 tuleks täiendada reoveekogumisala määramise äranimetamisega (veeseadus § 24¹ lg 3). Joonisel 13 ei kattu tingmärgi värv joonisel kujutatuga ning puudub reoveepuhasti kuja tingmärk. Peatükis viidatakse Emajõe ja Vohandu veemajandusprojekti eskiisile. Käesolevaks hetkeks peaks see projekt olema lõppenud, mille tõttu oleks otstarbekas näidata käesoleva hetke seisuga ja kavandatavat perspektiivi või on seletuskirja sattunud eksitav sõnastus.
8. Juhime tähelepanu, et ehituskeeluvööndis tohib tehnovõrke rajada vaid üld- või detailplaneeringu alusel (LKS § 38 lg 5 p 8), mille tõttu tuleks põhjalikult kaaluda perspektiivsete tehnovõrkude rajamise vajadust üldplaneeringu koostamisel.
9. Arvestada tuleks, et LKS nimetab Peipsi järve kaldaid rannaks.

Palume üldplaneeringut parandada ja täiendada esitatud märkuste osas ning esitada see uuesti kooskõlastamiseks koos KSH aruande eelnõuga.

Lugupidamisega

/Allkirjastatud digitaalselt/

Helen Manguse
Keskkonnakasutuse juhtivspetsialist
Juhataja ülesannetes

Ivo Ojamaa 730 2252
ivo.ojamaa@keskkonnaamet.ee

KALLASTE LINNAVALITSUS

Keskkonnaamet
Narva mnt 7a
15172 Tallinn

Teie 19.07.2012 nr JT 6-6/16880-2
Meie 28.09.2012 nr 7-1.1/424

Kallaste linna üldplaneeringu koostöölastamine

Teie 19.07.2012 saadetud kirjust nr JT 6-6/16880-2 lähtuvalt parandati ja täiendati Kallaste linna üldplaneeringu dokumente (lisatud on ka KSH aruande eelnõu).

Ülaltoodust tulenevalt palume Planeerimisseaduse § 17 lg 2 p 3 alusel koostöölastada Kallaste linna üldplaneering. Planeeringuga on võimalik tutvuda Kallaste Linnavalitsuse kodulehe aadressil www.kallaste.ee.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/
Viktor Nukka
linnapea

Sõpruse 4
60104
KALLASTE

linnapea 50 45 730
sekretär 745 2731
faks 745 2731
e-post: kallaste@kallaste.ee
internet: www.kallaste.ee

a/a 10152000014002
AS SEB Pank
reg. nr 75006492

KESKKONNAAMET
Jõgeva-Tartu regioon

Keskkonnaamet
Narva mnt 7a, 15172 Tallinn, registrikood 70008658
Tel 627 2193, faks 627 2182, info@keskkonnaamet.ee
www.keskkonnaamet.ee

Kallaste Linnavalitsus
kallaste@kallaste.ee

Teie 28.09.2012 nr 7-1.1/424

Meie 17.10.2012 nr JT 6-6/23876-2

Kallaste linna üldplaneeringu koostöölastamine

Keskkonnaamet on läbi vaadanud elektrooniliselt esitatud parandatud ja täiendatud (meie kiri 19.07.2012 nr J-T 6-6/16880-2) Kallaste linna üldplaneeringu materjalid ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõu. Koostöölastame üldplaneeringu järgnevate märkuste ja ettepanekutega:

1. Kallaste liivakivipaljandi kaitseks tuleb vältida seda ohustavaid tegevusi nagu puude istutamine paljandi ülaservale lähemale kui 5 m (ptk 5.5 ja ptk 5.9.3), kalmistu laiendamine ja matmised paljandi servas.
2. Peatükki 2.1 palume lisada ka looduskaitseaduse eesmärgid ja piirangud.
3. Peatükis 5.9.4 nimetatud kallasraja tagamine kõrgveeperioodil (2 m kaldariba kõrgkaldal) ei ole Kallastel praegustes oludes kõikjal rakendatav, kus kinnistute õuealad ja piirdeaiad ulatuvad kõrgkalda servani. Kui kallasraja rajamine kõrgkalda servale on planeeringu eesmärgiks, siis tuleks see ka selgelt välja tuua või planeeringus sõnastada alternatiiv, kus kallasrajana on kasutatav Võidu tänav.

Vabandame, et ei toonud nimetatud punkte välja oma esimeses üldplaneeringu koostöölastamata jätmise kirjas.

Juhime tähelepanu, et KSH aruanne ei sisalda kõiki keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 40 lg 4 nimetatud teemasid ja peatükke, mille tõttu tuleks formaalsete nõuete täitmiseks aruannet täiendada. KSH aruanne ei vasta täielikult programmele. Aruandes on kajastamata järgmised teemad:

1. Kajastamata on maakonnaplaneeringu teemaplaneering „Maakonna sotsiaalne infrastruktuur“.
2. Olemasolevast hoonestusest oluliselt kõrgemate hoonete kavandamine ja sellega kaasnevad mõjud.
3. Analüüsida ning leida lahendusi probleemidele, mis on seotud linnakodanike sooviga oma kinnistul randa Peipsi kõrgest tasemest tingitud uhtumise vastu kindlustada. Teemat on kajastatud küll leevendavate meetmete peatükis 6.3, kuid aruanne ei sisalda analüüsi, kuidas esitatud soovituseni jõuti ning ekspertgrupi poolseid

Jõgevamaa
Aia 2, 48306 Jõgeva
Tel 776 2410, faks 776 2411
jogeva@keskkonnaamet.ee

Tartumaa
Aleksandri 14, 51004 Tartu
Tel 730 2240, faks 730 2241
tartu@keskkonnaamet.ee

hinnanguid võimalike lahenduste leidmiseks. Palume hinnata ka kirja alguses esitatud ettepanekuid liivakivipaljandi kaitseks.

4. Palume hinnata, kas oleks otstarbekas ette näha paljandi stabiilsuse hinnang (järve kulutus, lõhelisus, puudest põhjustatud varingute oht jne) kruntide kaupa, et oleks võimalik sellega arvestada ehitustegevuse planeerimisel.

Lugupidamisega

/Allkirjastatud digitaalselt/

Rainis Uiga
Juhataja

Ivo Ojamae 730 2252
ivo.ojamae@keskkonnaamet.ee

Keskkonnaamet
Aleksandri tn 14
51004 Tartu

10.01.2013

**Kallaste linna üldplaneeringu keskkonnamõju
strateegilise hindamise aruande heakskiitmiseks esitamine**

Kallaste linna üldplaneeringu ja KSH aruande avalik väljapanek toimus 20. novembrist kuni 18. detsembrini. Avaliku väljapaneku ajal ei esitatud üldplaneeringu ja KSH aruande kohta kirjalikke ettepanekuid ega vastuväiteid. Kallaste linna üldplaneeringu ja KSH aruande avalik arutelu toimus 27.12.2012 kell 13.00 Kallaste Raamatukogus. Arutelu protokoll on lisatud KSH aruandele.

Ülaltoodust tulenevalt esitame Kallaste linna üldplaneeringu KSH aruande heakskiitmiseks.

Lugupidamisega

Andri Remmel
juhatuse liige
tel 5552 3686

Lisa: KSH aruanne (1 eks, 82 lehte)

KESKKONNAAMET

Jõgeva-Tartu regioon

Keskkonnaamet
Narva mnt 7a, 15172 Tallinn, registrikood 70008658
Tel 627 2193, faks 627 2182, info@keskkonnaamet.ee
www.keskkonnaamet.ee

GeoBaltica OÜ
geobaltica@geobaltica.ee

Teie 10.01.2013

Kallaste Linnavalitsus
kallaste@kallaste.ee

Meie 05.02.2013 nr JT 6-6/13/23876-6

Kallaste linna üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande heakskiitmata jätmine

Esitasite Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regioonile (edaspidi nimetatud Keskkonnaamet) heakskiitmiseks Kallaste linna üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi nimetatud üldplaneeringu KSH) aruande. Keskkonnaamet on üldplaneeringu KSH järelevalvaja keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi nimetatud KeHJS) § 38 lg 1 alusel, kuna üldplaneeringu elluviimine ei too eeldatavalt kaasa olulist negatiivset piiriülest mõju. Üldplaneeringu eesmärgiks linna territooriumi arengu põhisuundade ja tingimuste määramine, aluste ettevalmistamine detailplaneerimise kohustusega aladel ja juhtudel detailplaneeringute koostamiseks ning detailplaneeringu kohustusega aladel maakasutus- ja ehitustingimuste seadmiseks.

1. FAKTILISED ASJAOLUD

Üldplaneering algatati 22. jaanuaril 2005 Kallaste Linnavolikogu otsusega nr 4 "Kallaste linna üldplaneeringu algatamine". Üldplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine algatati 17. detsembri 2010 Kallaste Linnavalitsuse korraldusega nr 26 "Kallaste linna üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine.". Üldplaneeringu KSH programm kiideti heaks Keskkonnaameti 16.08.2011 nr JT 6-8/17114-6. Kogu üldplaneeringu ja selle KSH kirjavahetus on avalikkusele kättesaadav Keskkonnaameti avalikus dokumendiregistris ning seetõttu ei pea Keskkonnaamet vajalikuks kajastada dokumentide sisu.

2. OTSUSE PÕHJENDUSED JA KAALUTLUSED

Keskkonnaamet peab KeHJS § 38 lg 2 p 2-5 ja § 42 lg 2-5 alusel KSH järelevalvajana hindama menetluse vastavust ja KSH aruande sisu KeHJS sätetele ning kinnitama seiremeetmed.

2.1 KSH menetluse vastavus kehtestatud nõuetele

KSH aruanne avalikustatakse ning KSH aruande avalikustamise tulemusi arvestatakse KeHJS §-s 37 sätestatud korras, arvestades KeHJS § 41 erisusi. Strateegilise planeerimisdokumendi koostaja teatab KSH aruande avalikust väljapanekust ja avaliku arutelu toimumisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, ajalehes ja oma veebilehel ning elektrooniliselt või liht-

Jõgevamaa
Aia 2, 48306 Jõgeva
Tel 776 2410, faks 776 2411
jogeva@keskkonnaamet.ee

Tartumaa
Aleksandri 14, 51004 Tartu
Tel 730 2240, faks 730 2241
tartu@keskkonnaamete.ee

või tähtkirjaga KeHJS § 36 lg 2 p 3 nimetatud asutustele ja isikutele, valitsusväliseid keskkonnaorganisatsioone ühendavale organisatsioonile ning KeHJS § 36 lg 3 nimetatud asutustele ja isikutele. KSH aruande avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu toimumise kohta ilmus teade 26.11.2012 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, ajalehes Postimees aruande kohaselt 13.11.2012. Kallaste linna kodulehel ilmus kodulehe andmetel vastav teade 28.09.2012. KSH aruande ja üldplaneeringu avalik väljapanek kestis 20.11.2012–18.12.2012.

Kontrollides menetlust ning Kallaste Linnavalitsuselt järele küsides selgus, et avalikust väljapanekust ei teavitatud KeHJS § 36 lg 3 ja programmis nimetatud asutusi. Tegu on ilmse menetlusveaga, mis võib mõjutada KSH tulemusi. Kõiki menetluse osapooli ei kaasatud õigeaegselt ning seetõttu ei saanud menetlusosalised eeldatavalt KSH aruandele oma võimalikke ettepanekuid ja vastuväiteid esitada.

KeHJS § 41 p 1 ja 2 kohaselt korraldab strateegilise planeerimisdokumendi koostaja KSH aruande avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu, avalik väljapanek kestab sama kaua kui strateegilise planeerimisdokumendi eelnõu avalik väljapanek, kuid mitte vähem kui 21 päeva. KSH aruande esimene avalik väljapanek kestis 28 päeva. Ametlikes Teadaannetes ilmus teade alles 26.11.2012 ehk peale avaliku väljapaneku algust, kuid ka sellel juhul kestis väljapanek 22 päeva ja seega on täidetud avaliku väljapaneku ajalist kestvus.

KSH aruandega oli võimalik tutvuda avaliku väljapaneku ajal Kallaste linna kodulehel, samuti tööaegadel Kallaste Linnavalitsuses ja Kallaste Raamatukogus.

Ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi KSH aruande kohta sai esitada Kallaste Linnavalitsusele kirjalikult kuni 18.12.2012. Üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avalik arutelu toimus 27.12.2013 kell 13 Kallaste Raamatukogus. Avalike arutelu protokoll ja osalejate nimekiri on esitatud KSH aruande lisades.

KeHJS § 37 lg 4 ja lg 5 ning § 41 kohaselt on igatüüpi õigus tutvuda kõigi KSH materjalidega ning esitada aruande kohta ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi ning saada neile vastuseid. Strateegilise planeerimisdokumendi koostaja teeb koostöös eksperdiga avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu ajal esitatud ettepanekute ja vastuväidete alusel KSH aruandes vajalikud parandused ja täiendused. Ettepanekute ja vastuväidete arvessevõtmist kirjeldatakse ning arvestamata jätmist põhjendatakse täiendatud aruandes või selle lisas. Kirjalikele küsimustele vastatakse liht- või tähtkirjaga.

Planeeringu kooskõlastamise ajal esitas märkused KSH aruandele Keskkonnaamet oma kirjaga 17.10.2012 nr JT 6-6/23876-2. GeoBaltica OÜ teavitas Keskkonnaametit e-kirjaga 26.10.2012, et parandused on sisse viidud ning parandatud aruanne on saadaval nende kodulehelt.

2.2 KSH aruande vastavus kehtestatud nõuetele

KSH aruande sisu määrab KeHJS § 40 ja KSH programm. Keskkonnaamet kiitis Kallaste linna üldplaneeringu KSH programmi heaks 16.08.2011 nr JT 6-8/17114-6.

KSH aruanne vastab heakskiidetud KSH programmile ning sisaldab KeHJS § 40 lõikes 4 nõutud teavet. Keskkonnaamet ei pea vajalikuks tuua võrdlustabelina välja, milline KSH aruande peatükk vastab millisele KSH programmi ja/või KeHJS § 40 lg 4 punktile.

KSH aruande lisades ei ole esitatud kõiki kirjalikult esitatud ettepanekuid. Parandatud aruande kohta saadetud e-kirjas viidati, et arvestatud on ka Muinsuskaitse esitatud märkustega, kuid sellist kirja ja vastust sellele ei ole aruande lisades esitatud.

3. OTSUSTUS

Lähtudes eeltoodud kaalutlustest jätab Keskkonnaamet KeHJS § 42 lg 3 p 5 ja 6 alusel KSH aruande heaks kiitmata, kuna eksitud on teavitamisel menetlusnõuete vastu ning aruande lisades ei ole esitatud kõiki laekunud ettepanekuid ja vastuseid nendele. Menetlusosaliste teavitamata jätmise avalikust väljapanekust võib mõjutada meie hinnangul hindamise tulemust.

KeHJS ei näe KSH heakskiitmata jätmisel ette konkreetset edasist nõutavat tegevust, kuid lähtudes KMH analoogiast KeHJS § 22 lg 5 p 2 alusel tuleb parandada esinenud eksimused ja korraldada uus aruande avalik väljapanek ja avalik arutelu. Sama seisukohta on oma kirjas väljendanud ka Keskkonnaministeerium. Kiri on leitav Keskkonnaministeeriumi dokumendiregistrist http://dh2.envir.ee/atp/public/adr_upload/11545-2.277974.pdf

Lugupidamisega

/Allkirjastatud digitaalselt/

Rainis Uiga
Juhataja

Ivo Ojamäe 730 2252
ivo.ojamae@keskkonnaamet.ee

Alatskivi Vallavalitsus

Kallaste Linnavalitsus
Sõpruse pst 4
60104 Kallaste

Teie 06.02.2013 nr 7-1./92
Meie 19.02.2013 nr 7-1/155

Arvamus Kallaste linna üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise kohta

Alatskivi Vallavalitsus tutvus Kallaste linna üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandega ja ei oma vastuväiteid ega ettepanekuid dokumendi suhtes.

Jättavat koostööd soovides

/ allkirjastatud digitaalselt /

Andu Tõrva
Vallavanem

Registrikood 75006233
Tartu mnt 1 Tel: 7302 370 1120240477 10102021348008
Alatskivi Faks: 7302 371 Swedbank SEB
60201 TARTUMAA E-kiri: sekretar@alatskivi.ee

MAANTEEAMET LÕUNA REGIOON

Viktor Nukka
Kallaste Linnavalitsus
Sõpruse 4
60104 KALLASTE
kallaste@kallaste.ee

Teie 06.02.13 nr 7-1.1/93
Meie 19.02.13 nr 15-2/13-00124/037

Kallaste linna üldplaneeringust ja KSH aruandest

Maanteeameti lõuna regioon poolt vaadati läbi Kallaste linna üldplaneeringu (edaspidi planeeringu) ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) aruande avaliku väljapaneku materjalid. Teeme ettepanekud planeeringus ja KSH sisse viia järgmised muudatused:

1. planeeringu seletuskirjas ja KSH on kasutatud mõistet kergliiklustee. Planeeringu seletuskirjas on defineeritud kergliiklustee mõiste. Teede projekteerimise normid (RTL 2000, 23, 303) sisalduvatest Maantee projekteerimisenormid (edaspidi MPN) 7.4.1. Üldnõuded punkt 1 definitsioon on järgnev: *Jalgtee on jalakäija liiklemiseks ette nähtud ja äärekiviga või muul viisil sõiduteest või jalgrattateest eraldatud teosa, jalakäijate ja jalgratturite ühiseks liiklemiseks ette nähtud ja sõiduteest eraldatud tee ning maantee koosseisus olev eraldiasetsev jalg- ja jalgrattatee või rattatee. Kergliiklustee on sportlike ja tervislõike eluviiside propageerimiseks mõeldud tee, mis ei ole seotud liiklusohutuse tagamisega sõiduteel. Riigimaantee äärde teede rajamine toimub Teeseaduses sätestatud alusel ning sellest tulenevalt võib perspektiivsete kergliiklusteede asukoht täpsustuda (nii kaugus riigimaantee servast kui ka pool tulenevalt rajamist takistavatest objektidest). Maanteeameti lõuna regioon ei raja ühtegi kergliiklusteed, tulenevalt liiklusohutusest rajatakse jalgteid või jalg- ja jalgrattateid ning seetõttu teeme ettepaneku üldplaneeringus nimetada ümber kergliiklusteed jalgteedeks;*
2. planeeringu seletuskirjas on kasutatud mõistet Lõuna Regionaalne Maanteeamet. Alates 01.01.2011 ei ole olemas Lõuna Regionaalset Maanteeametit, alates nimetatud kuupäevast on Maanteeameti lõuna regioon. Korrigeerida planeeringu seletuskirja;
3. planeeringuga on kavandatud täiendav ristmik tugimaantee nr 43 Aovere-Kallaste-Omedu (edaspidi tugimaantee) km 36,18 seoses Pihlaka tänava pikendamise. Juhime tähelepanu MPN punktile 5.2.1. (2), kus ristmike vaheliseks vähimaks kauguseks on IV klassi maanteel (mille hulka kuulub ka tulenevalt liiklussagedusest tugimaantee) 300 meetrit, mis hetkel planeeritud Pihlaka tänava ristmiku (km 36,18) ja olemasoleva ristmikuga (km 36,09) pole tagatud. Ette tuleks näha olemasoleva ristmiku likvideerimine.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/
Janar Taal
Direktori asetäitja

Kaarel Laane, 740 8122, Kaarel.Laane@mnt.ee

Veski 23
51005 Tartu

Tel +372 740 8100
Faks +372 740 8102
E-post info.louna@mnt.ee

Kodulehekülg www.mnt.ee
Registrikood 70001490

TARTU MAAVALITSUS

Kallaste Linnavalitsus
kallaste@kallaste.ee

Teie 06.02.2013 nr 7-1.1/90
Meie 07.03.2013 nr 10-2/532-2

Seisukoha esitamine KSH aruande osas

Tartu Maavalitsus on tutvunud Kallaste linna üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruandega ja esitab selle kohta järgmised märkused:

1. Peatükis „1.3 Üldplaneeringu seos teiste kõrgemate ning kohalike strateegiliste arengudokumentidega“ välja toodud dokumendid ei kattu täielikult üldplaneeringus välja toodud strateegiliste dokumentidega, kuigi peatüki alguses oleva lause põhjal võiks seda järeldada. Küsitav on ka Peipsiveere programmi kui rahastamisvahendi asjakohasus selles peatükis.
2. Peatükis „1.3.2 Riiklikud arengudokumendid“ ära märgitud üleriigiline planeering Eesti 2010 ei ole enam kehtiv dokument, selle asemel kehtib hetkel üleriigiline planeering Eesti 2030+, mis kehtestati 30.08.2012.
3. Lk 14 pealkirja „Kallaste linna miljööväärtuslike alade teemaplaneering (tööversioon)“ all oleva teksti viimases lõigus on kirjas, et traditsioonilise eluviisi, kõrge elukvaliteedi ja linna elanikkonna sotsiaalse sidususe kaitseks tuleb rakendada järgmisi meetmeid, kuid meetmete kirjeldust ei järgne.
4. Üldplaneeringus on olemasoleva olukorra kirjeldus 3 leheküljel, KSH aruande tekstis 16 leheküljel, mis on ilmselt ebaproportsionaalselt pikk arvestades, et mõjude hindamist ja leevendavaid meetmeid kajastav osa on sama pikk. Arvestades, et tegemist on keskkonnamõjusid kirjeldava dokumendiga, oleks elementaarne, et olemasoleva olukorra kirjeldus on vaid lühike ülevaade, mitte ei moodusta sama suurt osa kui mõjude hindamine ise.
5. Peatükis „2.2.5. Rohevõrgustik ning miljööväärtuslikud ja väärtuslikud alad“ on ära märgitud, et Tartumaa maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“ alusel pole paikkonda määratud rohevõrgustiku alaks. Samas on tabelis 1 KSH valdkomana, mida hinnatakse, kirjas bioloogiline mitmekesisus, taimestik ja loomastik (sh roheline võrgustik) ning ka lehekülje 38 lõpus on lause, milles räägitakse hoonestuse rohevõrgustiku struktuurelementidega hõlmatud maale ning selle vahetusse lähedusse paigutamise potentsiaalsetest riskidest. Samuti on peatükis „6.3. Mõjude hindamise tulemuste alusel esitatud leevendavad meetmed“ haljasala ja parkmetsa maa ning loodusliku haljasmaa all räägitud rohevõrgustiku aladel kasutatavatest meetmetest. Segaseks jääb, milliseid alasid rohevõrgustiku all mõeldakse. Rohevõrgustikku pole kujutatud ka ühelgi üldplaneeringu kaardil.

Riia 15
51010 Tartu

Telefon 730 5200
Faks 730 5201

nr@tartumaa.ee
www.tartu.maavalitsus.ee

Registrikood 70000622

6. Peatükis „2.3.1. Elanikkond ja selle paiknemine“ on kirjas, et Statistikaameti andmetel elab 1. jaanuari 2012 aasta seisuga Kallastel 999 inimest. Joonisel 6, mis kujutab Kallaste linna rahvaarvu muutust aastast 2000 ja põhineb samuti Statistikaameti andmetel, on aasta 2012 rahvaarvu kujutatav tulp väärtuste 1080 ja 1100 vahel, mis ei saa kuidagi vastata väärtusele 999. Leheküljel 53 on sotsiaal-majandusliku keskkonna kirjelduse all, et rahvaarv Kallaste linnas 01.01.2012. a seisuga on 1096 inimest.
7. Peatükis „2.3.2. Haridus, kultuur, sport ja tervishoid“ on huvihariduse all kirjas, et probleemiks on noortekeskuse puudumine. Üldplaneeringu sotsiaalobjekte kujutaval kaardil ja koondkaardil on aga märgitud olemasolev noortekeskus.
8. Peatükis „2.3.4. Turism“ on pealkirja „Arenguvõimalused“ all kasutatud nimetust Põhja-Atlandi Lepinguorganisatsioon. Üldiselt kasutatakse siiski mõistet „NATO“, mis on üldtuntud ja kõigile arusaadav.
9. Peatükis „2.4.3. Elektrivarustus“ on kirjas, et elektriliinide omanik on Eesti Energia Jaotusvõrk. Alates 2012. a keskpaigast on Eesti Energia Jaotusvõrgu uus nimi Elektrilevi.
10. Peatükis „2.4.6. Jäätmemajandus“ jääb segaseks, millistele jäätmetele on mõeldud peatüki kolmandas lõigus viidatud konteinerid, kuna kirjas on, et 4 neist on pakendiringluse konteinerid, mille all ilmselt mõeldakse mittetulundustühingut Eesti Pakendiringlus ning 3 puhul on kirjas, et need on segajäätmete konteinerid, mis jätab mulje nagu sinna sobiksid ükskõik milliseid jäätmeid.
11. Leheküljel 47 kirjeldatakse valla arendamist ja sinna planeeritavaid alasid ning lehekülje 50 teises lõigus viidatakse vallavalitsusele. Juhime tähelepanu, et tegemist on siiski linna üldplaneeringuga.
12. Peatükis „6.1. Üldplaneeringu mõjuala kokkuvõte“ on räägitud nii Torila ojast kui ka Toila ojast.
13. Peatükis „6.1. Üldplaneeringu mõjuala kokkuvõte“ sotsiaal-majandusliku keskkonna kirjelduse all on kirjas, et Kallaste linna üldpindala on 1,93 km². Üldplaneeringu tekstis on linna pindalaks märgitud 2,256 km². Samuti on linna õige pindala välja toodud Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regiooni kirjas, millega jäeti Kallaste linna üldplaneering kooskõlastamata ja mis on aruande lisade hulgas.
14. Kogu aruande tekstis on palju suure algustähe, kokku-lahku kirjutamise, grammatika ja lausestuse vigu. Kuna tegemist on ametliku dokumendiga, peaks see olema kirjutatud korrektses eesti keeles.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Tõnu Vesi
maasekretär maavanema ülesannetes

Maris Aleksašin, maris.aleksasin@tartumaa.ee, 730 5291

KALLASTE LINNAVALITSUS

Tartu Maavalitsus
Riia tn 15
51010 Tartu
mv@tartumaa.ee

Teie: 07.03.2013 nr 10-2/532-2
Meie: 20.03.2013 nr 7-1.1/182

Kallaste linna üldplaneeringu KSH aruande kohta esitatud märkustest

Teie 07.03.2013. a kirjas nr 10-2/532-2 esitatud märkustest lähtuvalt korrigeeriti Kallaste linna üldplaneeringu KSH aruannet järgmiselt:

- 1) parandati peatüki 1.3 sõnastust ja tekstist eemaldati rahastust puudutav Peipsiveere programm;
- 2) peatükis „1.3.2 Riiklikud arengudokumendid“ on kehtetu üleriigiline planeering Eesti 2010 asendatud kehtiva üleriigilise planeeringuga Eesti 2030+;
- 3) muudeti Kallaste linna miljööväärtuslike alade teemaplaneeringut käsitleva osa viimase lõigu sõnastust lk 13;
- 4) märkus olemasoleva olukorra kirjelduse pikkuse kohta võeti teadmiseks, kuid kirjelduse mahtu ei vähendatud, sest dokument on sellisel kujul läbinud nii kooskõlastamise kui ka avalikustamise etapid ja selle muudatusega ei kaasneks dokumendi sisulist muutust;
- 5) nii KSH aruandes kui ka üldplaneeringu seletuskirjas on asendatud sõna „rohevõrgustik“ (va Tartumaa maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“ kontekstis) sõnadega „roheala“ ja „rohekoridor“;
- 6) peatükis „2.3.1. Elanikkond ja selle paiknemine“ on elanike arvu parandatud Statistikaameti andmetele tuginedes ja sulgudesse on lisatud rahvastikuregistri andmed;
- 7) peatükis „2.3.2. Haridus, kultuur, sport ja tervishoid“ on huvihariduse alalõigu all korrigeeritud noortekeskust puudutavat sõnastust;
- 8) peatükis „2.3.4. Turism“ on pealkirja „Arenguvõimalused“ all asendatud Põhja-Atlandi Lepinguorganisatsioon lühendiga „NATO“;
- 9) peatükis „2.4.3. Elektrivarustus“ on nimi Eesti Energia Jaotusvõrk asendatud nimega Elektrilevi OÜ;
- 10) peatükis „2.4.6. Jäätmemajandus“ on korrigeeritud segapakendikonteinerite arvu ja üldist sõnastust;
- 11) lk 47 ja 50 on sõnad „vald“ ja „vallavalitsus“ asendatud vastavalt sõnadega „linn“ ja „linnaavalitsus“ või „omavalitsus“;

- 12) peatükis „6.1. Üldplaneeringu mõjuala kokkuvõte“ on „Toila oja“ parandatud „Torila ojaks“;
- 13) peatüki „6.1. Üldplaneeringu mõjuala kokkuvõte“ sotsiaal-majandusliku keskkonna kirjelduse osas on korrigeeritud Kallaste linna üldpindala (õige pindala: 2,256 km²);
- 14) KSH aruande teksti on keeleliselt korrigeeritud.

Korrigeeritud üldplaneeringu ja KSH aruandega on võimalik tutvuda Kallaste Linnavalitsuse kodulehel aadressil www.kallaste.ee.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Viktor Nukka
linnapea

KALLASTE LINNAVALITSUS

Maanteeameti lõuna regioon
Veski tn 23
51005 Tartu
info.louna@mmt.ee

Teie: 19.02.2013 nr 15-2/13-00124/037
Meie: 20.03.2013 nr 7-1.1/183

Kallaste linna üldplaneeringu ja KSH aruande kohta esitatud märkustest

Teie 19.02.2013. a kirjas nr 15-2/13-00124/037 esitatud märkustest lähtuvalt korrigeeriti Kallaste linna üldplaneeringut ja selle KSH aruannet järgmiselt:

- 1) üldplaneeringu seletuskirjas ja KSH aruandes on kergliiklusteed nimetatud ümber jalgteedeks ja jalgrattateedeks (Teeseadus § 7);
- 2) üldplaneeringu seletuskirjas on nimi Lõuna Regionaalne Maanteeamet asendatud nimega Maanteeameti lõuna regioon;
- 3) olemasoleva ristmiku likvideerimise asemel on planeeringus likvideeritud tugimaantee nr 43 Aovere-Kallaste-Omedu ja Pihlaka tänava pikenduse lõikumisele kavandatud täiendav ristmik.

Korrigeeritud üldplaneeringu ja KSH aruandega on võimalik tutvuda Kallaste Linnavalitsuse kodulehel aadressil www.kallaste.ee.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Viktor Nukka
linnapea

Sõpruse tn 4
60104
KALLASTE

linnapea 50 45 730
sekretär 745 2731
faks 745 2731
e-post: kallaste@kallaste.ee
internet: www.kallaste.ee

a/a 10152000014002
AS SEB Pank
reg. nr 75006492

Lisa 6. Avaliku arutelu protokollid

Kallaste linna üldplaneeringu ja üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande avaliku arutelu protokoll

Aeg: 27. detsember 2012 kell 13.00 kuni 13.30.

Koht: Kallaste raamatukogu, Sõpruse tn 4, Kallaste linn.

Osalejate nimekiri eraldi lehel (Lisa 1).

Koosoleku juhataja: Kallaste linnapea Viktor Nukka.

Koosoleku protokollija: Kallaste linnavalitsuse sekretär-registripidaja Age Vene.

Päevakord:

1. Planeeringulahenduse tutvustus
2. Ettepanekud ja vastuväited
3. Koosoleku kokkuvõte

1. Planeeringulahenduse tutvustus

Kallaste linna üldplaneeringu ja üldplaneeringu KSH aruande koostaja GeoBaltica OÜ esindajad Arvi Kirisaare ja Andri Remmel tutvustasid lühidalt planeeringulahendust ja kavandatavate tegevustega kaasnevaid mõjusid (KSH aruannet).

2. Ettepanekud ja vastuväited

Kallaste linna üldplaneeringu ja selle KSH aruande avaliku väljapaneku käigus (20.11–18.12.2012) Kallaste linnavalitsusele ühtki kirjalikku ettepanekut ega vastuväidet ei esitatud. Avalikust arutelust osavõtjad planeeringu muutmiseks ettepanekuid ei teinud ja vastuväiteid ei esitanud.

3. Koosoleku kokkuvõte

Avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu tulemuste alusel puudub Kallaste linna üldplaneeringu ja selle KSH aruande parandamise ja täiendamise vajadus.

Koosoleku juhataja: Viktor Nukka

Protokollija: Age Vene

Registreerimisleht

27.12.2012

[illegible]

**Kallaste linna üldplaneeringu ja
üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande
avalikustamise järgne avalik arutelu**

Aeg: 18. märts 2013 kell 13.00 kuni 13.30

Koht: Kallaste raamatukogu, Sõpruse tn 4, Kallaste linn.

Osalejate nimekiri eraldi lehel (Lisa 1).

Avaliku arutelu juhataja ja protokollija:

Kallaste linnavalitsuse maa- ja ehitusspetsialist Pille Lapin.

Arvestades asjaolu, et kõik avalikust arutelust osavõtjad olid Kallaste linna üldplaneeringu ja selle KSH aruandega tutvunud, asuti ilma pikema sissejuhatusega ning planeeringulahenduse lähema tutvustusega läbi vaatama nimetatud dokumentide avaliku väljapaneku käigus (11.02–11.03.2013) esitatud märkusi ja ettepanekuid:

1. Maanteeameti Lõuna regiooni 19.02.2013. a kirjas nr 15-2/13-00124/037 esitatud ettepanekud hinnati asjakohasteks ja neist lähtuvalt otsustati viia üldplaneeringusse ja selle KSH aruandesse sisse vajalikud parandused. Olemasoleva ristmiku likvideerimise asemel otsustati planeeringus likvideerida Pihlaka tänava pikendusena kavandatud ristmik.
2. Tartu Maavalitsuse 07.03.2013. a kirjas nr 10-2/532-2 esitatud märkustest lähtuvalt otsustati üldplaneeringu KSH aruandesse sisse viia terve rida parandusi ja täpsustusi. Märkus olemasoleva olukorra kirjelduse pikkuse kohta võeti teadmiseks, kuid KSH aruannet otsustati sellest märkusest lähtuvalt mitte muuta, sest dokument on antud kujul läbinud nii kooskõlastamise kui ka avalikustamise etapi ja kirjelduse mahu vähendamisega ei kaasneks dokumendi sisulist muutust.

Kallaste linna üldplaneeringule ja selle KSH aruandele avalikust arutelust osavõtjad täiendavaid ettepanekuid ega vastuväiteid ei esitanud.

Koosoleku juhataja ja protokollija:

Pille Lapin

Kallaste linna üldplaneeringu ja KSH aruande avalikustamise järgne avalik arutelu
18. märtsil 2013 algusega kell 13.00 Kallaste raamatukogus

OSALEJATE REGISTREERIMISLEHT

Jrk nr	Osaleja nimi	Esindatav institutsioon või elukoht	Kontaktandmed (telefon, e-post)	Allkiri
1.	Aivar Kivimäe	GeoBaltica OÜ	arut@geobaltica.ee	
2.	Andri Pommel	GeoBaltica OÜ	andri@geobaltica.ee	
3.	Maris Aleksašin	Tartu maavalitsus	maris.aleksasin@tartu.ee	
4.	Pille Lepa	Kallaste LV	pille.lepa@kallaste.ee	
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				